

EVANGÉLIKUS Élet

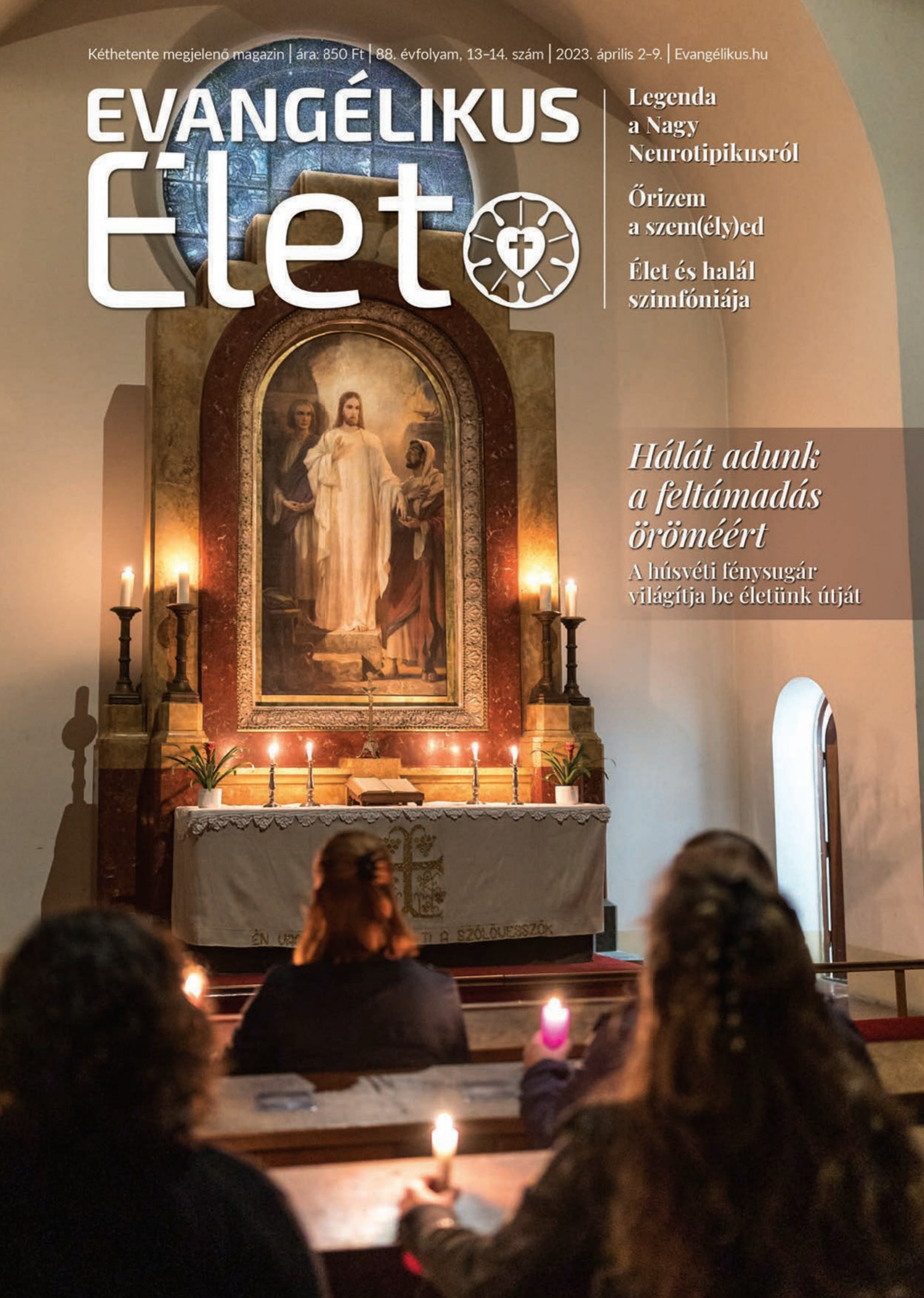
Legenda
a Nagy
Neurotipikusról

Őrizem
a szem(ély)ed

Élet és halál
szimfóniája

*Hálát adunk
a feltámadás
öröméért*

A húsvéti fénysugár
világítja be életünk útját

*Minden kedves olvasónknak
áldott húsvéti ünnepeket
kívánunk!*

AZ EVANGÉLIKUS ÉLET SZERKESZTŐSÉGE
ÉS A LUTHER KIADÓ MUNKATÁRSAI

 LUTHER
KIADÓ

EVANGÉLIKUS
Élet

HITBEN, KÖZÖSSÉGBEN

Virágvasárnapot és a húsvétot is körbeölelő, ünnepi lapszámunkat tartja kezében a kedves olvasó, éppen ezért igei tartalmakban gazdag magazin a mostani. Az ünnephez kapcsolódik a *Cantate* rovat írása is: Ecsedi Zsuzsa arról szól, hogyan éli meg egy kántor a nagyhét és a húsvét időszakát. És nem maradt el az ilyenkor szokásos, német és szlovák nyelvű oldalak sem.

Igazán fajsúlyosak e számunk riporttémái. A nevelőszülőség, bár fizetéssel járó munka, egyszersmind érzelmileg, emberileg fontos szolgálat is. Nehéz sorsú gyermekeknek kínálnak biztonságos, szeretetteljes környezetet az evangélikus fenntartású nevelőszülői hálózathoz tartozó családok – hogy miként zajlanak a hétköznapjaik, kiderül Vitális Judit nagylélegzetű írásából.

A demencia – értelmi hanyatlás, elbutulás – ma már egész Európát, így hazánkat is súlyosan érintő népbetegség. Kinyik Anita a riportjában érzékenyen és értőn mutatja be, miért és miként fontos a témáról beszélni, nemcsak az érintett családoknak, de a társadalomnak is.

Az autizmus világnapjáról, április 2-áról Füller Tímea emlékezik meg, felhívja a figyelmet: „...régén az emberek közösségekbe kapaszkodtak össze. Együtt – kalákában – végezték az egyhangúbb vagy nehezebb munkákat, közben meséltek, énekeltek.” Kiderült, kinek milyen képességei vannak, így tudott ki-ki részt venni a közösségekben, ugyanakkor „a szerényebb képességűnek is találtak feladatot. Lehet, hogy viccelődtek vele, de nyilvánvaló volt, hogy ő is a közösség része, ezt senki nem vonta kétségbe.” Füller Tímeával együtt bízom benne, hogy lehetséges az eltérő fejlődésű embertársainkkal is egyre inkább közösséggé válnunk. Együttal ezzel a reménységgel kívánok minden kedves olvasónknak közösségi élményben gazdag, áldott húsvéti ünnepeket.

■ KÉZDI BEÁTA

Ahol az énekeskönyv státuszszimbólumnak számított

„Az alföldi szlovákok legkedvesebb, legbecesebb, legtöbbet használt énekeskönyve a *Tranoscius*” – olvasható az *Égi csillag tiszta fénye – Evangélikusok énekeskönyve* című tárlat ismertetőjében. A pazar díszítésű köteteket is bemutató látványos időszaki kiállítás a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumban látható.

19. oldal

Gondoskodás fizetésért – szeretetből

Amikor a gyermekvédelmi szakemberek kiemelnék valakit a családjából, igyekeznek a legjobb átmeneti megoldást választani számára. Ha van rá mód, nevelőszülőknél helyezik el. Egy evangélikus fenntartású nevelőszülői hálózaton keresztül mutatjuk be, mit jelent ez a felelősségteljes munka a mindennapokban.

22. oldal

Őrizem a szem(ély)ed

A demencia összetett jelenségéről, társadalmi vonatkozásairól és a betegek még értőbb-érzőbb gondozási lehetőségeiről kérdeztünk három kiváló szakembert. Mondandójuk elgondolkodásra hívja nemcsak a szociális ellátásban dolgozókat és az érintett családokat, hanem mindannyiunkat.

27. oldal

TARTALOM

Forrás • Láthatóan evangélikus • Oratio oecumenica	4
A vasárnap igéje • Darvas Anikó	5
Forrás • Új nap – új kegyelem • Farkas Etelka	6
A hónap igéje – április • Balicza Iván	7
Az ünnep igéje – nagycsütörtök • Manhardtné Szlovák Katalin	8
Az ünnep igéje – nagypéntek • Bencze András	9
Krónika • Hírek, tudósítások	10
Égtájéoló • Fabiny Tamás püspök írása	14
Teológusportré • Furda Szabina az Istentől kapott többletről	16
Élő víz • Gáncs Tamás rovata	17
Jegyzet • Legenda a Nagy Neurotipikusról • Füller Tímea írása	18
Interjú • Salamon Edina muzeológus, a békéscsabai <i>Tranoscius</i> -kiállításról	19
Fókusz • Nevelőszülői gondoskodás fizetésért – szeretetből	22
Cantate • Húsvét a muzika tükrében	26
Riport • Demens betegekről is gondoskodnak diakóniai intézményeink	27
Rejtvény • Bibliai totó	30
Ifjúság • Tünődés a szenvedésről • Hegedűs Attila rovata	32
Deutsche Anlage	34
Slovenská príloha	36
Krónika • Hírek, tudósítások	38
Az ünnep igéje • Rostáné Piri Magda	43
Forrás • Oratio oecumenica	44
Az ünnep igéje – húsvét 2. napja • Németh Mihály	45
Forrás • Új nap – új kegyelem • Bencze András	46

LÁTHATÓAN EVANGÉLIKUS

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Váraljai Péter fafaragó, faipari technikus, épületasztalos, gyülekezeti gondnok – Sárbogárd. Hatéves voltam, amikor édesapám a fával való foglalkozást megmutatta nekem. Kilencévesen egy szakkörön találkoztam a faművességgel. Az alkotás öröme az, hogy kikerülhet valami szép az ember kezéből. Ajándék, hogy ez nemcsak számomra, hanem mások számára is örömforrássá válhat.

Tizennégy évesen egy táborban Isten jelenléte úgy körülvett, hogy megláttam elveszettségemet, de Isten szeretetét is. E nélkül a fordulat nélkül én tékozló emberként éltem volna, csupán a magam „dicsőségét” keresve. Azóta tudom, hogy Isten jelenléte, békessége és ígéje annyira meggazdagít, hogy ebből a gazdagságból jut másnak is. Vallom, hogy Isten a legszebbet, egyetlen Fiát adta értem is. Ez arra kötelez, hogy én is a lehető legjobbat adjam a tudásommal, az időmmel, a pénzemmel, egész életemmel.

Felújításra szoruló templomba, gyülekezeti házba érkezünk feleséggel, Váraljainé Melis Orsolya lelkésszel. Először nagy összefogással a templom tetőszerkezetét újíttottuk meg. A parókia épületét gyülekezeti házzá alakítottuk, amely táborhelyszínek is alkalmassá vált. A fafaragó táborunk se csak a fa megmunkálásáról, hanem az evangélium hirdetéséről is szól. Arra törekszem, hogy életemmel, munkámmal Isten szeretetét hirdessem.

Az evangélikusok mai arcképcsarnoka az interneten a Lathatoan.reblog.hu és a [Facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Titkárságvezető munkatársat keresünk. A Luther Kiadó – a Magyarországi Evangélikus Egyház könyv- és lapkiadással, valamint teljes körű médiaszolgáltatással foglalkozó hivatalos szervezete – titkárságvezető munkatársat keres. A pozícióval járó főbb feladatok, az állással kapcsolatos elvárások és a Luther Kiadó által kínált kondíciók megtalálhatók egyházunk honlapján (Evangélikus.hu). Jelentkezni április 5-ig lehet a kiado@lutheran.hu címen, fényképes önéletrajzzal és egy legfeljebb 2000 karakteres (szóközzökkel), a fizetési igényt is tartalmazó motivációs levéllel.

Templomok elektromos padfűtésének kivitelezésével foglalkozik negyven éve működő családi manufaktúránk. Hazánkban közel ötszáz templomban az általunk készített fűtést használják. Harmincéves karbantartási üzemidő; energiatakarékos rendszer; nyolc év garanciával és teljes körű áramszolgáltatói ügyintézés. Elérhetőségünk: Correct-Vill Team Kft., Almásy Ákos ügyvezető • www.correctvill.hu; telefon: (+36) 30/356-5023.

ORATIO OECUMENICA

Szerető Istenünk! Szüntelenül bátorítás és hivesz, hogy levágott palmaágaként és levetett felsőruhákként tegyük lábaid elé életünk örömeit és terheit. Gyakran mégis görcsösen kapaszkodunk a magunk építette bizonytalanságba és félelembe, ezért nincs bátorságunk ezt megtenni. Add most nekünk azt a gyermeki bizalmat, amely tudja, hogy te meghallod és meghallgatod minden szavunkat.

Bárhova nézünk, bárhol járunk e világban, teremtő hatalmad csodáján ámulunk. De látjuk önzésünk és kapzsiságunk fájdalmas jeleit is. Kérünk, adj minden embernek bölcs belátást, józan felelősségtudatot és kellő határozottságot teremtett világod megóvásához, hogy élhető Földet hagyjunk az utánunk jövőkre.

Egyszülött Fiad diadalmas királyként vonult be a szent városba. Mérhetetlen fájdalom és szenvedés eredményeként érkezett a világba, és mérhetetlen fájdalmat és szenvedést tűrt a megváltásunkért. Kérünk, add meglátnunk és megértenünk, hogy mindez azért történt, hogy ne Krisztus nélkül, hanem vele élhessünk itt és majdan örökké.

Gondoskodó szereteted éltet minket ma is. Gyakran tekintjük természetesnek, hogy amiként volt számunkra tegnap, van ma, úgy lesz holnap is. Kérünk, add meglátnunk életünk szikrányi mulandóságát, hogy bölcs és hálátelt szívvel, örömben és békességben tölthessük napjainkat. Olykor szeretjük magunkat áldozatokként láttatni, mint ha csak sodródnánk a világ eseményeivel. Kérünk, add megértenünk, hogy nem körülöttünk forog a világ, hanem megváltott gyermekeidként eszközeid lehetünk.

Szerető Istenünk! Bár szavaink bizonytalanok és erőtlenekek, mégis hálátelt szívvel hisszük, hogy meghallgatsz. Kérünk, ébreszd fel bennünk a krisztusi indulatot, így tedd engedelmisségből és szeretetben teljessé életünket. Ámen.

BÖJT 6. VASÁRNAPJA (PALMARUM) – JN 18,33–38

Jogában áll hallgatni...

Ezt most kérdezed vagy állítod? Kisöcsém első osztályos volt (én egyetemista), mikor karácsonyhoz közeledve egyszer iskolából hazaúton, egy karácsonyfaárus mellett elhaladtunkkor kutatva rám nézett, és nekem szögezte a... hát, nem kérdő, hanem kijelentő hangzású mondatot: „Én tudom ám, hogy nem az angyal hozza a karácsonyfát, hanem anyuék veszik.”

Mit lehet erre mondani? Nem hazudunk, gyerekeknek sem. Volt azonban a tekintetében, a válasza várakozásában valami. Várta, hogyan reagálok. Talán remélte, hogy megcáfolom, nem is igaz, amit az iskolában valaki más mondott. Talán jó lenne hinni, hogy a csoda igaz. Vagy beavatodom a felnőttek világába, nagy leszek, én is közéjük fogok tartozni, nem a kis tudatlan gyerekekhez.

Mi is az igazság? Az, amit hisz, és ezért neki valóság, vagy az, amit én felnőttként tudok? Miben mérhető az igazság? Vettem egy mély levegőt, és azt válaszoltam, hogy az angyalok csak annak hoznak karácsonyfát, aki elhiszi, hogy ők hozták. Aki nem hiszi, annak nem hoznak, de hogy ne legyen csalódott, és legyen neki is fája, annak vesznek a szülei. „Azért én kicsit hiszem” – mondta bizakodva. Azt hiszem, ha megkérdeztem volna, azon a karácsonyon még az angyalok hozták neki a karácsonyfát.

Te vagy. Te vagy? Pilátus sem kérdez János evangéliumában, hanem állítja, kijelenti: „Te vagy a zsidók királya.” A görög nyelvű mondat a többi evangéliumban kérdés, Jánosnál kijelentés. Jánosnál megfordul, hogy ki kérdez, és ki állít. Pilátus itt kijelent, és várja, Jézus vajon mit mond erre. Mire számíthat? Kiugratja a nyulat a bokorból, Jézus majd helyeslően válaszol, és akkor könnyű dolga van, felségsértésért elítélheti, ügy lezárva, ezt a balhész júdeai belügyet maga mögött tudja. Vagy felismerte Jézusban az uralkodót, a mennyeit, megérezte az ő királyi hatalmát.

Kérdezni pedig Jézus kérdez – mert van tétje Pilátus számára, hogy magától mondja-e, amit mondott, magától vallja-e Jézust királynak, vagy mások vádolták előtte ezzel, és tulajdonképpen ez csak a szájába adott vád. Egy pillanatig még lehet ez is, az is, egy pillanatig ott lebeg a levegőben, hogy talán Pilátus Jézus-követő. Egy pillanatig, amíg ki nem mondja, másképp fogalmazva, de azt, hogy őt nem érdeklik az istenkáromlással kapcsolatos vádak (ő nem zsidó), ő csak ezt a királyságkérdést akarja tisztázni.

Amennyiben eddig még kétségeink lettek volna, Pilátus érintett-e, az utolsó kérdés után egy pillanattal már nem ma-

”

rad. Amikor felteszi, még – ha olvassuk a szöveget – megállhatunk egy pillanatra, hogy vajon milyen hangsúllyal halljuk a kérdést: „Mi az igazság?” Cinikusan? Kíváncsian, a választ várva? Ez azonban csak egy pillanat. Utána már tudjuk – Pilátus nem várt választ. A kérdés vagy cinikus volt, vagy rezignált, de Pilátus nem ragadta meg a pillanatot, hogy Jézustól választ kapjon. Kilépett az ajtón.

MATHIAS STONER: KRISZTUS PILÁTUS ELŐTT (1633-1640)

Mi a...? Á, hagyjuk. Pilátus, ha nem is konkrétan felismerte Jézusban a jelen levő Istent, de sejti-érzi a büntelenségét, akár a hatalmát is, és nem akarja elítélni. Büntelennek találja Jézust. És mégis, gyáva, megalkuvó, a saját állását, nyugalmas életét félti, és enged a nyomásnak, meghozza majd a halálos ítéletet. Megy a tömeggel, azt mondja, amit a hangadók mondanak – mintha egy fordított virágvasárnapi résztvevő lenne. Magával ragadja a tömeg, ami ha kell, éljenez, ha kell, halált követel.

És ez roppant ismerős a saját megalkuvásainkból. Amikor nem állunk ki a véleményünkkel másokkal szemben, amikor nem foglalunk állást nyíltan, mert az békésebb, konfliktusmentesebb, biztonságosabb. Nekünk. Aztán hogy mi az igazság? Addig jó, amíg legalább belül kutatjuk. Addig van remény, hogy egyszer majd képviseljük is.

■ DARVAS ANIKÓ

Imádkozzunk! Szerető mennyei Atyánk! A kezdetektől fogva vágyunk tudni, mi a jó, és mi a rossz. Nyilván jól látta Jézus: nem tudjuk, mit cselekszünk. Még mikor azt véljük, jót teszünk, az sem biztos, hogy az. Taníts minket a teljes rád hagyatkozásra, rád figyelemre, hogy ne úgy legyen, ahogy mi akarjuk, hanem ahogyan te. Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (április 2.) Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak. Mt 5,4 (Jer 31,13b; Jn 12,12–19; Fil 2,5–11; Zsolt 69,17–37) Nagyhét a sírás ideje is. Nem feltétlenül a könnyeké. Máshogyan is lehet sírni. Befelé. Mélyen, a felszín alatt. Jézus szava azonban nem ehhez a mélységhez visz közelebb. Hanem amit szinte meg se hallunk e mondatból: a megvigasztalást helyezi előre. Mert nem a sírás visz az életre, hanem a megvigasztalódás. Pontosabban az, ahogyan és amivel Isten vigasztal. Amiben még az is megvalósul, ami másképp elképzelhetetlen: „Gyászukat örömmre fordítom...”

Hétfő (április 3.) Az Úrra tekintek szüntelen... Zsolt 16,8 (Zsid 12,2; Mt 26,6–13; Mt 26,69–75) Nézelődni lehet kíváncsiságból, érdeklődve. A tekintés – az más műfaj. Az céltudatos. De nem visszatekintünk, nem is előre, hanem az Úrra. Nem tér, idő vagy esemény vonzza a tekintetet, hanem Valaki. Valaki, akiről nem elkapjuk a pillantást. Megnyugszik rajta a tekintet. Jó érzés. És mégis titok. Olykor egyértelműbb, máskor homályos. De ezekben a napokban lehetetlen közömbösnek maradni iránta. Róla tudomást nem venni. Lehetetlen másfele fordulni és ott nézelődni. Sőt az Úrra tekintő még ilyen biztatást is kap: „Nézzünk fel Jézusra, a hit szerzőjére és beteljesítőjére...”

Kedd (április 4.) A tanítványok egész sokasága örvendezve fennhangon dicsérni kezdte Istent mindazokért a csodákért, amelyeket láttak, és ezt kiáltották: Áldott a király, aki az Úr nevében jön! Lk 19,37–38a (Jóel 2,21; Jób 38,1–11[40,1–5]; Mt 27,1–14) Végre összeállt a kép! Mint egy kirakójáték. Eddig darabok voltak, s csupán sejteni lehetett, hogy a darabkák összefüggenek egymással. De ki merné elhinni, hogy Isten – embereket érintő – teljességét van szerencsénk látni! Látni, aztán kimondani, a világba kiáltani! S levonni a következtetést: A királyt látjuk. Az egyetlen, Mindenható Úr küldöttét. Aki ereje teljében van. És szeretete teljében. És kegyelme teljében. Minden prófécia, minden csoda, minden tanítása ennek volt részlete. Összeáll a kép! Hozsánna!

Szerda (április 5.) Mert ismeritek a mi Urunk, Jézus Krisztus kegyelmét: hogy gazdag létére szegénnyé lett értetek, hogy ti az ő szegénysége által meggazdagodjatok. 2Kor 8,9 (Zsolt 33,5; Lk 22,1–6; Mt 27,15–30) Ha valóban ismerjük, az régebről indul. A kegyelmet ismerni vagy Jézust Úrnak és Krisztusnak látni – az nem megy egyik napról a másikra. Mint ahogy ahhoz is idő kellett, hogy ő a mennyei gazdagságát elhagyja, s ahhoz is, hogy mi ráeszméljünk: ez a szegénység hogyan

és mekkora gazdagság nekünk. Hiszen az a régről növekvő ismeret mostanra már azt is tudja, hogy Jézus szegénysége, áldozata nem öncélú. Amivé Jézus lett: értünk lett!

Csütörtök (április 6.) [Jézus] vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, és e szavakkal adta nekik: Ez az én testem, amely tiérettetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre! Hasonlóképpen vette a poharat is, miután megvacsoráztak, és ezt mondta: E pohár az új szövetség az én vérem által, amely tiérettetek ontatik ki. Lk 22,19–20 (1Móz 8,22; Jn 13,1–15.34–35; 1Kor 11,[17–22]23–26[27–29.33–34a]; Mt 27,31–44) A kenyér és megtörésének a mozdulata nem is kelt feltűnést, a mindennapoknak része. A hálaadás sem kelt feltűnést, Jézus mindennapjainak része. De amit ott és akkor mond! Az egyszerű és megismételhetetlen, mert új szövetség: test és vér által létrehozott új szövetség. Jézus teste és a mi testünk között. Jézus vére és a mi vérünk között. Örök kötelék. Ámen.

Péntek (április 7.) Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszerűen Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Jn 3,16 (Zsolt 34,9; Lk 23,42–43; Jn 19,16–30; 2Kor 5,[14b–18]19–21; Mt 27,45–56) A jól ismert mondat egyszerre kérdések forrása, bizonyosság és örömhír: lehet még ezt a világot egyáltalán szeretni? Sőt: mindennél jobban szeretni? Isten tudja szeretni. Fiát adta? Amit valaki ad, azt valakinek kapnia is kell! Ám az igazi nagy örömhír a Jézusban hívó, a megváltást elfogadó embert érinti igazán: az e világban törvényszerű elveszésnek van alternatívája! Isten szándéka a megváltott emberrel kapcsolatban: elveszés helyett az örök élet. Mégpedig jelen időben! Boldog ember az, aki e világi szintéren, emberi testében is megéli: örök életem van. Áldott tudás ez!

Szombat (április 8.) [Az Úr] kiemelt a pusztulás verméből, a sárból és az iszaptól. Sziklára állította lábamat, biztossá tette lépteimet. Zsolt 40,3 (1Pt 3,18–19; 1Pt 3,18–22; Mt 27,57–66) Jézus – az evangéliumokból tudjuk – szívesen idézett és énekelt zsoltárokat. Ám kevésbé olvassuk ki a zsoltárokból azt, ha Jézust idézik fel, ha Jézust éneklik meg. Ez a két zsoltármondat pedig éppen ezt teszi: a halálban lévő Megváltót idézi. De nem a siratás, a gyász, a lemondás – de még csak nem is a vigasztalás szavaival. Hogyan lehet másképp gondolni a megfeszített Krisztusra? Pontosán úgy, ahogy itt olvassuk: a cselekvő, megmentő Isten tetteit kimondva. Ő az, aki kiemel, sziklára állít, biztossá tesz. Így köszönt ránk a feltámadás!

■ FARKAS ETELKA

Victor quia victima

Aki belép a rákoshegyi evangélikus templomba, annak egy gyönyörű oltárkép tűnik a szemébe: a *Christus victor quia victima*. Krisztus győzött, mivel legyőzetett. Polgár Rózsa textilművész alkotása Szent Ágoston vallomását jeleníti meg. A kereszt ereje, a kereszt titka ez, amelyről Ágoston vallott, és amelyet Polgár Rózsa modern művészi formába szőtt. A keresztben függő Krisztus legyőzöttként lett győztes – hirdeti az oltárkép. Győztes, mert irántunk, emberek iránti szeretetből engedte, hogy legyőzzék, és felvállalta, hogy áldozattá legyen. A nagypéntek áldozata tanúskodik erről a szeretetről.

De a nagypéntek utáni harmadik napon eljövendő húsvét tovább mutat a kereszthalál áldozatánál, és felragyogtatja a feltámadás diadalát. Krisztus győzött. És ezért logikus az apostol következtetése: hogy mind a holtakon, mind az élőkön uralkodják. A 4. század utolsó pogány császára, Julianus, aki elhagyta a kereszténységet (ezért nevezik Julianus Apostatának, Hitehagyottnak) a legenda szerint ezekkel a szavakkal halt meg: „Te győztél, galileai!”

Számunkra, emberek számára a halál az elkerülhetetlen vereséget jelenti. Legyen akár hosszú, gazdag és beteljesedett élet vagy csupán töredékes, idő előtt tragikusan megszakadt lét, minden alkalommal szembesülünk azzal, hogy a halál mindenkit legyőz. Ahogyan a római mondás próbált belenyugvást adni: „Contra mortem non est medicamen” – „A halál ellen nincs orvosság.” Nincs hatalmunk felette, és a legfejlettebb orvostudomány is legfeljebb csak néhány évvel hosszabbíthatja meg az életünket, kitolhatja a határt, de végül bekövetkezik az, amit kétségbeesetten próbálnánk elkerülni. Nincs hatalmunk a halál fölött, nem vagyunk ura a halálnak.

Amiről azonban Pál apostol havi igénkben bizonyosságot tesz, az éppen az, hogy van valaki, aki úr a halál fölött: Jézus Krisztus. Ő tartja kezében az élőket és holtakat. Keresztény hitünk foglalatosa az a reménység, hogy életünkben és halálunkban is Jézus Krisztus uralkodik. Hogy akár élünk, akár meghalunk, az Úréi vagyunk. Hogy az ő kezéből, szeretetéből senki és semmi ki nem ragadhat minket. Mert az élet több mint egy biológiai folyamat, amely két sejt egymásba olvadásából jön létre; több mint többé-kevésbé véletlen események sora. Isten személyesen teremtett mindegyikünket, tág szabadságot adott, hogy életünket formáljuk, és ezért felelősséggel is tartozunk önmagunknak, másoknak és végső soron neki. De tudnunk kell, hogy Isten soha nem mond le rólunk. Lehetünk bár őt elhagyó tékozló gyermekek, ő hazavár, és örül, ha visszatalálunk az atyai házba.

Isten dimenziója magába zárja az életet és a halált. Csak mi, és csak innen, földi életünk felől nézve látjuk úgy, hogy a kettő elválik, és szemben áll egymással. Isten oldaláról nézve

– és erről szól Pál apostol – a kettő egybeolvad. Jézus Krisztus uralkodik mind az élőkön, mind a holtakon. Ezért ha meghalunk, mégsem győz le a halál. Ha meghalunk, továbbra is Isten dimenziójában, Jézus Krisztus szerető védelmében maradunk. Ahogyan egy szép képpel mondhatjuk: ha meghalunk, nem történik más, csak annyi, hogy Isten áttesz minket egyik kezéből a másikba. Jézus itt, az életben és odaát, a halálban is ugyanaz. Az a Jézus, aki itt mint Megváltónk és barátunk van

közel hozzánk, az a Jézus kísér és tart meg minket a halálban is. Ezért ő az úr élők és holtak felett. Egyedül neki van hatalma erre.

Uralom és hatalom rosszul hangzó szavak. A történelem és a politika, mindennapi tapasztalatunk igazolja Kányádi Sándor keserű megállapítását: „Kis nép, ne remélj, jóságos nagyhatalom sohase volt még...” Pedig volt, sőt van: Jézus, aki úgy úr, hogy nem kihasználni akarja az embert, nem akarja manipulálni, saját céljának szolgálatába állítani, hanem aki maga állt az ember céljaiba, hogy legmélyebb vágyát, a teljes és boldog, védett élet, az üdvösség utáni vágyát kielégítse. És ezért az életét is odaáldozta. Feltámadásával pedig igazolta hatalmát.

Ezt a szeretetet kínálja fel Jézus minden embernek. Nem tolatkzik,

nem erőszakoskodik, nem agítál, és nem reklámozza magát, de akinek igénye van mindarra, ami az életét jobbá, szebbé, meghittebbé, biztosabbá teszi, annak mindig rendelkezésére áll. Ő így úr, hatalma jóságos hatalom, és mindent magába foglal.

Mondd hát ki, hogy „uram, a tiéd vagyok testestől-lelkestől, teljes szívemből, teljes lelkemből, teljes elmémből, minden erőmből!” Ő ennyit kíván, merthogy ez az első és nagy parancsolat. Jézus hatalma fölöttünk nem diktatúra, nem zsarnokság, hanem a mérhetetlen szeretet hatalma, amelyet ha valaki megismer, a zsolttárral vallja: „Szeretlek, Uram, én erősségem!” (Zsolt 18,2)

Az egyházi év csúcspontját éljük. Nagypénteken megrendülve szembesülünk a kereszt áldozatával, de húsvétkor örömmel ünnepeljük Jézus halál feletti győzelmét. A magunk életének keretei között is adjunk értelmet a húsvétnek, realizáljuk azt, hogy Krisztus azért halt meg, és azért kelt életre, hogy mind a holtakon, mind az élőkön uralkodják.

Énekeljük katolikus testvéreinkkel együtt:

*Édes Jézus, neked élek,
édes Jézus, neked halok.
Életemben, halálomban,
édes Jézus, tied vagyok.*

NAGYCSÜTÖRTÖK – MT 26,17–30

Ott a helyed!

Meghívót kaptál. Életed során bizonyára már jó néhány meghívást kaptál: esküvőre, keresztelőre, születésnapra, kerek évfordulóra, ballagásra. Amikor kézbe vették a meghívókat, bizonyára örültél: nagyon fontos vagy annak, aki meghívott, hiszen beleférsz abba a szűk családi vagy baráti körbe, amelynek a tagjaival szeretne együtt ünnepelni a meghívó küldője. Életednek különleges, fordulópontot jelentő pillanatait szeretné veled is megosztani.

JACOB JORDAENS II.: AZ UTOLSÓ VACSORA (1654-1655)

Az ilyen jelentős eseményeknek elválaszthatatlan része a terített asztal, amely mellett hosszan és őszintén lehet beszélgetni. Mindenki várja az ilyen örömteli alkalmakat, találkozókat, sőt hadd fogalmazzak így: kapcsolódási lehetőségeket. Hiszen azok állnak a legközelebb hozzánk, akikkel a legtöbb ilyen kapcsolódási pontunk van. Akikkel a leggyakrabban beszélgetünk, és részt vesznek az életünk legjelentősebb eseményeiben.

Ezzel a mostani igével egy meghívót kaptál, méghozzá magától Jézustól. Ő hív, hogy találkozz vele az úrvacsorában. Vár, hogy ünnepelj vele és testvéreiddel a gyülekezet közösségében. Ő meg szeretné osztani veled az életét, és csak arra kér, hogy légy részese ennek a pillanatnak. Szeretné, hogy ilyen formában is kapcsolódj hozzá.

Nincs kifogás. Ha visszautasítjuk a meghívást, azzal elszalasztjuk az alkalmat, hogy találkozzunk az Úrral. Megfosztjuk magunkat attól, hogy egy teljesebb módon egymás életének a részeseivé váljunk. Kikkel ülünk le szívesen egy asztalhoz? Rokonokkal, barátokkal, akikkel őszintén tudunk beszélni mindenről, akik előtt

”

nem kell semmit sem takargatnunk. Egy családi asztalnál minden megosztható: titkok, érzések, kérdések, félelmek, sőt még a bűnök is.

Így vár Jézus is az asztalánál. Ott nincsenek tabuk. Amikor vétkek, mulasztások terhelnek, ő csak annál inkább vár bennünket, hogy kiöntsük előtte a szívünket, és megtölthesse azt bűnbocsánatával.

Egy családi asztalnál nincs helye a haragnak, mert az elválaszt minket egymástól. Ha valakivel összeveszünk, akkor esetleg rögtön fel is állunk az asztaltól. Adott esetben, ha már régebbi a konfliktus, akkor nem is tartózkodunk az illetővel egy helyiségben. Viszont akivel egy asztalhoz ülünk, azzal előbb rendeztük a vitáinkat. Krisztus a megbékélés és a bűnbocsánat vacsoráját kínálja számunkra.

Fogadd el! Ha bűnösnek és megterheltnak érzed magad, annál inkább menj, és élj a felkínált lehetőséggel. Jézus mindenkit vár az asztalához; nem a tökéleteseket és hibátlanokat várja, hiszen olyan az emberek között nincs. Ő az utolsó vacsorán is együtt ült le a tanítványaival, azokkal, akikről tudta, hogy néhány óra múlva félelmükben elfutnak, megtagadják, magára hagyják. Mégis vállalta a velük való közösséget, hogy megerősítse őket, és örök reménységet adjon számukra. Hiszen ezen az estén a következő ígélet is elhangzik: *„De mondom nektek, nem iszom mostantól fogva a szőlőtőnek ebből a terméséből ama napig, amelyen majd újat iszom veletek Atyám országában.”* (Mt 26,29)

Tehát ennek a vacsorának lesz folytatása, méghozzá a menyeyei otthonunkban. Ha elfogadjuk Isten meghívását az asztalához, akkor nemcsak itt a földön tapasztalhatjuk meg a vele való közösséget, hanem az ő országában is. Töltsön el emiatt a hála és az öröm érzése, amikor a szent vacsorában részesülhetünk. Boldogság, amikor hosszú idő óta cipelt terheket tehetünk le; nincs miért szomorúan és lehajtott fejjel távoznunk az oltártól.

Mindig öröm, amikor valaki megosztja az életét velünk. Akkor is, ha ez a valaki egy embertársunk – s még inkább, ha maga az Isten!

■ MANHARDTNÉ SZLOVÁK KATALIN

Imádkozzunk! *Drága Jézus, hálásak vagyunk neked, hogy terített asztalodhoz hívsz. Köszönjük, hogy fontosak vagyunk számodra, és számítás a részvételünkre, mert szeretnél velünk együtt ünnepelni. Köszönjük, hogy a te asztalodnál a kérdéseinkre is választ kaphatunk, és lelkünk terheit megoszthatjuk veled. Urunk, erőt adó érzés megtapasztalni az úrvacsorában az életedet is értünk adó szeretetedet. Ámen.*

NAGYPÉNTEK – JN 19,1-7

Miértünk

Ezen a nagypénteken Jézus szenvedéstörténetének rövid részletét olvassuk, és énekeskönyvünk 188. énekét követve csendesedünk el.

Krisztus. A reménységet gúnyolták ki a katonának. Megalázva, összetörve állt ott a Reménység, bíborruhában, fején töviskoronával. Már nem gondolhatta senki, hogy ő volna a Reménység, akiben beteljesednek, valóra válnak az álmok. Nemcsak a teste tört meg, hanem az emberek szeme fénye is.

A Reménységet gúnyolták ki a katonák.

És mégis ő az a reménység, akit az Atya küldött. Ő a Krisztus, a Messiás, akit az Atya hatalommal felkent. A szeretet ellenállhatatlan hatalmával. Nem szelleme maradt ránk, nem példát adott nekünk a szenvedés állhatatos hordozására, hanem valóban szabadságra vezetett. Amire vártunk, amit álmodtunk, azt adta meg sokkal teljesebben, mint elképzelni tudtuk volna. Isten gyermekeinek szabadságát kaptuk, azt, hogy az Atyától semmi el nem választhat minket. Sem gúny, sem sérelem, sem összetöretés, sem gyalázat.

Ő a Reménységünk.

A Krisztus.

Ártatlan Bárány. A tökéletes adatott halálra. Pilátus kétszer is kimondta: nem talál benne semmi bűnt. Ártatlan. Hiába vádolják, hiába árasztanak rá hamis vádakot – Jézusnak nem ártott kísértés, nem ártott hiány, töredékesség. Nincs benne semmi hiba. Rajta nincs mit számonkérni. Ártatlan. Tökéletes.

Végül mégis halálra adatott.

Halála számonkéri Pilátus gyöngé jellemét, a papi fejedelmek megkopott hitét. Amikor a Tökéletest halálra adják, azok helyett ítélik el, akikben megfogytak az istenfélelem, akikben megtört az igazság, akikben töredékes a szeretet. Helyettünk szenvedte a halált ő, az Ártatlan. Vére – mint az áldozati bárányok vére – az oltárra hull, hogy akik hisznek benne, azokat ne kérje számon az Ítéző, azoknak hiányai Jézusért eltöröltesse. Hogy töredékesen is részünk lehessen a Tökéletesben. Így lesz töredékes szeretetünk része az ő teljességének, töredékes munkánk maradandó, töredékes hitünk így válik örökkévalóvá.

Ő a mi Teljességünk.

Az Ártatlan Bárány.

Irgalmazz nekünk! Békecségünk adatott halálra.

Nem nyughatnak a papi fejedelmek! Izgatottan hallgatják Pilátus szavát, hogy nincs Jézus ellen semmiféle vád. Csak kiabálni tudnak szolgálkikkal együtt: „Feszítsd meg, feszítsd meg őt!”

”

Szegyellve hozzák elő megalázott helyzetüket: „Nekünk törvényünk van” – de nincs hozzá jogunk. Végül még büszkeségüket is feladják: nincs királyunk, hanem császáruk. Pilátus pedig egyre növekvő félelemmel áll előttük. Mögötte a légiónyi katona, az egész császári hatalom, mégsem lel békecséget.

GIOVANNI ANTONIO BAZZI: ECCE HOMO (1540-1549 KÖRÜL)

Mert Békecségünk halálra adatott.

Mégis ő a mi Békecségünk. A megvert, kigúnyolt, halálra adott Jézus mégis az Ember. Akinek Isten alkotta, akinek az Atyával közössége van. Ő az Ember. Amikor időnk szűkössége szorongat, amikor gyász feketéllik szívünkben, amikor bizonytalan léptekkel indulhatunk holnapunk felé, amikor bátorság kell hitünk megvallásához és megéléséhez – Jézus a mi békecségünk.

Mert sebzetten, gyöngén, eseten is az Atya gyermekei vagyunk, helyünkön vagyunk Jézus által. Mert emberré lettünk, akinek az Atya teremtett, és belesimulhat kezünk az Atya kezébe, ahogy az eltévedt gyermek keze még remegve, de boldogan lapul meg apja kezében.

Ő a mi Békecségünk!

Irgalmazz nekünk!

■ BENCZE ANDRÁS

Imádkozzunk! Krisztus, ártatlan Bárány! Miértünk áltál váldóid előtt, miértünk viseltél gúnyt és gyalázatot, miértünk hordoztad némán a vádat, miértünk vállaltad végül a halált. Ez mind a mi sorsunk – és te magadra vetted sorsunkat, hogy mi a te életedet kapjuk örökségül. Áldott légy nemzedékről nemzedékre! Ámen.

Kitüntetések nemzeti ünnepünkön

Március 15-i nemzeti ünnepünk alkalmából kitüntetésben részesült Pröhle Gergely országos felügyelő, Kis János nyugalmazott evangélikus lelkész és Kelemen Anna Gyöngy szociológus, egyházunk országos irodája diakóniai osztályának vezetője.

FOTÓ: FÜLÖP ATTILA FACEBOOK-OLDALÁRÓL

Kelemen Anna Gyöngy és Fülöp Attila

FOTÓ: PRÖHLE GERGELY ARCHIVUMBÓL

Kis János és Pröhle Gergely

Batthyány Lajos-díjat vehetett át március 14-én Budapesten, a Várkert Bazárban Pröhle Gergely korábbi diplomata, államtitkár, múzeumigazgató, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője, a Habsburg Ottó Alapítvány igazgatója, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Stratégiai Tanulmányok Intézetének igazgatója.

A Magyar Arany Érdemkereszt kitüntést kapta Kis János nyugalmazott lelkész; szentelését követően előbb Orosházán, majd 1988-tól egészen 2022. szeptemberi nyugdíjba vonulásáig a Kecskeméti Evangélikus Egyházközségben szolgált. Az elismeréseket Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter adta át.

Az evangélikus egyház gondoskodást nyújtó intézményeinek fejlesztésében nyújtott értékes tevékenységének elis-

meréseként a Magyar Bronz Érdemkereszt polgári tagozata kitüntetésben részesült Kelemen Anna Gyöngy szociológus, egyházunk országos irodája diakóniai osztályának vezetője. Az elismerést március 13-án Pintér Sándor belügyminisztertől vette át.

Március 15. alkalmából Novák Katalin köztársasági elnök Kossuth-díjat adományozott az ünnep előestéjén Kutas László szobrász- és éremművésznek. A református vallású művész Podmaniczky Pál soproni evangélikus teológiai akadémiai tanár unokája. Az ő műve az Evangélikus Hittudományi Egyetem bejáratánál álló Melanchthon-szobor, valamint az a plakett, amely a Protestáns Újságírók Szövetségének Rát Mátyás-díjához jár.

Forrás: Evangélikus.hu

FOTÓ: TEOL.HU

Aradi András az idei Perczel-díjas.

Több évtizedes lelkészi szolgálatának és Bonyhád életében vállalt közéleti tevékenységének elismeréseként a város képviselő-testülete Aradi Andrásnak, a Tolna-Baranyai Evangélikus Egyházmege esperesének adományozta idén a Perczel-díjat. A kitüntetést a nemzeti ünnepen adta át Filóné Ferencz Ibolya polgármester.

Forrás: Bonyhad.hu

ORATIO OECUMENICA

Nagypéntek

Úr Jézus Krisztus! A Gecsemáné-kertben megmutattad, hogy miként kell imádkozni önmagunkért, a tanítványokért és a következő évszázadok hitben járó keresztényeiért. Köszönjük, hogy így imádkozol azóta is értünk. Köszönjük, Urunk, hogy imádságban hordozod földön járó, sokszor eleső, elbotlóló népedet.

Köszönjük neked, Jézusunk, hogy főpapi imádságod után a golgotai keresztre vezetted az utad, s ott elhordoztad bűneink büntetését. Köszönjük, hogy ezáltal szabad lehet az út számunkra az Atyához, örök életünk és örök üdvösségünk lehet.

Úr Jézus Krisztus! A kereszten te átélted a testi-lelki szenvedés minden formáját, az elhagyatottságot és a fizikai fájdalmakat, így megérted mindazokat, akiket ma fájdalmak gyötörnek, akik lelki sebeket hordoznak, magányosak, elesettek, gyászolnak. Kérünk téged, légy szenvedő testvéreinkkel, segíts, hogy imádkozó szeretettel hordozzuk őket, s készek legyünk a vigasztalásukra.

Szomorúan valljuk meg, Urunk, hogy sokszor olyanok vagyunk, mint a téged káromló sokaság Pilátus udvarán. Nincs bennünk békesség, s ezt a békétlenséget sugározzuk mi is magunk körül. Napjainkban is háborúk tombolnak, jelen van a gonoszság népek és személyek között egyaránt. Kérünk, Urunk, adj békét a világban, az emberi szívekben, legyen béke a véres háborúk helyett!

Köszönjük, Urunk, hogy feltámadt Úrként ma is velünk vagy, és élő Úrként kísérsz minket a hétköznapokban. Kérünk, légy velünk az előttünk álló ünnepek szépségében is. Add, hogy a külsőségeken túl valóban átéljük feltámadásod csodáját. Áldd meg a következő napokban az ígéhirdetőket és az ígéhallgatókat, hogy Szentlelked által meghallják, megértsék és befogadják az ígét, s így terjedhessen az evangélium. Ámen.

BEMUTATKOZIK A FILADELFIA EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG KISVÁRDAI GYÜLEKEZETRÉSZE

Nyitott ajtó

Kisvárdra a keleti határszélen, Záhonytól huszonkét kilométerre délre fekvő város, járási székhely, ahol a reformáció kálvini ága terjedt el, de jelentős a római és a görögkatolikus egyház is. A 19. század végétől települtek be az evangélikussághoz ragaszkodó családok. A gyülekezetté szerveződésben fontos szerepe volt az első két felügyelőnek: Barcs Béla királyi főjegyzőnek és Werner Gyula iskolaigazgatónak. Az első istentiszteletet 1910. november 27-én tartották a polgári iskola rajztermében. Az egyházközség 1926-ban önállósult, első lelkésze Csákó Gyula volt; közel nyolcvan település tartozott hozzá. A templomot 1931-ben három hónap alatt építették fel. Az istentiszteletek Kisvárdán a templomban, máshol házaknál zajlottak.

1975-ben, Bárdossy Tibor lelkész távozása után a kisvárdai gyülekezetet a negyvenöt kilométerre lévő Nyíregyháza evangélikus egyházközségéhez csatolták. A mai gyülekezeti tagok közül arra az időszakra már csak egy idős házaspár emlékszik.

1992-ben Bozorády Zoltán esperes kezdeményezésére a Hajdú-Szabolcsi

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

templomból. Igét hirdet Hulej Enikő lelkész.

Április 7-én, nagypénteken 10.04-től istentiszteletet közvetít a Kossuth rádió a kisvárdai evangélikus

Egyházmegyében három gyülekezet vált le Nyíregyházáról a lelki munka hatékonyságának növelése érdekében; az egyik a nyírszőlősi volt. A Nyírszőlősi Evangélikus Egyházközségben Györfi Mihály lelkész missziói szemlélettel és Szentlélekre hagyatkozó bátorsággal szolgált, aminek eredményeként az evangélium sok életet megváltoztatott itt. Templom épült Nyírteleken és Görögszálláson, és szociális, illetve cigány-missziós munka is kezdődött, a több mint ötven kilométerre lévő Kisvárdán

pedig Nagy Miklós és Edit gyülekezeti munkatársak álltak be a szolgálatba.

A ma már Nyírtelek központtal működő gyülekezet 2009-ben vette fel – Jel 3,8 alapján – a Filadelfia Evangélikus Egyházközség nevet, és Malik Péter Károly érkezésével 2017-ben vált kétlelkészsévé. Hatvannégy település tartozik a Nyírteleken, Kisvárdán és Görögszálláson istentiszteleti hellyel is rendelkező gyülekezetrészekhez.

Györfi Mihály nyugdíjba vonulásakor a gyülekezet Isten vezetését kérte a jövőre vonatkozóan. Először azt ismerte fel, hogy a kisvárdai részt – negyvenhét év után újra – helyben lakó lelkipásztornak kell gondoznia, majd azt, hogy ez elsősorban Hulej Enikő feladata lesz, akit az Úr egy évvel korábban Jel 3,8 alapján hívott ki előző szolgálati helyéről.

A Filadelfia gyülekezetben fontos a laikus (nem lelkészi) ige szolgálat, az imaközösség, a személyes bizonyágtétel és a misszió. Nyitott ajtót csak az Úr Jézus tud adni – Isten felé és embertársaink felé egyaránt –, de ha megadja, akkor nekünk lépnünk kell! ■

Petőfi-versengés szóval, képpel

A költő nevét viselő iskolák találkoztak

A Kiskőrösi Petőfi Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Technikum látta vendégül március 13–15. között a költő nevét viselő középiskolák országos találkozóját. A szervező intézmény számára nem csak Petőfi születésének bicentenáriuma miatt ünnepi ez az év: a középiskola megindulásának hetvenedik, illetve egyházi fenntartásba kerülésének tizedik évfordulójáról is idén emlékezhetnek meg. Erre hivatkozva kérte Szentgyörgyiné Szlovák Mária igazgató, hogy a találkozók szokásos rendjét kicsit módosítva ez évben az ő iskolájuk lehessen a házigazda.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON / EVANGÉLIKUS NEVELÉS

A találkozó háromnapos rendezvénysorozatán mind a négy evangélikus Petőfi-iskola képviseltette magát. A bonyhádi, az aszódi és a mezőberényi intézmény mellett még öt másik küldöttséget láttak vendégül a házigazdák.

A március 13-i ünnepélyes megnyitót követően Csikány Tamás hadtörténész előadását hallgathatták meg a jelenlévők Petőfiről mint az 1848–1849-es szabadságharc katonájáról, meglátogatták a költő szülőházát, majd végignézhették a részt vevő iskolákat és Petőfi-hagyományait bemutató prezentációkat.

A találkozó szakmai gerincét adó események sora másnap a szavalóversennyel kezdődött. A zsűriben Kispálné Lucza Ilona, az Országos Petőfi Sándor Társaság elnöke mellett Maczelka Mária, a vendéglátó intézmény magyar–angol szakos tanára és Szabadszállási Jánosné foglalt helyet. A versengés után Szabadságharc címmel Kálló Béla Jászai Mari-díjas színművész és Tóth Péter Lóránt kunszentmiklósi tanár, versvándor, Radnóti-díjas versmondó előadása következett.

Az irodalmi csapatversenyre a részt vevő iskolák több előzetes feladattal is készültek, irodalmi és képzőművészeti pályaműveket is beküldtek. A találkozóval együtt meghirdetett képzőművészeti és irodalmi pályázat kiállítás megnyitójával egybekötött értékelésre, a díjak átadására, illetve a találkozó összesített eredményhirdetésére a Petőfi-emlékház galériáján került sor.

A Petőfi-szavalóversenyen harmadik helyezést ért el Ács Luca Anna, a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola diákja; a második helyen Makkos Illés Marcell, a Sárbogárdi Petőfi Sándor Gimnázium tanulója végzett, a nyertes pedig Surányi Lajos, a Kiskunfélegyházi Szent Benedek PG Két Tanítási Nyelvű Technikum és Kollégium diákja lett [az intézmény jogelődje gimnáziumként, illetve gépészeti szakközépiskolaként a költő nevét viselte – a szerk.]. Az irodalmi csapatverseny harmadik helyén a kiskunfélegyháziak végeztek, második lett a Kisvárdai Szakképzési Centrum Fehérgyarmati Petőfi

Sándor Technikumát képviselő csapat, és első helyezést ért el az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium küldöttsége.

Az irodalmi pályázaton csak harmadik, illetve második helyezést osztott ki a zsűri. Értékelését Fodor Tamás, a házigazda intézmény magyar–történelem szakos középiskolai tanára tolmácsolta, elsősorban a felkészítő és kísérő pedagógusok figyelmét kérve, hogy a következő évek pályamunkáiban a tudományos igényességre biztassák és segítsék a diákokat.

A képzőművészeti pályázaton két kategóriában díjazták a beérkezett alkotásokat, mert a Szolnoki Szakképzési Centrum Petőfi Sándor Építészeti és Faipari Technikum és Szakképző Iskola grafika szakos tanulói számos színvonalas alkotást készítettek. A nem szakmai képzésben tanulók plakáttervei között különdíjjal jutalmazták Barna Mátyásnak, az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium tanulójának munkáját.

A legnagyobb izgalommal a találkozó összesített eredményének kihirdetését várták tanulók és pedagógusok egyaránt. Az idei rendezvényen és a hozzákapcsolt pályázatokon a legeredményesebb iskola a Kiskunfélegyházi Szent Benedek PG Két Tanítási Nyelvű Technikum és Kollégium lett. A Petőfi Sándor Társaság, illetve a Petőfi-szülőház és Emlékmúzeum által korábban kiírt pályázat egyik alkotója, Szántó Sándor felajánlotta két művét a verseny résztvevőinek. Az egyiket az irodalmi csapatverseny győztese, az aszódi diákok, a másikat az összesített versenyt megnyerő kiskunfélegyháziak kapták. Az utóbbiak hazavihették a győztesnek járó serleget is.

Az eredményhirdetés zárásaként elhangzott: jövőre a találkozó színhelye Aszód lesz. A jelenlévő két aszódi iskola – az Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium, valamint a Váci Szakképzési Centrum Petőfi Sándor Műszaki Technikum, Gimnázium és Kollégiuma – küldöttsége szeretettel hívott mindenkit a közös szervezésükben rendezendő találkozóra.

■ Bujdosó ERIKA / *Evangélikus Nevelés*

Szolgáló szeretet

Andorka Eszter eleven emlékezete

Huszonhárom pályázatot támogatott tavaly a Magyarországi Evangélikus Egyház az Andorka Eszter program keretében. Mindegyik tevékenység mögött – a program névadójához hűen – nemcsak az esetek mellé állás, hanem felkarolásuk szándéka és jobb életkörülményeik megteremtése is áll. A pályamunkák beszámolóit március 16-án ismertették Budapesten, egyházunk országos irodájának kápolnájában.

A rendezvényen a visszatekintés volt az első szó, hiszen a Jézus szeretetét nemcsak szavakkal – prédikációkban, közvetlen beszélgetésekben, egyetemi előadások alkalmával –, hanem az esetek, rászorulóik között cselekvően is hirdető Andorka Eszter (Esztus) halála huszadik évfordulójának évében gyűltek össze a jelenlévők. A hátrányos helyzetű emberek jobb sorsáért és megbecsüléséért dolgozó evangélikus lelkész alakját azonban nem régi emlékekkel, sokkal inkább az általa képviselt eszmék képviselőivel idézték fel. Mert az a mag, amelyet az Úr Andorka Eszter szolgálata által elvetett, ma is meghatározza immáron nemcsak az első, hanem a második generáció életét is.

Utóbbira mutatott rá beszédében Szász Levente teológushallgató, a Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) korábbi elnöke is. Mint elmondta, ő maga ugyan már nem ismerhette Esztust személyesen, de sokakkal találkozott, akiket a lelkész nő motivált vagy segített. „Bár vele sosem beszéltem, azokat az értékeket, amelyeket képviselt, és amelyekben hitt, én is megtapasztaltam, mert fennmaradtak azokban az élő közösségekben, amelyekben ő is ott volt” – fogalmazott. A másokat segítés esetében sokkal fontosabb az emberi akarat, mint a tárgyi feltétel – emelte ki Szász Levente. A közösségeket segítők és segítettek – egymás sokszínűségéből merítve – együtt éltetik. „Ma nemcsak azért vagyunk együtt, hogy megemlékezzünk Esztusról, hanem azért, hogy ezeket az értékeket megéljük, továbbadjuk, megosszuk azokban a projekteknél, élő közösségekben, amelyeknek tagjai vagyunk.”

A 2022-ben megvalósult programok bemutatása előtt Skultéry Mátyás csel-

lőjátékát hallhatták a jelenlévők, illetve Szűcs Kinga Beatrix kuratóriumi tag, az Evangélikus Hittudományi Egyetem oktatója olvasott fel egy részletet Andorka Eszternek a belgiumi Leuvenben 2000-ben elhangzott igehirdetéséből: „Amikor az ember közelebb kerül a másikhoz, felfedez valamit magából is. Jót és rossz-

Az Andorka Eszter program kuratóriumának nevében Kézdy Pál elmondta, hogy tavaly huszonhárom pályázatot tudtak támogatni. A kuratóriumi tagok, valamint a jelen lévő projektfelelősök elhangzott beszámolóiból kiderült, hogy Soprontól Nyírtelekig, Kőtcsetől Vecsésig az ország számos pontján valósultak meg projektek a Down-szindrómás fiatalokkal közösen tartott alkotótábortól a háború elől menekült gyermekek közötti szolgálatig (képünkön), vakok és gyengénlátók, valamint bántalmazott fiatalok táborától mélyszegénységben élő gyermekek felzárkóztatásáig.

FOTÓ: A VECSESI SÁTOR EGYESÜLET FACEBOOK-OLDALÁ

szat. [...] Ilyen értelemben hát ajándék a másik, a másféleség, ajándék, amely a mi egységünket segíti, nekünk mutat utat töredékességünk elfogadása és átforgalmazása felé. Jó dolog hát töredékesnek lennünk, ameddig ez a világ ilyenformán tart, mert ebben a töredékességben rejlik a feszültség és kihívás, ami előreviszti az Isten ügyét. Ha ráébredünk, hogy csak részét birtokoljuk az Isten üzenetének, és vágyakozunk arra a részre, melyet a másik kezébe helyezett az Isten, akkor az ő uralmának megvalósulására vágyunk, és azon dolgozunk.”

Az önkéntesen végzett munkákat összekötötte a másokért tenni akarás mellett az elköteleződés, valamint az is, hogy rámutattak: a segítők és segítettek együttműködése kölcsönösen termékeny tud lenni. Az Andorka Eszter program támogatásával megvalósult tevékenységek nemcsak a társadalmi hátrányok elleni küzdelem szimbólumai, és nem is csak arra mutatnak rá, hogy miként él tovább Andorka Esztus szellemisége, hanem példái annak, hogy mit jelent a jézusi szó (Lk 17,21b): „Isten országa közöttetek van!”

■ GALAMBOS ÁDÁM

Fabiny Tamás püspök
Északi Evangélikus Egyházkerület

„Állj előttem sebeiddel..”

Tamás nem volt ott, amikor a feltámadott Jézus áthalt a bezárt ajtón, hogy megmutassa magát a tanítványoknak. Amikor a többi tanítvány beszámolt neki az átélt találkozásról, ő nagy hangon azt mondta: csak akkor hiszi el Jézus feltámadását, ha ujját az oldalába helyezheti, és kezével érintheti meg a szögek helyét (Jn 20,25). Jézus ezért másodszor is megjelent a most már kiegészült tanítványi körnek. Bár az evangéliumban nem olvasunk arról, hogy Tamás ténylegesen megérintette volna Jézust, a legtöbb ábrázoláson mégis így szerepel. Nemcsak a klasszikus festményeken, hanem a kiváló grafikus, Marabu rajzán is. Ezen a képen azonban nemcsak Tamás teszi oda talán reszkető kezét a sebre, amelyet a római katona dárdája ejtett Jézus oldalán, hanem Jézus is kinyújtja karját – és megérinti Tamás szívét.

Ez a tanítvány már korábban is ragaszkodott Mestéréhez. Amikor Lázár a halálán volt, és Jézus ezt mondta: „...menjünk el hozzá!”, akkor Tamás, annak ellenére, hogy Jézust korábbi júdeai tartózkodása alatt meg akarták kövegni, így kiáltott fel: „Menjünk el mi is, hogy meghaljunk veled.” (Jn 11,16) Késznek érezte magát arra, hogy esetleg meghaljon Jézussal együtt, vállalkozott rá, hogy elkísérje őt a halál torkába.

Húsvét után Tamás nem egyszerűen csak a Feltámadottal akart találkozni, hanem meg akarta érinteni a sebeit. Bizonyosságot akart, kézzelfogható bizonyítékot az elképzelhetetlenről. Ez a kívánság a lehetetlenség határát súrolta, hiszen amikor Jézus néhány nappal korábban, húsvét hajnalán megjelent Mária Magdalénának, azt mondta a felismerés örömeiben felé közelítő asszonynak: „Ne érints engem...” (Jn 20,17)

Tamás felé viszont kinyújtotta a kezét: itt vagyok, megérinthetsz engem. Ez Jézus titka. Neki nemcsak megdicsőült teste van, amellyel képes bemenni a bezárt ajtón, amellyel képes szinte idő és tér fölött cikázni: egyszer Júdeában van, egyszer Galileában. Hanem Jézusnak fizikai, valóságos teste is van. A tanítványok szeme láttára jóízűen megevett egy halat, elpiszorgott vele, nehogy véletlenül megakadjon a szálla a torkán... És igen, ott vannak a sebek a kezén, a lábán és az oldalán. Tamás ezeket szeretné látni, ezeket szeretné megérinteni.

Drága üzenet ez: a feltámadott Jézusnak, a megdicsőült Krisztusnak is megvannak még a sebei. Jézus a

mennybe viszi a sebeket, a fájdalmat, a könnyeket. Ettől kezdve a menny már nem lesz olyan, mint azelőtt volt.

Tomáš Halík prágai vallásfilozófus ezt írja egy helyen: „Nem baj, ha ragaszkodunk hozzá, hogy megérintsük Jézus sebeit, és hol találkoznánk vele biztosabban, ha nem éppen a világ sebeiben és az egyház sebeiben, azokban a testi sebekben, amelyeket ő kész volt elszenvetni?” Vegyük észre az egyház sebeit, a világ sebeit, és tudjuk azokat megérinteni, olyan gyógyító érintéssel, ahogy Jézus rátette a kezét Péter lázas anyósára, ahogy megérintette a leprást, mert az ő érintése mindig terapeutikus és gyógyító érintés!

Az egyház sebeiről is vallanunk kell. Egy évtizede jelent meg egy könyv – magyar nyelven is – egy jezsuita szerzőpárostól *Az egyház nyílt sebe* címmel. Papi bűnökről, molesztálásokról, zaklatásokról beszélnek benne, kendőzetlen őszinteséggel. Fájdalmasak és ráadásul fertőzők ezek a sebek, így mindenekelőtt fel kell azokat tárnunk, majd keresni Jézusnál a gyógyulást. Ez csakis az erkölcsi, a jogi és a lelkipásztori felelősség vállalásával valósulhat meg. Tegyük hozzá: a magunk evangélikus egyházában is.

Az Újszövetség sajátos metaforája szerint az egyház Krisztus teste (1Kor 12,27). Karcolások, horzsolások, sőt fekélyek és mély vágások is borítják ezt a testet. A nyílt sebeket sürgősen kezelni kell. Bármilyen nehéz is a szembenézés sebzettségünkkel, bármilyen fájdalmas is a gyógyulás folyamata, ezt nem halogathatjuk. Krisztusnak erre a testére is jellemző, hogy „ha szenved az egyik tag, vele együtt szenved valamennyi” (1Kor 12,26).

Tamás is hordozhatott sebeket; ki tudja, milyen sérülések lehetnek egy ember Isten iránti bizalmának a megingása mögött? A fel nem dolgozott traumáinkkal járó szenvedés Isten szeretetét is eltakarhatja előlünk.

A rajzon színről színre látják a másikat. Tamás megérintheti Jézus sebeit, de Jézus is megérinti Tamás szívét. Eddig kételkedő ember volt, s talán azt mondta: ez nem fér a fejembe. Igen, lehet, hogy sok minden nem fér a fejünkbe, de annyi minden belefér a mi szívünkbe! Tamás Jézus érintése nyomán eljutott arra, hogy neki többé nem kőszíve, hanem hívő, Jézussal együtt dobbanó szíve van. S ebbe a szívbe már nagyon sok minden belefért, már nem volt szükség elméletekre, bizonyítékokra, csak a leborulás és a vallomás maradt (Jn 20,28): „*En Uram és én Istenem!*” ■

A hit nem matematikai egyenlet

Furda Szabina az Istentől kapott többletről

Sorozatunkban az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológusi, lelkeszi hivatásra készülő hallgatóit szólaltatjuk meg indíttatásukról, a szolgálattal kapcsolatos elképzeléseikről, céljaikról. Furda Szabina ötödéves hallgatóval személyes elköteleződéséről, a másokhoz forduló életről és az imádság lelkületéről is beszélgettünk.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

– A konfirmáció és az elköteleződés évében különösen megindító fiatalkori istenkeresésének a története.

– Bár nem kaptam vallásos nevelést, mégis már egészen kiskoromban elkezdett foglalkoztatni, hogy létezik Isten. Úgy éreztem, hogy van valaki, aki vigyáz rám. Az általános iskolában második vagy harmadik osztályos voltam, amikor az iskolai könyvtárból kivettem egy világvallásokról szóló könyvet. Nagyon érdekesnek találtam a vallásokat, egyre jobban foglalkoztatott a téma. Osztálytársaimtól hallottam, hogy hittanórákra járnak. Amikor rákérdeztem, mi az, elmondták, hogy ott Istenről tanulnak. Lelkesített a gondolat, hogy én is oda járjak. Először katolikus hittanra jártam. Ministráltam, egyházmegyei táborokban vettem részt. Otthon közben elmondták, hogy evangélikus templomban volt a keresztelőm. Ezután katolikus

és evangélikus hittanra is jártam. Idővel úgy éreztem, hogy én az evangélikus teológiával tudok azonosulni, így a későbbiekben már csak oda, illetve templomba és ifjúsági körbe jártam.

– Miért választotta a teológiát?

– Édesapám már nyolcadikos koromban mondta, hogy látja, mennyire foglalkoztat a hit kérdése, és hogy szerintem ilyen irányba kellene majd továbbtanulnom. Ezt én hátrítottam, hiszen ki vagyok én, hogy lelkész legyek? Az elhívásom csak később, tizenhat éves koromban történt meg. Előtte is tudtam, hogy embereknek szeretnék majd segíteni, csak azt nem, hogy miként. Akkor felismertem, mennyi többletet ad Isten szeretete az én saját életemben, és rájöttem, hogy ezt szeretném továbbadni. Rádöbrentem, hogy Isten igéjét és az abból következő szeretetet kell hirdetnem. Ki-

mondtam, hogy Isten szolgája szeretnék lenni. Ekkor örömet és áldást éreztem, azt, hogy megtaláltam az utamat. Azóta is tudom, hogy leendő hivatásom Isten ajándéka számomra.

– Mit kapott a teológiától?

– A gyermekhitem átalakulását. A teológia megismerése által elmélyült az istenismeretem. Úgy érzem, hogy Isten az itt szerzett tudás által még jobban ki tudja magát nyilatkoztatni számomra.

– Milyen teológiai kérdések foglalkoztatják?

– A gyakorlati teológia, azon belül is az imádságos lelkület vizsgálata foglalkoztat a leginkább. Diplomamunkámat *Ti pedig így imádkoztatok – Jézus imádságos lelkülete és a Miatyánk* címmel írom. Az imádság kortörténeti összefüggéseivel foglalkozom, az imádkozó ember attitűdjét vizsgálom, és a *Miatyánk* kérdéseit elemzem a dolgozatomban. A *Miatyánk* vizsgálatát azért tartom fontosnak, mert a Jézustól tanult imádságot sokszor csak elmondjuk, de a mélységével csak felületesen foglalkozunk. Pedig különösen is meg kellene becsülnünk, hogy az Úristen Krisztuson keresztül is imádkozni tanít bennünket.

– Tanulmányai mellett világi környezetben, a vendéglátásban dolgozik. Mit jelent ez az ön számára?

– Bár nem egyszerű a tanulást és a munkát összehangolni, de nagy „gyakorlati lehetőségnek” tartom, hogy világi körben is mozgok. Sokan megjéjednek, amikor megtudják, hogy lelkésznek tanulok. Azt hiszik, hogy meg akarom őket téríteni. Ilyenkor mindig elmondom, hogy a hit nem matematikai egyenlet, én csak közvetíteni tudok. Isten végzi a közvetlen munkát, ő az, aki cselekszik. Azt tudom, hogy ha hiteles vagyok, akkor válok jó közvetítővé. Ezt pedig nemcsak beszédben, hanem a mindennapi megnyilvánulásainkban is tükröznünk kell.

■ G. Á.

Örökölt sorsom?

Lk 18,31–43

Negyvennégy éves volt a dédpapám, amikor meghalt. Igazi ébredési ember volt, valódi lánglelkű lelkész. Nagyon fiatalon hívta haza Teremtője, akihez egész életében hűséges maradt. Az ő aktív és elkötelezett lelképásztori élete például szolgált sokak számára. Nagypapám, édesapám és jómagam is sokat tanultunk tőle, tudatosan vagy tudattalanul, megörökölve egy nem akármilyen sorsot tőle.

A kérdés persze ott moccan bennem, amikor rá emlékezem: Vajon mennyiben örökölhető egy sors, és mennyiben vagyunk saját döntéseink áldozatai vagy éppen nyertesei? Létezik-e külön utas életút? Felülírható-e a kapott mesterterv? Vagy minden el van szépen rendezve, ahogy meg vagyunk írva ama szent nagy könyvben? Mennyiben vagyunk képesek olyan lépéseket meglépni, melyek alapvetően változtathatnak meg mindent körülöttünk és bennünk? Hogyan kezdjük el? Hogyan kezdjük el máshogyan élni, másképpen szólni, másképpen cselekedni és teret adni valami valóban új sorsnak?

A jerikói vak gyógyulása egy sors felülírásának paradigmája. A történet végén arra a jézusi kérdésre: „Mit akarsz, mit tegyek érted?“, a jerikói vak így válaszol: „Uram, hogy újra lássak!“ És Jézus erre mondja neki: „Láss újra! Hited megmentett téged.“ (Simon Tamás László Újszövetségsfordítása.) Jézus az Úr, mégis sokra tartja az embert, bizalma van iránta, és azt üzeni egykori, de mai tanítványainak is: a hit az, ami megment, vagy más fordítások szerint: a hit az, ami megtart, megvált, megszabadít, életben tart, üdvözít, meggyógyít.

A hit az, ami képes felülírni a lezártnak, determinálnak tűnt sorsunkat is. A hit adhat esélyt a tisztánlátásra és a felismerésre: nem vagyunk egyedül az úton. Vannak társak, sorsársak, testvérek, akik látótávolságban élnek közöttünk, velünk, mellettünk, és akik pontosan értik és érzik ennek a szimbolikus történetnek a valóságát.

Pröhle Károly írja a kommentárjában, hogy ebben a történetben Lukács-

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ – FOTÓ: FREEPIK.COM

nál „a vakok szemének megnyitása jel, amely a lelki vakság megnyitására is utal. Jézus az – írja a professzor –, aki majd az ő szenvedésének és halálának megértésére vak tanítványainak szemét megnyitja (18,31–34). Jézus szava megadja a hit látását is.” Szép hitvallás ez: bójtre, nagyhétre, húsvétra, egy életre.

Negyvennégy éven innen és túl. Egy csoda, amelynek komoly hatása van: „Nyomban újra látott, és Istent dicsőítve követte őt. Ennek láttán az egész nép dicsőítette Istent.” Ott és akkor nemcsak valaki, de valami is alapvetően megváltozik. Az értetlen tanítványok életében, de az egész Jézust követő sokaság sorsában is. Az egyéni dicsőítésből közösségi dicsőítés lesz; nemcsak a belső tanítványi kör lelki szemei nyílnak meg és fognak fel valami lényegest az Emberfiáról – akit megölnek, de feltámad –, de a Jeruzsálembé tóduló közösség útja is máshogyan tekint az előtte álló útra.

Sorfordítóvá válik ama találkozás és gyógyulás. Ami történt, nem maradhat többé Jerikóban, hanem következménye lesz a jelenükre, jövőjükre. Hiszem, a miénk is hatással lehet. Amikor keressük az életjeleket nemcsak a földrengés, a lebombázott házak, az összetört autók romjai között, de ott is, ahol látszólag élet van, valójában azonban sötétség, vakság és közöny. Jó helyen keressük, ha a Dávid

Fia közelében keressük. Benne, aki képes meggyógyítani. Benne, akit átadtak a pogányoknak, akit kigúnyoltak, akit meggyaláztak, akit leköptek, és akit miután megostoroztak, megölték. De aki a harmadik napon feltámadt. Az örökkévaló Isten feltámasztotta őt a halálból, és ezzel tulajdonképpen Isten felülírta a halál sorsát, sőt felülírta az ember sorsát. Reményt adott neki, hogy van vigasztalás, van örök élet. Elénk tárta a titkot, hogy a hit az, ami megmenthet, megtarthat, üdvözíthet, és újra feltehet az Isten térképére.

Negyvennégy éves lettem idén. Éppen annyi, mint a dédpapám volt, amikor meghalt. Felkavaró örökség; örökölt sorsnak nem mondanám. Nem szeretném ezt mondani, így írni. Sok mindent megértettem a múltamból, sok minden még előttem van.

Az biztos, hogy több minden örökölhető, de a hit nem tartozik ezek közé. De továbbadható, megosztható a tapasztalat, hogy mit tett velem az Isten Jézusban. A könyörülő Dávid Fiában. Aki ma is képes felnyitni lelki szemünket, és ma is kész rá, hogy kipöckölje a gerendát. Hogy felismerjük életünk Istenét, a látás Istenét. Aki a hitet adta eszközül, hogy felülírjuk a felülírhatatlannak tűnő sorsunkat.

■ GÁNC S TAMÁS

ÁPRILIS 2. AZ AUTIZMUS VILÁGNAPJA

Legenda a Nagy Neurotipikusról

Van valahol egy személy, akinek mindig pontosan elég és megfelelő az étel a menzán. Aki nála kevesebbet fogyaszt, az finnyás vagy válogató. Aki többet, az beleszabálós, falánk.

Van egy illető, akinek ideális a tananyag mindig minden tantárgyból. A kevesebbet teljesítő a lusta, trehány, esetleg a buta. A többre vágyó stréber, zseni, esetleg okostojás.

Létezik az is, akire éppen megfelelő a konfekcióméret. Akire úgy illik, mintha ráöntötték volna, az rendben van. Akin lötyög, az girhes, sovány, nyeszlett, alultáplált, sőt pizzkafa. Akire szűk, az dagi, húsos, kövér, túltáplált, hájpacni.

A sort folytathatnám, de talán már sikerült mindenkit megbántanom. Ugye? Nem szerettük meg ezt a tökéletesen formába illő valakit, a Nagy Neurotipikust, vagyis a minden tekintetben „normálist”. Mind eltérünk tőle itt-ott. Van, aki a forró teát szereti, és akad, aki a hidegért rajong. Egyesek olvasni szeretnek, másokat a számok világa érdekel inkább. Akad, akit a sorozatok nézése kapcsol ki, másokat a séta, a sport, a zene vagy éppen a csend. És bár énekelhetünk együtt, lesz olyan, akinek ez többet jelent, másoknak meg kevésbé szerezhajd ez örömet.

A Nagy Neurotipikus tehát olyan ritka, mint a fehér holló, az biztos.

Miért van ma annyira eltérő fejlődésű gyerek? Miért szenved annyi ember egyedül? Sokan sokféleképpen magyarázzák ezt. Nem tudom, mekkora szerepe van benne a környezetszennyezésnek, a génmódosításnak, a rengeteg mesterséges anyagnak, amely a szervezetünkbe kerül. Az viszont tény, hogy régen az emberek közösségekbe kapaszkodtak össze. Együtt – kalákában – végezték az egyhangúbb vagy nehezebb munkákat, közben meséltek, énekeltek. Itt aztán kiderült, hogy az egyik gyorsabb, a másik erősebb, a harmadiknak ügyesebb a keze, a negyedik szépen tud mesélni, az ötödik csodálatos

hanggal van megáldva. Az esetleg valóban szerényebb képességűnek is találtak feladatokat. Lehet, hogy viccelődtek vele, de nyilvánvaló volt, hogy ő is a közösség része, ezt senki nem vonta kétségbe.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: FREEPIK.COM

Ma mindenki individuum, egymaga egy egység. Nem egy közösség részeként gondol magára, csak az ő személyes kiteljesítése a cél. Márpedig ha csak individuumok, egyéniségek vagyunk, akkor „mi közöm hozzá, hol van a testvérem?” Vagy ahogyan a Bibliában olvassuk: „*Talán őrzője vagyok én a testvéremnek?*” (1Móz 4,9)

Így nem meglepő, hogy nem haladunk együtt. Pontosabban: hogy csak látszólag próbálunk együtt haladni a gyerekekkel. A tananyagot sokan *leadják*, a tanulók meg nem veszik fel. Hála érte, hogy ismerem még olyanokat, akik *megtanítják* a gyerekeket. Addig ismétlik, amit kell, úgy segítik őket, míg a tudás valóban a sajátjuk lesz a lurkóknak. De tényleg inkább ők a kivételek.

Néha elszomorít az is, hogy alig van egyházi iskola, amely az átlagos – vagy az alatti – képességű diákokat várna. Ha őket elhanyagoljuk, akkor is fel fognak nőni – no de mire? Ismerek tizennyolc éves rokkant-

nyugdíjasokat, akik csak autisták, de sehol „nincs rájuk szükség”. Szomorú tény, hogy egy nemrég látását veszített gimnazista lány, aki egyébként kiváló képességű és szorgalmas is, azt a pályaválasztási tanácsot kapta, hogy legyen masszőr, zongorahangoló vagy fazekas. Miközben ő ügyvédnek vagy orvosnak szeretett volna menni, és ezért nyolcadik óta latinul is tanult.

A Biblia sok apróságra is felhívja a figyelmet az emberek egymáshoz való kapcsolatáról. Például elmondja: „*Siketet ne szidalmazz, és vak elé gáncsat ne vess...*” (3Móz 19,14; Károli-fordítás) Erről azt hinnenk, hogy nagyon alapvető. Ám néhány éve éppen ebben a témában végzett kutatást egy ismerősünk, és az derült ki, hogy a

gimnáziumok tanárai és tanulói sem igazán tudtak mit kezdeni a látás-, illetve hallásérült diákokkal. Sok érintett beszámolt róla, hogy bántalmazó, kirekesztő viselkedés elszenedője volt. És most még csak említést sem tettünk a nehezebben felismerhető „fogyatékoságokról”.

Erősen idézőjelbe teszem ezt a szót, hiszem magam is nevelek egy autista gyermeket, és tanítok több olyat, aki hiperérzékeny, figyelemzavaros, hiperaktív, olvasási nehézségekkel küzd. Mellesleg a Down-szindrómások is eltérő képességűek, a mozgáskorlátozottak meg egyáltalán nem biztos, hogy agyban gyengék, még akkor sem, ha a beszédük nehezen érthető. Szóval van miben fejlődünk, van miben fejlődőn.

Valaki hajlandó csatlakozni, hogy belássunk együtt, miképpen válhatna a világ a közös ég alatt egyre inkább közösséggé az eltérő fejlődésű embertársainkkal?

■ FÜLLER TÍMEA

Ahol az énekeskönyv státuszszimbólumnak számított

Tranoscius-kiállítás Békéscsabán

„Ahogyan a három bölcs a csillag fényét követve, úgy érkeztek meg az evangélikus szlovákok is a »Kánaán földjére«, azaz Békéscsabára. [...] Az alföldi szlovákok legkedvesebb, legbecsesebb, legtöbbet használt énekeskönyve a Tranoscius” – olvasható a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum Zsilinszky termében megrendezett „Égi csillag tiszta fénye” – Evangélikusok énekeskönyve című tárlat ismertető szövegében. A pazar díszítésű, olykor több száz éves köteteket felvonultató, ugyanakkor modern látványelemekkel is dolgozó kiállításon Salamon Edina néprajzos muzeológus, az egyik kurátor vezetett minket körbe.

– A terembe lépve hirtelen nem is tudtuk eldönteni, hogy az üvegtárlókban csillogóan hívogató, rézlemez borítású énekeskönyvek felé induljunk, vagy a tér közepét elfoglaló, labirintusszerű, feliratos installációt akarjuk-e először felfedezni...

– Pont ez volt a célunk Martyin Emília kurátortársammal, amikor a kiállítást terveztük. A keresztény kultúra mindig is meghatározó szerepet játszott a csabaiak életében, az egyházi értékek pedig kiemelkedőek voltak a városban. Békéscsabán az evangélikusok több száz éves Tranoscius-énekeskönyve közismert, nagyon sok családnak a mai napig van saját példánya. Ezzel a kiállítással – amely egyébként a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával valósult meg – magát a könyvet szeretnénk volna a középpontba állítani. Ehhez pedig a hagyományos módokon kívül a mai kor eszközeit is igyekeztünk felhasználni.

– Haladjunk mi is időrendben. Mit kell tudni ezekről a gyönyörűen díszített, vastag énekeskönyvekről?

– Az énekeskönyv a nevét megalakítójáról, az 1591-ben a lengyel sziléziai Těšínben született Juraj Tranowsky evangélikus lelkészről, énekszerzőről kapta. Tranowsky neve több formában is ismert, magyarul leginkább Tranoscius vagy Tranovszky Györgyként szokták

emlegetni. Wittenbergben tanult, Csehországban lelkészkedett, iskolában tanított, de a protestáns vallása miatt mene-

külésre kényszerült, míg végül 1628-ban a történelmi Magyarország északi részén talált menedéket. Rövid életének utolsó éveiben – mindössze negyvenöt évét élt – Liptószentmiklóson volt lelkész. „A szláv Lutherként” is emlegetett prédikátor úgy látta, hogy az akkori, zilált állapotú egyházában az éneklés fellendítése

sokat segíthet a rend helyreállításában, ezért egy egyházi énekeskönyv megalkotásába kezdett. 1636-ban a lőcsei Brenner nyomdában látott napvilágot a négyszáztizennégy éneket tartalmazó *Cithara Sanctorum*, azaz *Szentek hárfája* című énekeskönyv. Olyan népszerű lett, hogy az első megjelenése óta eddig több mint százhetven – egyes források szerint kétszázöt feletti – kiadást élt meg. Folyamatosan bővült, és számos országban elterjedt. Több kiadása Békéscsabához köthető.

– Honnan válogatta a kötetbe az énekeket Tranowsky?

– Az énekeskönyv alapját huszita szellemű énekek, valamint Luther Márton és más 16. századi énekköltők művei képezték, amelyeket Credo-énekekkel és saját szerzeményű költeményeivel egészített ki. ▶

– Békéscsaba a *Tranosciusok* „fellegvárának” is számít. Hogy kerültek Csabára az énekeskönyvek?

– A török hódoltság alatt a falu szinte teljesen elpusztult, de az 1710-es évektől kezdődően újratelepült. A Felvidékről ideérkezett szlovák ajkú lakosság a vallási kultúrájának részeként hozta magával a *Tranoscius-énekeskönyvet*. Úgy tartja a legenda, hogy amikor az első telepesek megérkeztek a főtérre, miután megitták az állatokat, és egy kicsit maguk is megpihentek, elővették a *Tranosciust*, és közösen elénekeltek belőle egy éneket. Idővel a helyieket is megismertették ezzel az énekeskönyvvel, így aztán nagyon közkedvelték vált.

– Milyen alkalmakon használták?

– Szinte mindig. Az istentiszteleteken kívül az otthonaikban is központi helyen volt. A csabaiak mindig is szerettek énekelni, a keresztény ember pedig a vallásosságát nem csak a templom falai között éli meg, így az itteni szlovák evangélikusok a napot a *Tranosciusból* való énekléssel és imádsággal kezdték, illetve fejezték be. Használták a nagyobb mezőgazdasági munkák alkalmával is: például szántáskor vagy aratáskor addig nem láttak munkához, amíg a helyszínen el nem énekeltek legalább egy *Tranoscius-éneket*. De az év kiemelkedő ünnepei sem múlhattak el az alkalomnak megfelelő ének nélkül. Mindemellett a szlovák közösség első tanítói ebből tanították a kisgyerekeket olvasni. Napjainkban is használják még: vasárnaponként a csabai Kistemplomban tartott szlovák istentiszteleteken énekelnek belőle.

– Ha a kiállítás üvegtárlóiban elhelyezett példányokra pillantunk, két dolog ötlük rögtön a szemünkbe: a kötetek vastagsága és gazdag díszítettsége...

– Ahogy korábban említettem, az újabb és újabb kiadások során az énekeskönyvek tartalma változott, folyamatosan bővült. Az utolsó kiadásokban közel ezerkét száz ének található. Így valóban vaskos, akár tizenöt centiméter gerincvastagságú kötetekről beszélünk. Úgy készültek, hogy a lapokat jó erősen felűfűzték egy egyszerű zsinighbordára, aztán hogy a könyv tartós legyen, megragasztották csontenyvvel, bőrral borították – belülről falemezekkel merevítve –, végül pedig mintával gazdagított rézlemezekkel díszítették. A csabaiak a legdíszesebbek a *Tranosciusok* közül, ugyanis nemcsak a sarkaikban kaptak rézlemezt,

védve a külső borítót, hanem gyakran mindkét borítólapot bevonták. Ráadásul minden csabai igyekezett egyedi mintát ráveretni. Volt, aki a monogramját vagy a megszerzés dátumát is ráponcoltatta.

– Státuszszimbólumként tekintetek rá?

– Valószínűleg ez is benne volt. Illetve az, hogy nekik így tetszett. A könyv gerincét réz csuklópántok teszik védettebbé. Sokszor még ezt is díszítették. Sőt a múzeumunk közel százdarabos gyűjteményében több olyan *Tranosciust* őrzünk – ki is állítottunk közülük néhányat –, amelyeken még a könyvlapok metszését – élét – is kidíszítették pontozással. Egy külön vitrinben bemutatjuk a vándoriparosok, illetve a rézlemez díszítéseket készítő drótosok szerszámaikat is.

– A kiállítótér egyik oldalán fekete-fehér családi fotókon ünnepelőruhába öltözött emberek néznek le ránk. Közülük többen *Tranoscius-könyvet* tartanak a kezükben. Egy-egy családnak hány énekeskönyv volt a birtokában?

– Csabán jellemző volt, hogy mindenkinek volt külön énekeskönyve annak ellenére, hogy drága dolognak számított. A lányok általában kelengyeajándékkul kapták, amikor férjhez mentek, de előfordult, hogy már keresztelés vagy konfirmáció után megkapták. Mivel nagy kincsnek számított, öröklődött is a családban. Éppen

FOTÓK: GÁBRISCH ANITA

gyezték az évszámokat, például a gyermekszületéseket, az esküvőket vagy épp az elhalálozásokat. Szlovákul és magyarul is találunk bennük bejegyzéseket.

– A kiállítóterben központi helyet foglal el egy mennyezetről lelógó molinóinstalláció. Erről mit kell tudni?

– A vitrinben kihelyezett *Tranoscius*-sok mellett a látvány szempontjából is szerettünk volna különlegeset teremteni. Ezért éneklapokat szimbolizáló molinókat készítettünk – szám szerint tizenötöt –, amelyek egy téglalap alakú teret foglalnak magukban. Mindegyik molinó kétoldalas. Belső felükön a kiválasztott énekek az eredeti, cseh–szlovák nyelven olvashatók, míg kívülről a Vietórisz József által lefordított és 1935-ben megjelent magyar változat látható.

– A molinók labirintusszerűen vannak elrendezve. A labirintus közepén egy monitor áll, amelyen néhány perces kisfilmeket lehet megnézni. Miről szólnak?

– Nemcsak a kiállításához adunk egy rövid vezetőt, hanem Bíró Bertold könyvkötő bemutatja, hogyan készítették régen a *Tranosciust*, Petrovics Zoltán főrestaurátor munkatársunk pedig azt szemlélteti, hogy a múzeumunkba

bekerült énekeskönyveket hogyan lehet felújítani.

– A kiállítás látványtervét, illetve az ízléses grafikai terveket a békéscsabai evangélikus művészeti szakközépiskolában végzett Berta Fanni Petra készítette. De nemcsak az ő munkáival találkozhat a kiállításlátogató, hanem több diákéval is.

– A Luther Kiadó 2021-ben illusztrációs pályázatot írt ki a Szeberényi Gusztáv Adolf Evangélikus Művészeti Szakgimnázium diákjai számára. A „begartos” pályázóknak a *Krisztus tanúja* című, Luther Márton életét bemutató kiadványhoz kellett illusztrációkat készíteniük. A mi kiállításunkon nemcsak a nyertes Balog Laura pályamunkája látható, hanem egy válogatás a többi munkából is. Helyhiány miatt sajnos nem tudtuk az összeset bemutatni, pedig nagyon jól kiegészítik és elővén teszik a kiállított *Tranoscius*-könyveket.

■ BODA ZSUZSA

„Égi csillag tiszta fénye” – Evangélikusok énekeskönyve. Kiállítás a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumban (Széchenyi utca 9.). Megtekinthető április 16-ig hétfő kivételével naponta 10 és 18 óra között.

ezért ma is fontos történeti forrásértékű van, mert a tulajdonosok a könyvben vették a család fontos eseményeit, felje-

Tranoscius képeken

A csabai evangélikusok hitéletében évszázadok óta fontos szerepet betöltő, rézfedeles, kapcsos könyvet sok családban még ma is ereklyeként őrzik.

Várkonyi János, a többek között Székely Bertalan-díjjal és Békéscsabáért kitüntetéssel elismert festőművész

– nem melleleg evangélikus presbiter – nemcsak tősgyökeres békéscsabai, de ősi evangélikus családok leszármazottja is. „Beszülettem a lutheranizmusba. Az őseim apai és anyai ágon is evangélikusok voltak, így evangélikusnak lenni számomra lételem. Anyai ágon Valentinyi

nagyapám és nagymamám is régi csabai őslakosok leszármazottjai. Valentinyiek esetében 1722, a Filippinyiékéknél 1756 volt az első házasságkötési bejegyzés az evangélikus egyházközség anyakönyvében. Apai nagyapám úgy mesélte, hogy a Vlcsko őseink – ebből lett a magyarosított Várkonyi – a Nagytemplom építésében nemcsak a két kezükkel segítettek, hanem az építkezéshez építőanyagot fuvaroztak” – mesélte békéscsabai műtermében a festőművész.

Több képével is emléket állított az őseinek. „Felménőim, amikor szeke-rükön Csabára érkeztek, nemcsak a faládát, az úgynevezett szuszéket és a rokkát hozták magukkal, hanem a *Tranoscius*-könyvüket is. Ez utóbbi generációkon keresztül hitéletük meghatározója volt.”

Várkonyi János *Csabai bevándorlók 1770-ben (Vlcsko őseim emlékére)* című családi festménye – amely a reformáció kezdete ötszázadik évfordulójának évében, 2017-ben készült (*képünkön*) – hamarosan egy finnországi kiállításon lesz megtekinthető. ■

Oláhné Nagy Andrea úgy gondoskodik Marcelláról és Majáról, mintha a saját gyermekei lennének. A lányok Andi néniének vagy mamának szóltják nevelőszülőjüket

Gondoskodás fizetésért – szeretetből

A nevelőszülő is megalapozhatja a kötődés képességét

„El kellett hagynom a saját családomat, és ti otthont adtatok” – akár ez az igei áthallású gondolat is megfogalmazódhat azokban a gyerekekben, akiket valamilyen okból, például elhanyagoltság, bántalmazás miatt nem nevelhetnek tovább a vér szerinti szüleik, rokonaik. Amikor a gyermekvédelemben dolgozó szakemberek kiemelnek valakit onnan, ahol a születése óta élt, igyekeznek a lehető legjobb átmeneti megoldást választani számára. Ha van rá mód, akkor nevelőszülőknél helyezik el, akik addig gondoskodnak róla, amíg visszatérhet a saját családjába, vagy örökbefogadással új családba kerülhet. Nevelőszülőnek lenni tehát óriási felelősség: egy mélyen traumatizált helyzetben lévő kiskorúnak kell biztonságos, szeretetteljes környezetet nyújtani. Egy evangélikus fenntartású nevelőszülői hálózaton keresztül mutatjuk be, mit jelent ez a mindennapokban.

A Magyarországi Evangélikus Egyházon belül négy nevelőszülői hálózat tevékenykedik. A Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség még 2007-ben vette át egy akkor már tíz éve működő, maglódi székhelyű hálózat fenntartását. A mai na-

pig ez a Sion névre keresztelt hálózat a legnagyobb, mintegy kilencven kisgyermek gondozásáért felel.

A másik három szervezet az elmúlt néhány évben alakult meg, egy-egy diakóniai intézmény – a gödöllői Tessedik

Sámuel Evangélikus Szeretetszolgálat, a nyíregyházi Oltalom Szeretetszolgálat és a Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ (Szedik) – égisze alatt; mindhárom hálózatban körülbelül harminc-harminc kisgyermek nevelőszülőknél való elhelyezését koordinálják.

A diakóniaiintézmény-vezetők 2021. októberi konferenciáján fogalmazódott meg az igény, hogy az ezzel a területtel foglalkozó szakemberek gyermekvédelmi munkacsoportot alakítsanak. Nem sokkal később a Sion vezetője is csatlakozott hozzájuk. Egymás kölcsönös megismerése és a jó gyakorlatok megosztása mellett a közös szakmai alapelvek lefektetését, az evangélikus gyermekvédelmi módszertan kidolgozását tűzték ki célul.

„Az elmúlt évben körbelátogattuk egymást, mindenhol két teljes napot

töltöttünk, és nemcsak a hálózatok adminisztratív központjait láttuk, hanem a terepre is kimentünk. Érdekes volt rácsodálkozni, mennyire eltérő körülmények között élnek az egyes hálózatokhoz tartozó nevelőszülők. Gondoljunk csak bele: egészen más egy nyugat-dunántúli, egy jársági és egy nyírségi településnek már csak az utcaképe is, és akkor a lakosság összetételéről, a nevelőszülő iskolázottságáról, társadalmi háttéréről, szocializációjáról még nem is beszéltünk. A Tessedikhez tartozó nevelőszülők például jóval szerényebben, sokkal kisebb házakban élnek, mint a Szedik által foglalkoztatott társaik. Ezek a különbségek helyi szinten más és más kihívások elé állítják úgy a családokat, mint a munkatársakat, de a protokoll – nevezhetjük szakmai minimumnak is – mindenhol hasonló” – mondja el Roszík Ágnes, a munkacsoport vezetője.

SZIGORÚ PROTOKOLL

Roszík Ágnes a Tessedik intézményvezetőjeként ugyan évtizedek óta egy integrált intézményt irányít, de mivel annak idején a gyermekvédelem felől érkezett a szociális szférába, ez a terület tekinthető a szíve csücskének. Amikor a tevékenységek közé

a nevelőszülői hálózatot is felvették, szigorú eljárásrendet dolgoztak ki, megszabva, milyen feltételekkel lehet valaki nevelőszülő náluk, illetve milyen szempontokat tartanak szem előtt, amikor egy gyermek elhelyezéséről döntenek.

„Sajnos hallani olyan esetekről, amikor szembemennek a szakmai ajánlásokkal. Mi például nem helyezünk ki egy gyermeket valahova csak azért, mert ott még van szabad hely. A nevelőszülőknek is elmondjuk: attól még, hogy az engedélyük további gyermek vagy gyermekek befogadását is lehetővé tenné, még egyáltalán nem biztos, hogy a már náluk lévőknél felül is küldünk még oda újabb gyermeket” – magyarázza Ágnes, utalva arra, hogy a kihelyezési folyamat (vagy ahogy szakmai berkekben hívják: az illesztés) során számos tényezőt kell figyelembe venni.

De mi kell ahhoz, hogy valaki nevelőszülő lehessen? A jelentkezőnek először levélben kell megfogalmaznia, mi motiválja őt erre a lépésre, illetve egy előzetes pszichológiai vizsgálaton kell átesnie. Ha ezen a szűrőn átmegy, akkor környezettanulmányt készítenek, és ellenőrzik a törvényben rögzített feltételek meglétét. (Ezen a ponton az egyházi fenntartású

intézménynek megvan a lehetősége arra, hogy segítsen a potenciálisan alkalmas jelentkezőnek orvosolni a hiányosságokat. Előfordult például, hogy a bojler nem volt megfelelő, vagy tapétázásra lett volna szükség, és anyagi hozzájárulást tudtak felajánlani.) Ha mindent rendben találunk, akkor jöhet az újabb, immár igazán mélyreható, több száz kérdést magában foglaló pszichológiai vizsgálat.

Az alkalmasság megállapítása után (ezt egyébként háromévente felülvizsgálják) a nevelőszülői működési engedély megszerzéséhez a jelentkezőnek egy hatvanórás alapképzést kell elvégeznie. A Tessediknél ragaszkodnak ahhoz is, hogy ha házasságban vagy regisztrált élettársi kapcsolatban él a jelentkező, akkor a párja is végezze el ezt a kurzust. Mivel ez más hálózatoknál jellemzően nem kötelező, ezért ennek finanszírozását szükség esetén átvállalják.

A hosszabb, kétszáznegyven órás tanfolyam elvégzése az első gyermek kihelyezésétől számított két éven belül kötelező. A Tessedik intézményvezetője nagyon büszke arra, hogy a hálózatukhoz tartozó valamennyi nevelőszülő az OKJ-s képzettséget is megszerezte: „Nem kis harc volt. ▶

A Tessedik Sámuel Nevelőszülői Hálózat „motorjai”: Roszík Ágnes intézményvezető, Karácsony Teréz szakmai vezető és Erdei Renáta nevelőszülő-tanácsadó

Maguk a nevelőszülők sem hitték el, hogy képesek lesznek rá, hiszen többen közülük korábban csak nyolc osztályt végeztek el. Az olyan kis településeken, mint például Jászfelsőszentgyörgy, ezzel ők gyakorlatilag a falu »krémjévé« váltak.”

A BOLDOG JÖVŐ ESÉLYE

„Azokon a helyeken, ahol jelen vagyunk, jellemzően nagyon kevés a munkalehetőség, ezért gyakran egzisztenciális szempontok is meghúzódnak a nevelőszülőség irányába mutatott motiváció hátterében – folytatja Roszík Ágnes. – Amikor azonban mások kifogásolják, hogy valaki megélhetési okokból választja ezt az utat, mindig azt mondom: miért lenne baj, ha valaki pénzt kap azért, mert idegen gyerekeket befogad, és otthont ad nekik? Ha ők nem vállalnák ezt, akkor ezek a gyerekek bent ragadnának a gyermekvédelem rendszerében, és a kisebb, családias közeg helyett nagy, bentlakásos intézményekben kellene élniük. Egy gyereknek a legfontosabb az, hogy biztonságban érezze magát, ehhez pedig az kell, hogy száz százalékgig tudja, hol van a helye. Akit kiemelnek az eredeti családjából, óriási törést szenved el. Meg kell élnie az elválást, és ez az elszakíthatóság mély nyomot hagy rajta. Sérül a lelke, és ez kihát az egész további életére. De ha sikerül jó nevelőszülőt találni neki, akkor ő tovább tudja táplálni a benne a szeretetre, a kötődésre való képességet, és akkor felnőttként lehet esélye arra, hogy megbirkózzon a múltjával, és egészséges kapcsolatokat alakítson ki.”

KÖLCSÖNÖS MÉRLEGELÉS

Karácsony Teréz (Terka) másfél évtizede dolgozik a Tessedikben, 2009 óta a családok átmeneti otthonának szakmai vezetője, 2020-ban pedig a nevelőszülői hálózat is hozzá került. Az ő feladata a gyermekek kihelyezésének koordinálása. Egyes napokon akár húsz-harminc megkeresés is érkezik a területi gyermekvédelmi szakszolgálatoktól (tegyesz). A kapott adatok – így a kor, nem, a speciális igények, és így tovább – alapján ő mérlegeli, hogy a hozzájuk tartozó nevelőszülők közül valaki alkalmas lenne-e az adott gyermek fogadására. Ha igen, akkor elindítja az ismerkedés, barátkozás folyamatát.

A nevelőszülő akár háromszor-négyszer is találkozik a gyermekkel – ezeken az alkalmakon a gyermekért felelős gyám

és a nevelőszülői hálózat munkatársa, továbbá pszichológus is jelen van –, és csak ezután születik döntés a gyámhivatal részéről a gyermek kihelyezéséről.

„Nagyon fontos az őszinteség mindenkinek a részéről – hangsúlyozza Terka. – Mi is megosztjuk a leendő nevelőszülővel, hogy mit tudunk előzetesen a gyermek családi helyzetéről, egészségi állapotáról, fejlesztési szükségleteiről, és tőle is azt várjuk, hogy ha azt érzi, az adott gyermeket bármilyen okból nem tudja vállalni, akkor ezt mondja el nekünk.”

Karácsony Teréz nemcsak a kihelyezésig kíséri figyelemmel a dolgok alakulását, hanem az után is. Rendszeresen egyeztet a nevelőszülő-tanácsadó munkatárssal, átolvassa a feljegyzéseit, szükség esetén kérdéseket tesz fel neki, vagy felhívja a figyelmét egy-egy olyan szempontra, amely a mindennapi munkavégzés során esetleg kevésbé tűnik fel.

Ugyanígy Roszík Ágnes is időről időre belenéz a dokumentációba, és évente háromszor ő is személyesen ellátogat minden nevelőszülőhöz. „Addig fogjuk a hálózatot bővíteni – fogalmaz a Tessedik intézményvezetője –, amíg mindenkit, gyerekeket, felnőtteket egyaránt, én is ismerek. Nem mondom, hogy nem lehet szakmailag másképp csinálni, de számomra csak így érvényes és hiteles a dolog.”

ELLENŐRZÉS HELYETT TÁMOGATÁS

A hálózat „szeme, füle, keze és lába” Erdei Renáta. Nevelőszülő-tanácsadóként ő tartja a kapcsolatot a nevelőszülőkkel (hivatalosabb megfogalmazásban: képviseli a munkáltatót a terepen). A törvényi előírás szerint háromhetente kell személyesen is felkeresnie őket, de a gyakorlatban egy új gyermek kihelyezése után hetente ellátogat hozzájuk, és miután mindenki megszokta a helyzetet, akkor is majdnem mindenhol kéthetente megy.

A Tessedik Jászfelsőszentgyörgyön hat nevelőszülőt foglalkoztat, de van munkavállalójuk Erdőteleken, Hevesen és Alattyánban is. Renátát Salgótarjánba kísérik. Balról a Cserhát, jobb kéz felől a Mátra szegélyezi utunkat. Renáta már minden kanyart ismer, de most fotós kollégánk ül a volánnál, így nyugodtan beszélgethetünk.

„Igyekszem bizalmi kapcsolatot kialakítani a nevelőszülőkkel. Nem ellenőrizni, hanem segíteni akarom őket, és remélem, ezt ők is érzik. Feladatom egyfelől a nevelőszülő munkájának, másrészt pedig a gyermek fejlődésének a figyelemmel kísérése. Ha elakadást vagy problémát tapasztalok, akkor megpróbálok tanácsot adni vagy szakembert javasolni – avat be munkájába Renáta. – A nevelőszülők maguktól ritkán kérnek tanácsot, de a beszélgetésekből le tudom szűrni, milyen területen lenne szükségük útmutatásra. Mivel

kevésbé iskolázottak is vannak közöttük, így akár teljesen hétköznapi dolgok, például a háztartás vezetése, a pénzügyek intézése is idetartozhat. Ha például azt látom, hogy nehezen osztják be az állam által folyósított nevelési díjat, amit a gyermek gondozására, nevelésére kell fordítani, akkor azzal kapcsolatban is segítek. De ugyanígy nevelési kérdésekben is, hogy miként reagáljanak bizonyos magatartási formákra. A kihelyezést követő »mézes-hetek« elmúltával például, amikor már biztonságban érzik magukat a gyerekek, és nem akarnak mindenáron megfelelni, akkor jellemzően egy nehezebb időszak köszönt be. A gyerekek érzelmi ingadozását is tudni kell kezelni, például a vér szerinti szülővel való kötelező kapcsolattartás is kiválthat olyan reakciókat, amelyek aztán a nevelőszülőnek adják fel a leckét.”

A nevelőszülői hálózat magáért a nevelési-gondozási folyamatért – ha úgy tetszik, a nevelőszülő munkavégzéséért – felel. A gyermekkel kapcsolatos jogok gyakorlása, a hivatalos ügyek intézése, a gyermek érdekeinek az érvényesítése a gyám feladata. Ő tesz javaslatot arra, hogy a gyermeket – a szakmában használatos szakkifejezéssel – „hazagondozák-e” az eredeti családjába, ahonnan korábban bármilyen okból kiemelték, és ugyanígy azt is ő koordinálja, ha örökbe adhatóvá válik. Bármelyik út áll is a gyermek előtt, a nevelőszülőnek abban kell segítenie őt – a tanácsadónak pedig a nevelőszülőt.

NEM MUNKA

Erdei Renáta egy-egy látogatáskor a nevelőszülővel és a gyerek(ek)kel együtt és külön-külön is tölt időt. Figyeli az interakciókat, a metakommunikációjukat, a nagyobbakkal beszélget, a kisebbekkel játszik, mesét olvas.

Alighogy belépünk a Salgótarján szélen álló családi házba, két kislány rohazza meg Renátát, és felváltva újságolja, mi történt az elmúlt két hétben. Az első osztályos Marcella az iskolai eredményeivel büszkélkedik, az óvodás Maja ebédet főz a kiskonyhában. A lányok velünk, idegenekkel szemben sem tartózkodóak. Hamar előkerülnek a fényképalbumok, lelkesen mutatják a fotókat, és mesélik, milyen volt, amikor életükben először tortával ünnepelték a születésnapjukat, vagy kirándulni voltak.

Két éve élnek itt. „Maja négyévesen még pelenkát hordott, nem tudott rágni,

cumisüvegből evett. Marcella a pár centisre nyírt hajával azt hajtogatta, ő csúnya, piszkos és bűdös...” – eleveníti fel az első benyomásokat nevelőszülőjük, Oláhné Nagy Andrea.

Korábban egy olyan óvodában dolgozott, ahol halmozottan hátrányos helyzetű gyerekekkel foglalkoznak, így vannak sejtései, milyen körülmények közül jöhettek a lányok. És hát ők is elmeséltek ezt-azt... Legidősebb fiútestvérük egyébként szintén nevelőszülőknél van (korábban Marcella is volt már egy másik nevelőszü-

Lányának már saját gyermekei vannak, a mindennapjait így nem érintette, hogy édesanyja nevelőszülő lett, és eleinte kamasz fia sem tiltakozott. „Eltelt egy-két hónap, amikor elkezdett egyre féltékenyebb lenni. Azelőtt sose kérdőjelezte meg, hogy szeretem-e őt, de akkor többször is nekem szegezte a kérdést. Nagyon nehéz időszak volt – meséli Andrea. – Az volt bennem, hogy kettőt megmentek, de a sajátomat közben elveszítem? Rá jutott a legkevesebb időm, de nem akartam, hogy tönkremenjen a

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

lőnél, de onnan akkor még hazagondozták a vér szerinti szüleikhez), két kisebb bátyjuk speciális gyermekotthonban él. A pedagógiai szakszolgálat először Marcellánál is enyhe fogyatékossgot állapított meg, de a fél évvel későbbi felülvizsgálaton ennek már nem látták nyomát. Csak egy kis odafigyelésre volt szükség, hogy behozza a lemaradásait.

Oláhné Nagy Andrea mindig is sok gyerekre vágyott, de lánya és fia nagy korkülönbséggel született, utóbbi ráadásul lombikbabaként. Amikor már ő is tizenéves lett, gondolkodott el Andrea a nevelőszülőségén. Férje először ódzkodott, mondván, mi lesz, ha nem tudja úgy szeretni a gyerekeket, mint a sajátjait, de végül áldását adta arra, hogy felesége elindítsa az alkalmassági procedúrát. Marcella és Maja nem sokkal azután érkezett meg hozzájuk, hogy Andrea elvégezte a szükséges tanfolyamot.

kapcsolatunk, ezért felmondtam a munkahelyemen, hogy velem is többet legyenek.”

Ebben a helyzetben sokat számított a nevelőszülői hálózat támogatása is; a Tessedik alkalmazásában álló pszichológus nemcsak a nevelt, hanem a vér szerint gyermekek ügyében is tudja segíteni a nevelőszülőket.

„Először próbáltam úgy felfogni a nevelőszülőiséget, hogy ez munka. De hiába döntöttem el ezt fejben, a ragaszkodás akkor is kialakul. Szeretem őket is, még ha másképp is, mint a vér szerinti gyerekeimet – fogalmaz Andrea. – Nem gondolok a helyzet átmenetiségére. A szülei nem mondtak le róluk, és a kapcsolatot is tartják a lányokkal, így örökbe adásról nincs szó, de a hazagondozás sem valószínű. A gyám is azt mondta, hogy hosszú távra tervezzünk. Amíg itt vannak, addig mi a sajátjainkként neveljük őket.”

■ VITÁLIS JUDIT

Húsvét a muzsika tükrében

Hogyan éli meg egy kántor a nagyhét és a húsvét időszakát? Melyek a kedvenc műzenei alkotásai, és hogyan ajánlja ezeket? A Cantate rovat most ismét személyes hangú írásnak ad teret.

GERARD DAVID: KRISZTUS KERESZTHORDOZÁSA, KERESZTRE FESZÍTÉSE ÉS FELTÁMADÁSA AZ ENMAUSI TANÍTVÁNYOKKAL (SZÁRNÁS OLTÁR, 1510 KÖRÜL)

Csodálatos megtapasztalás, hogy a nagyhét valóban az egyházi év legfontosabb része, a feltámadási liturgia pedig ennek a csúcsa. De akkor ragyoghat fel igazán a húsvéthajnali fény, ha nagycsütörtök este és nagypénteken képesek vagyunk Jézussal együtt átélni a sötétséget, árulást, elhagyatottságot. Istentiszteleteink megszokott részein túl a különleges elemek (például az oltárfosztás) vagy szertartások (például lamentáció) ehhez vihetnek közelebb bennünket.

Amennyire nagy az esélye annak, hogy a legtöbb ember Bach János- vagy Máté-passióját legalább meg tudja nevezni, ha szerven-

déstörténetet feldolgozó zeneműről kérdezik, annyira nem egyértelmű ez, ha a húsvétról van szó: a feltámadást megjelenítő kompozíciók általánosan kevésbé ismertek. Számomra jó ideje a *Jézus, Megváltónk sírba szállt* (EÉ 215) a legfontosabb húsvéti ének. Ezért most egy olyan műzenei alkotást mutatok be, amely erre a korálra épül.

Johann Sebastian Bach *Christ lag in Todes Banden* című – Mühlhausenben keletkezett, később Lipcsében átdolgozott – korai kantátája (BWV 4) egyedülálló az életműben: megszólaltatja nem csupán Luther Márton énekszövegének minden versszakát, hanem a korál dallamát is. (A korálkantáta később azt jelenti, hogy a kantáta keretező tételei tartalmazzák a korált, a belső tételek pedig az ének nyomán keletkezett új szövegekre épülnek.)

A kantáta bevezető, hangszeres tétele amilyen rövid, olyan zseniálisan jeleníti meg szavak nélkül húsvét előzményét: ebbe a tizennégy ütembe Bach a passiót, Jézus szenvedését sűríti bele (a tizennégy Bach száma, amely neve kezdőbetűinek számbeli megfelelője). Az e-moll a barokkban egyértelműen a passióhoz kötődik (a *Máté-passiónak* is ez a hangneme); a lelépő kis szekundok szenvedést sugallnak; a tétel végén pedig a magára maradó első hegedű egy fájdalmas harmónia, a nápolyi szext hangjait szólaltatja meg.

Az első versszak nagyszabású kórustételben kel életre: a szoprán lassú értékekben éneklő a *cantus firmus* (a koráldallamot), a többi szólam pedig e dallam fontos motívumait imitálja. „Jézus, Megváltónk sírba szállt, / Bűnünkért hullott vére, / Ámde levert poklot, halált / Harmadnap reggelére.” (Túrmezei Erzsébet fordítása.) Zenetörténeti érdekesség, hogy az első dallamsor feldolgozása Johann Pachelbel azonos című művének idézete.

A második versszak szoprán-alt duett *basso continuo*-val: megéneklő a drámát, hogy a bűn következményeként a halál mindannyiunkat fogva tart (ezt a strófát nem közli énekeskönyvünk). A harmadik versszakban a tenor, mozgalmas hegedűszólammal és *basso continuo*-val körülvéve, Isten Fiának szabadító tettét mutatja fel: „Ki rettegné a halált, / Ha elvesztette hatalmát, / Ha nincs fullánkja, mérge!” A negyedik strófa bajvívásról tudósító kórusmotettájában az alt a *cantus firmus*: „Küzdött halál és élet, [...] Krisztus halála a halált / Elnyelte, megcsúfolta.” Az ötödik versszak metruma párosból páratlanba vált; a basszus – a teljes vonóskar támogatásával – a húsvéti tiszta Báránnyról énekel, utalva a zsidó nép Egyiptomból való szabadulásának éjszakájára: „Ajtónkon szent vére jel. / Ha hitünk reá mutat fel, / Sátán, halál nem árthat.” A hatodik strófa örvendező szoprán-tenor duett a *basso continuo* fölött: „Feltámadott a mi Napunk / Tündöklő, tiszta fényben.”

A hetedik versszak négyszólamú korállal zárja a kantátát: „Húsvét mennyei kenyérét / Várja éhező lelkünk, [...] Krisztus ez a szent kenyér. / Más kenyéren a hit nem él. / Benne mienk az élet. / Halleluja!”

Végül izleljük Serédi János meghökkentő, de szó szerinti fordítását: „Ez ám a húsvéti Bárány, / kiről az Isten parancsolt, / ki keresztfának oltárán / buzgó szeretetben megsült. / Vére jegyzi szívünket, / halál ellen biztat minket, / hozzánk öldöklő nem térhet. / Alleluja.” (*Eperjesi graduál*, 1635, 5.)

■ ECSEDI ZSUZSA

KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Őrizem a szem(ély)ed

Emberi méltóságukat tiszteletben tartva – demens betegekről is gondoskodnak diakóniai intézményeink

A demencia összetett jelenségéről, társadalmi elfogadottságáról és a demens betegek még értőbb-érzőbb gondozási lehetőségeiről három kiváló szakembert kérdeztünk. Mondandójuk egybevág, szemléletváltást sürget – egyházon belül és kívül egyaránt –, ugyanakkor megállásra, elgondolkodásra, egzisztenciális kérdésekben való elmélyülésre hívja nemcsak a szociális ellátásban dolgozókat és érintett családokat, hanem mindannyiunkat.

A demencia mára – az életkor kitolódásával – gyakorlatilag népbetegséggé vált, és a magasan kvalifikált réteget legalább annyira érinti, mint másokat. „A demencia napjainkban leginkább úgy értelmezhető, mint olyan tünetegyüttes, mely nem fogható fel az öregedés természetes velejárójaként, noha a nyolcvanötödik életév betöltése után a demencia esélye harmincötven százalékra tehető. Saját tapasztalatom az, hogy sajnos egyre korábbi életza-

kasban jelennek meg a demenciára utaló tünetek” – magyarázza Tóthné Tótka Edit, a szarvasi Ótemplomi Szeretetszolgálat idősellátásának szakmai vezetője.

Az Ótemplomi Szeretetszolgálat abban a sajátos helyzetben van, hogy nemcsak a bentlakásos idősök otthonában gondoz demens embereket, hanem a nappali ellátás intézményi keretei között is. Reggeltől délután négy óráig ez utóbbit összesen húsz ember veheti

igénybe. Ez a szolgáltatás szorosan összekapcsolódik az idősök nappali ellátásával, és azoknak a demens embereknek nyújt segítséget, akik még nem igényelnek tartós gondozást, ápolást, családjuk viszont a nap egy részében biztonságos környezetben szeretné tudni őket.

TABUK ÉS TÉVHITEK

Juhász Eszter, a Sztehlo Gábor Evangélikus Szeretetszolgálat kistarcsai idősotthonának egykori vezetője egy másik gyakori tévhitre hívja fel a figyelmünket: a demenciát sokszor az Alzheimer-kórral is keverik. Az igazság viszont az, hogy „minden Alzheimer-kóros demens, de nem minden demens beteg Alzheimer-kóros, hanem csupán az ötven-hetvenöt százalékuk”. ▶

Tóthné Tótka Edit is kiemel egyet a demenciával kapcsolatos hiedelmek közül: „Tévhit, hogy minden demens ellátottat azonnal el kell különíteni más osztályra. A már ellátásban lévő időseinket, ha csak lehet, nem szakítjuk ki a megszokott környezetükből, és csak akkor kerül sor az elhelyezésükre demensosztályon, ha viselkedésükkel botránkozást keltenek a többi ellátottban, illetve ön- és közveszélyes magatartást tanúsítanak.”

A demenciát a tünetek súlyossága szerint három fő stádiummal lehet leírni – tudjuk meg a szarvasi szakembertől: „Enyhe fokú demenciáról akkor beszélünk, ha a kezdeti tünetek már jelen vannak, például a feledékenység, a memóriazavar, enyhe személyiségbeli változás. Középsúlyosnak mondható a demencia, ha a tünetek erősödnek, és az egyén mindennapi életvitelét már jelentősen

FOTÓ TÓTHNÉ TÓTKA EDIT ARCHÍVUMÁBÓL

Tóthné Tótka Edit

befolyásolják. Ebben a stádiumban a zavartság sokkal nyilvánvalóbb, melyhez alvászavar, kommunikációs zavar, agitáció, elkóborlás is társulhat. A súlyos fokozata esetén a demencia uralja az egész embert. Az egyén a múlt kódében él, teljes ellátásra szorul.”

Várkonyi Anita, a dombóvári Őszikék Szociális Alapellátások Intézményének szakmai vezetője hangsúlyozza, hogy nem csupán az érintettek és a betegek oldaláról tabu a demencia témája, hanem sajnos az egészségügyi és szociális ellátórendszer oldalán is hiányosak az ismeretek. A minél korábban felállított diagnózis kulcsfontosságú a demenciával élők megfelelő gondozásához.

„Az emberek nagy többsége keveset tud a demenciáról, még a hozzátartozók egy része sem ismeri fel a betegséget. Kevesek számára érhető el az olyan segítő, aki elmondaná a betegséggel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat. Nagy példányszámban kiadott felvilágosító, ismeretterjesztő kiadvány nincs” – írja Juhász Eszter *A demencia személyközpontú gondozásának szükségessége – Erkölcsi megfontolások és a teljesítménycentrikus társadalom kihívásai* címmel a Lelkipásztor evangélikus teológiai szakfolyóirat 2016/6. számában megjelent tanulmányában.

Várkonyi Anita mindezek miatt kulcsfontosságúnak tartja munkája során a folyamatos információnyújtást a hozzátartozóknak, ugyanakkor felhívja rá a figyelmet, hogy a demencia sokszor a családban is tabutéma; többek között azért, mert megrázó tapasztalat, ha egy közeli családtagunk személyisége megváltozik. Gyakori jelenség, hogy az érintett a múltban él – mivel a rövid távú memóriája már nem funkcionál –, súlyosabb esetben kiszámíthatatlanná válhat a viselkedése, ezáltal kellemetlen helyzetbe hozhatja a családtagokat. Mivel a környezetük – megfelelő tájékozottság híján – nem tudja ezt kezelni, és a családtagoknak is sokszor nehezükre esik a problémával való szembenézés, jellemzően izolálódnak, amikor a hozzátartozójuknál a demencia tünetei jelentkeznek.

Örvendetes viszont, hogy útjára indult több hiánypótló, a demenciával foglalkozó kezdeményezés: a DIÓ (demenciainformációs órák) program ingyenes képzést kínál hat városban a demenciával élők hozzátartozói számára, az idehaza Győről elstartolt Alzheimer Café pedig szintén az érintett családoknak nyújt lehetőséget beszélgetésre, tapasztalatcserére.

FONTOS A SEGÍTSÉGKÉRÉS

„Az a tapasztalatom, hogy a demens személyekkel együtt élő családok sokszor nagyon sokáig nem kérnek segítséget, már csak akkor kapkodnak »fűhöz-fához«, amikor minden kötél szakad. Ekkorra azonban már családi kapcsolatok mehetnek tönkre a kimerültség, az állandó készenlét miatt. Sokszor el szoktam mondani, hogy ez az a szakasz, amit nem kellene megvárni, hiszen senkinek sem jó, és igazából mindenki sérül egy ilyen

FOTÓ VÁRKONYI ANITA ARCHÍVUMÁBÓL

Várkonyi Anita

környezetben” – osztja meg tapasztalatait a szarvasi szeretetszolgálat munkatársa.

Várkonyi Anita hozzáteszi: a gondozóknak, akik másnap frissen kezdenek hozzá a demenciával élő foglalkoztatásához, bizonyos szempontból könnyebb, mint a „0–24-es szolgálatot” vállaló családtagoknak. Nagyon fontos családon belül vagy külső segítség bevonásával megszervezni, hogy aki a legtöbbet van az ellátottal, az időnként (lehetőség szerint rendszeresen) kiléphessen ebből a gondozói szerepből.

A diagnosztizálás fontossága mellé a dombóvári szakember egy másik szempontot is hozzátesz: bár a demencia nem

FOTÓ JUHÁSZ ESZTER ARCHÍVUMÁBÓL

Juhász Eszter

gyógyítható, egyes tünetek tekintetében megfelelő ellátással elérhető javulás. „Az egyedüllét, a kommunikáció hiánya, a passzív otthoni időtöltés, mint a tévézés, romboló hatású. Egy nappali ellátásban a demens személyt több inger éri. Az aktivitás, a társas érintkezés, a terápiás célú foglalkozások segítik azoknak a képességeknek az előhívását, amelyek még működnek.”

Az idős, gondozásra szoruló családtag jellemzően problémaként van jelen az életünkben. Komoly dilemmát jelent, hogy otthoni környezetben ápoljuk-e, valami köztes megoldást keressünk, vagy (ha ugyan a szükségfelmérésben megfelelő pontszámot szerzünk) intézményi ellátást válasszunk-e hozzátartozónknak. Mennyit tudunk vállalni mi magunk, és legfőképp: mi a jobb neki magának (fizikailag és lelkileg)?

„Az idősek szerepe a társadalomban és a családban egyaránt gyengül. Az idősek sokszor nem látják mást maguk körül, mint rohanó, türelmetlen, feszült, fáradt, kiégett családtagokat, ismerősöket. Sokszor érzik magukat emiatt feleslegesnek, hasznavehetetlennek. A családi szerepek változása miatt az idős, elesett családtagról való gondoskodás nehezzé, sokszor megoldhatatlan feladattá válik. Az idősek számára létrehozott stratégiák, intézkedések mind az idős ember segítségét célozzák meg, ami dicséretes, de a szeretetkapcsolatok ettől még nem erősödnek meg. Valami olyan körforgás ez, ami sosem lesz már a régi” – ad képet a jelenség társadalomtörténeti és lélektani hátteréről Tóthné Tótka Edit.

ELMARADHATATLAN MOSOLY

Amikor arra kérdezzük rá, melyek azok a tulajdonságok, amelyek alkalmassá tesznek valakit a demens betegekkel való munkára, mindegyik szakember kiemeli a türelem és az empátia fontosságát. Várkonyi Anita hangsúlyozza, hogy nagyon rugalmasnak és toleránsnak kell lennie a gondozónak, ugyanakkor a humort mint szituatív mentőövet is megemlíti, amely sok esetben oldani tudja a feszültséget.

Hogy mi állhat annak hátterében, hogy az idősellátást végző intézetekben elsősorban a fizikális gondozásra szűkül az ellátás, arra Juhász Eszter tanulmánya ad választ: „Ez abból a megközelítésből ered, hogy a demencia egy destruktív agyi folyamat, amely visszafordíthatatlan leépülés-

hez vezet, amelyet nem lehet befolyásolni, ezért a legtöbb, amit ebben az állapotban adni lehet, az a biztonságos körülmények közötti gondozás. Ez a szemlélet okozhatja, hogy kevés figyelmet kap maga az egyén, hiányzik a gondozási szükségletek egyéni mérlegelése.” Olyan szakmai szempontokat kellene figyelembe venni, amelyek túlmutatnak ezen.

Amint Juhász Eszter kifejti, a személyközpontú gondozási modellt egyáltalán nem vagy csak részben oktatják a szakemberek képzése során, pedig

munkatárs szenved ettől. Őket szuper-vízióval lehetne támogatni, azonban kevés idősellátó intézményről mondható el, hogy e tekintetben megnyugtató a helyzet. Terheket vehet le a gondozók válláról a mentálhigiénés szakemberek – kötelező létszámú – igényes szakmai jelenléte, illetve (egyházi intézményekben) az intézményi lelkészeké. A mentálhigiénés szakemberek külön foglalkozásokat szerveznek a demens betegeknek, az intézményi lelkészekkel pedig lehetőség van egyéni beszélgetésekre is.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

állítására szerint ez nagyban összefügg a betegek emberi méltóságának – keresztényként kulcsfontosságú – védelmével.

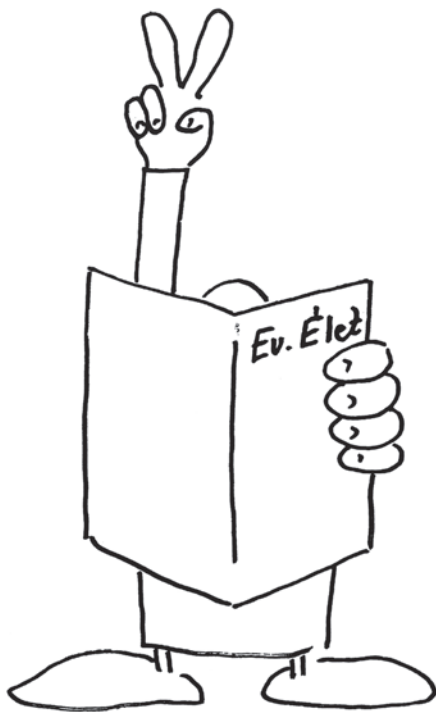
Várkonyi Anita is hangsúlyozza, hogy a gondozóknak tudatosítania kell: a beteg kiforrott személyiség, van egy saját világa, amelyet igyekeznünk kell őrizni, amelyhez meg kell tanulnunk kapcsolódni az életesemények ismeretével. Tóthné Tótka Edit a türelmes jelenlét és a meta-kommunikációs jelek fontosságára hívja fel a figyelmet: „Erővel, akaratossággal szinte biztos, hogy az ellenkezőjét fogjuk elérni annak, amit szeretnénk kérni a betegről. Sokkal célravezetőbb a nyugodt odafordulás, egyszerű információk közlése és az elmaradhatatlan mosoly.”

Mosolyogni persze nehéz a kiégett tüneteivel, márpedig abban a környezetben, amelyben a munkájukat végzik – alacsony társadalmi és anyagi megbecsülésben, leterhelt intézményi struktúrában, utánpótlás híján –, nagyon sok

„A demens szó a latin mens 'elme, ész, értelem' szó fosztóképzővel ellátott változata, vagyis de-mens, az értelemről megfosztott, beteg ember” – olvashatjuk Juhász Eszter említett tanulmányában. A fosztóképzővel ellátott kifejezés az ember sérült egészségi állapotára utal, fontos tudatosítanunk azonban, hogy teremtettségéből fakadó emberi méltóságától semmiféle állapot vagy körülmény nem foszthatja meg.

A Magyarországi Evangélikus Egyház negyven diakóniai intézményében számtalan demens idős embert gondoznak, a felhalmozott tudás és tapasztalat nagy és értékes. Éppen ezért talán nem a valóságtól elrugaskodott elképzelés az, hogy egyházunk diakóniai intézményei a demens személyek gondozásának terén mintaadók lehetnének a mai magyar társadalom számára, szemléletben és gyakorlatban egyaránt.

■ KINYIK ANITA

BIBLIAI TOTÓ

A Józsué könyvében olvasható, Jerikó bevételéről szóló történethez kapcsolódó bibliai totó megfejtését az Evangélikus Élet szerkesztőségének postacímére (1085 Budapest, Üllői út 24.) vagy az evelet@lutheran.hu e-mail-címre várjuk április 17-ig. A helyes megfejtést beküldők között Boda Zsuzsa Nevető Sárak című könyvét sorsoljuk ki. Kérjük kedves rejtvényfejtőinket, hogy a telefonszámukat is tüntessék fel a megfejtés mellett.

I. Melyik folyón kellett átkelnie a népnek Józsué vezetésével, hogy Jerikóhoz érjenek?

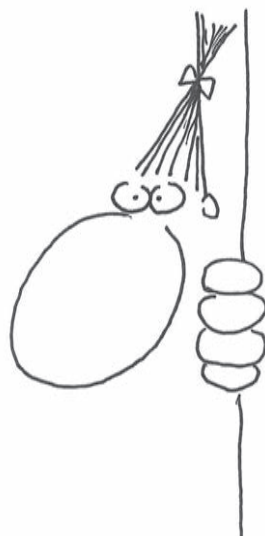
- 1 - Nílus
- 2 - Jordán
- x - Eufrátesz

II. Hány kémeket küldött ki titokban Józsué Jerikóba, mielőtt átkeltek a folyón?

- 1 - hetet
- 2 - hármat
- x - kettőt

III. Hogy hívták azt a nőt, akihez bementek a kémek?

- 1 - Ráháb
- 2 - Ruth
- x - Ráhel

IV. Mit üzent neki Jerikó királya?

- 1 - fizesse be az elmaradt adót
- 2 - adja ki a férfiakat, mert azok kémek
- x - öltözzön fel a legszebb ruhájába, mert ő is hivatalos a királyné vacsorájára

V. Hova rejtette a nő a kémeket?

- 1 - a háztetőre, a lenkóró közé
- 2 - a konyhába, a dagasztóteknő alá
- x - a szobába, az ágy alá

VI. Mit csináltak a városbeli férfiak?

- 1 - megtalálták a házban a kémeket
- 2 - elmentek a fogathajtó versenyre
- x - kimentek a városon kívülre, ahogyan a nő mondta nekik

VII. Mit kért cserében a nő a kémektől?

- 1 - fizessék ki a vacsoráját
- 2 - segítsenek fát hasogatni, mert másnap mosni akar
- x - amikor elfoglalják a várost, kegyelmezzenek neki és a családjának

VIII. Hol volt a nő háza?

- 1 - a piactéren
- 2 - a városfalon
- x - a templom mellett

IX. Hogyan jutottak ki a kémek a nő házából?

- 1 - heringeshordóban elrejtőzve
- 2 - nőnek öltözve
- x - kötéllel leereszkedve

X. Mit tanácsolt nekik a nő, hova menjenek először?

- 1 - bújjanak el a hegyekben három napra
- 2 - rejtőzzenek el a templomban három napig
- x - húzódjanak meg a sógoránál három napig

XI. Mi volt a jel, amely megmentette a nőt és családját életét, amikor Józsué a néppel elfoglalta Jerikót?

- 1 - ablakba kötött piros zsinag
- 2 - egy cserép piros virág
- x - piros függöny

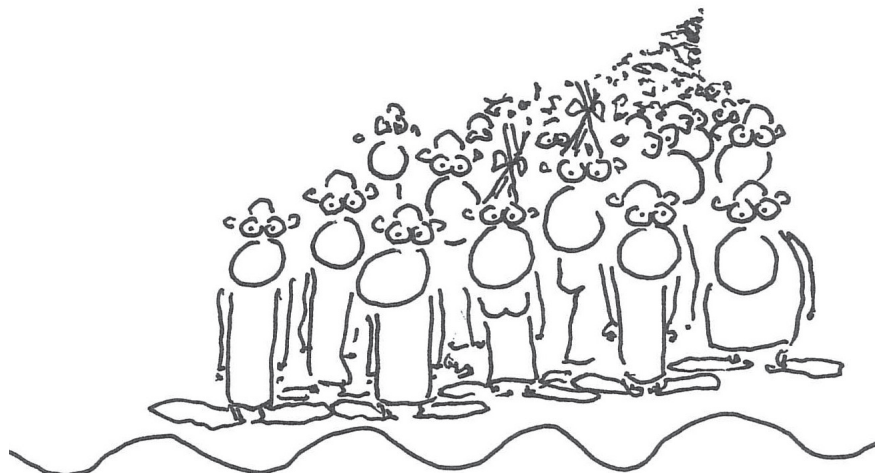

XII. Mi mutatta meg a népnek a folyóhoz vezető utat?

- 1 - nappal felhőoszlop, éjjel tűzoszlop
- 2 - a lévita papok által vitt szövetségláda
- x - Józsué magasra emelt botja az érc-kígyóval

XIV. Józsué parancsa szerint mit vitt magával a folyóból törzsenként egy-egy férfi?

- 1 - egy-egy követ
- 2 - egy-egy halat
- x - egy-egy kagylót

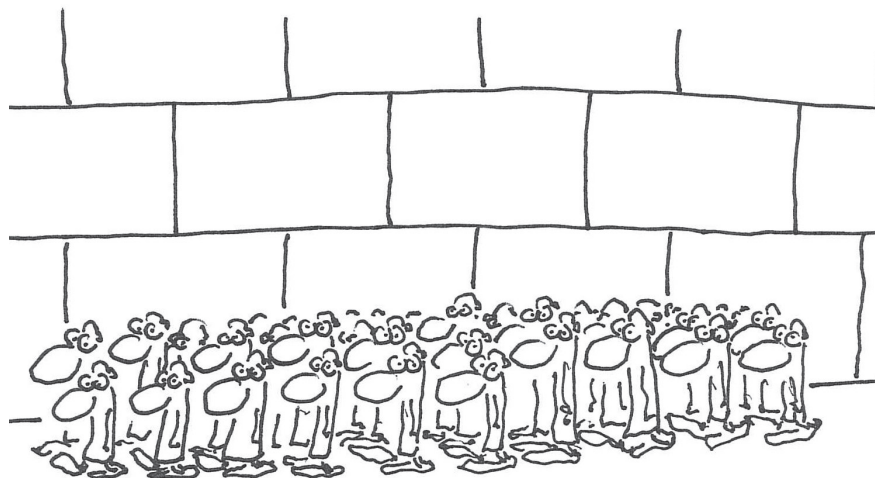

XIII. Hogyan kelt át a nép a folyón?

- 1 - maguk építette csónakon
- 2 - pontonhídon
- x - száraz lábbal, mert a folyó kettévált

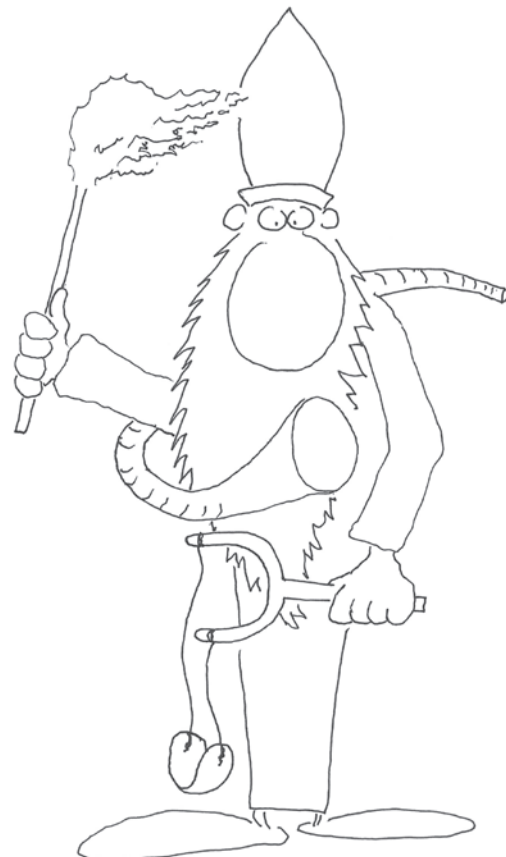
XV. A negyvenezer harcosnak hány napon keresztül kellett naponta egyszer megkerülni a várost?

- 1 - három
- 2 - hat
- x - hét

XVI. Mit kellett hét papnak vinnie a szövetségláda előtt, és mit kellett vele csínálniuk?

- 1 - hét, kosszarvból készült kürtöt, és fújniuk kellett
- 2 - hét parittyát, és kövekkel kellett löniük a városfalat
- x - hét égő fáklyát, amelyekkel meg kellett gyújtaniuk az áldozati oltár tüzét

XVII. Hányszor kellett mindezt megtenniük a hetedik napon?

- 1 - egyszer
- 2 - hétszer
- x - tízszer

XVIII. Mi volt a harcosok feladata?

- 1 - meg kellett rohamozniuk a várost
- 2 - égő fáklyákat kellett átdobálniuk a városfalon
- x - harci kiáltásban kellett kitörniük

XIX. Mi történt ekkor?

- 1 - nyílzápor hullott rájuk a városfalról
- 2 - Jerikó lakói megadták magukat
- x - leomlott a fal

XX. Mi lett a város sorsa?

- 1 - Józsué és a nép beköltözött oda
- 2 - Józsué harcosai elpusztították
- x - Józsué új városfalat építtetett köré

RAJZOK: KOCSOR TAMÁS

Tűnődés a szenvedésről

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: FREEPIK.COM

Kezdő magyartanárként egyszer Csokonai verseit tanítottam, és arról meséltem a diákoknak, hogy milyen fájdalmas volt a Lilla-szerelm: szerették egymást, de a leány apja, a komáromi kereskedő nem volt hajlandó egy csóró költőnek adni a lányát, így nem lehettek egymáséi. Épp ennek a tragédiájáról beszéltem, amikor a hátsó padokból valaki hangosan felkiáltott: „Miért nem szerzett magának egy másik csajt?” Ennyit a katarziszról...

Megnémultam. Mit lehet erre válaszolni? Igaz is, miért? Miért vállalta a beteljesületlen szerelm kínját, a meddő szenvedést? Mennyivel egyszerűbb lenne odébbállni, keresni valaki mást? Mire jó a plátói szerelm fájdalma? – kérdezem én is, sokszori kamaszkori tapasztalatok után. Megéri vállalni a szenvedést?

DE JÓ, HOGY SZENVEDEK! BIZTOS?

Nem vagyok mazochista, nem keresem a szenvedést, nem hiszem, hogy örülni kellene, ha fájdalom ér bennünket. Még kamaszkoromban találkoztam olyan mélyen hívő fiatalokkal, akik egy kazettára felvett prédikációt mutattak nekem: a szónok arról beszélt, milyen jó volt, amikor szenvedhetett, és milyen ürességérzése volt, amikor egy napon nem jutott neki a szenvedésből. Iszonyodva

hallgattam a szavait. Tényleg akarni kell a szenvedést, vágni rá? Biztos, hogy ez a vallásos hit, nem pedig a pszichiátriai problémák bizonyítéka? Tényleg rosszul kell magamat érezni, amikor azt mondom: most éppen minden rendben van körülöttem?

Sajnos mi, keresztyének hajlunk arra, hogy a szenvedésnek önmagában értékét tulajdonítsunk, mintegy igazolva, hogy ami bennünket ér, az valójában a

Krisztus keresztségében való részesedés. Én óvakodom ettől a megközelítéstől. Főleg akkor, amikor kényelmesen kibélelt életű emberek próbálnak minden őket ért kellemetlenséget, kritikát ezzel magyarázni. És eszükbe sem jut, hogy ők maguk is tehetnek az ellenük felhozott vádakról.

Különben is, az emberi élet alapvetően együtt jár a fájdalommal – ezzel kár kérkedni. Ahogy senki nem mondja, hogy „ha tudátok, milyen fájdalmas volt, amikor megszülettem!”, úgy senkinek nem lenne joga az élettel együtt járó nehézségekből babérkoszorút szőni magának. Ahogy Hobo énekelte egyik dalában: „Én meg azért vagyok ellenálló, / Mert igazoltatott a rendőr egyszer.” [Éjszakai Budapest blues – a szerk.] Tényleg? Hát nem neveltséges, megalázó, ha magunkat mindenáron a szenvedések emberének akarjuk beállítani?

Nem hiszek a szenvedés öncélú örömeiben. De látnom kell, hogy van, amikor elkerülhetetlen a fájdalom.

OLDJUK MEG!

Olvasom az életmód-tanácsadó cikkeket, és azt látom, hasznos tanácsokat adnak, hogy elkerüld a buktatókat. És ilyenkor azt kérdezem: most tényleg azt hiszik, hogy megoldást kínálnak?

Egy régi kabaréjelenetben a beteg panaszkodik az orvosnak, hogy nagyon

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: ANJA BAUERMANN / UNSPLASH.COM

viszket a háta. A doktor felír neki egy gyógyszert, amelytől a viszketés ugyan elmúlik, de mellékhatásként kettős látás alakul ki. Az orvos gyógyszert ír a kettős látásra, el is múlik, de mellékhatásként kihullik a beteg haja. Ekkor hajhullás elleni szert kap, hatásos is, de a mellékhatásként kezd nőies lenni. Újabb gyógyszer, és a páciens egészséges: jól lát, nem hullik a haja, férfias, semmi baj – csak egy probléma van: viszket a háta.

Nem ismerős? Meg akarjuk oldani a problémákat, különféle gyógyszereket, módszereket használunk, hogy elkerüljük a bajokat – és a végén kiderül, hogy valójában nem úszunk meg semmit, csak problémáról problémára bukdácsolunk. Minden módszer, amelyet bevetünk, hogy a fájdalmat, a kínt elkerüljük, csak arra eszköz, hogy egy másik kinnal találkozhassunk. Ügyeskedünk, hátha megússzuk, majd amikor nem sikerül, tovább ügyeskedünk. Csakhogy az életet nem lehet megoldani, csak megélni – és ez igaz az életet kísérő fájdalomra is.

Mintha aknamezőn sétálgatnánk: nem az a kérdés, aknára lépünk-e, hanem az, melyikre. Persze a hasonlat sántít: az aknamező mindenképp gyilkol, az étellel természetszerűen együtt járó szenvedések viszont lehetnek felemelőek is.

AMIKOR NEM LEHET NEM SZENVEDNI

Azon tűnődöm, Jézus hogyan állt a szenvedéshez. Hozzászoktunk, ezért olyan könnyen elviseljük Jézus látványát a kereszten; azt hihetjük, hogy ő maga könnyen vette, vágyódott rá, szinte akarta. Hát nagyon nem. A halála előtti éjszaka vért izzadt félelmében, mindenáron meg akart szökni a szenvedés elől. Egyenesen Isten segítségét kellett kérnie, hogy vállalni tudja mindazt, ami várt rá.

De azt is tudta, hogy van teher, amely elől nem lehet elmenekülni, hogy egyszerűen nincs más út. Ha azt az utolsó utat fel a Golgotára nem vállalja, az előbbieket is csak szép szavak maradnak szeretetről, megbocsátásról, együttéléstről. Jézus szavai, példázatai a mindennél jobban szerető Istenről épp attól vágnak fejbe, hogy aki mondja őket, a szenvedésig és a halálig elmege.

Jézusnak ezt az utat végig kellett járnia. Én pedig szégyellném a saját emberi problémáimat az ő szenvedéséhez hasonlítani.

■ HEGEDŰS ATTILA

Húsvéti köszöntés

Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

– Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa

A feltámadott Jézus első szava tanítványaihoz így hangzott: „Békesség nektek!” (Jn 20,19) Van-e ennél aktuálisabb ajándék, amit 2023 húsvétján Jézustól kaphatunk? Aligha.

A nagypénteki keresztre feszítés után a tanítványok a „minden elveszett” keserű érzésével tértek haza otthonaikba. Talán még magukat is hibáztatták a történelemért. Harmadnapon azonban a Feltámadott köszöntött rájuk: „Békesség nektek!”

Ez felhívás arra, hogy béküljünk meg Istennel. Ő irgalmas szeretettel fordul felénk mint szerető Atyánk, így hív bennünket a Vele való közösségre. Jézus által, akit keresztre feszítettünk, hogy a bűneinket elhagyva, akarjunk Vele közösségben élni. Csak így ismerhetjük meg az Ő békéjét.

Jézus köszöntése – „Békesség nektek!” – felhívás arra, hogy embertársainkkal is megbékéljünk. Mindennapi életünk természetes része, hogy ütköznek vélemény-

nyeink, netán szemben állnak érdekeink. Sem ezeket, sem a népek és nemzetek elenségeskedését nem fogadhatjuk el természetesen. Jézus arra biztat, hogy amíg úton vagyunk, béküljünk ki egymással. Csak ez méltó Krisztus tanítványaihoz. Sem harag, sem bosszú, sem tisztességtelen előnyserzés nem lehet elfogadható a keresztyén ember számára. A harag és a háború, az emberi életek elpusztítása bűn az egyén és a nemzetek ellen.

Jézus szavai – „Békesség nektek!” – felhívás a belső megbékélésre, személységünk elfogadására is. Kortársaink közül sokan nem tudnak megbékélni önmagukkal, adottságaikkal és képességeikkel. Jézus mindnyájunkat úgy fogad el, amilyenek vagyunk: emberi értékeinkkel és hiányainkkal, hogy aztán Önmagával gazdagítson s új emberekké tegyen bennünket. Ehhez adjon erőt nekünk a feltámadt Krisztus 2023 húsvétján!

DR. VERES ANDRÁS

püspök, elnök
Magyar Katolikus
Püspöki Konferencia

STEINBACH JÓZSEF

református püspök, elnök
Magyarországi Egyházak
Ökumenikus Tanácsa

DR. FISCHL VILMOS

főtitkár
Magyarországi Egyházak
Ökumenikus Tanácsa

Hibaigazítás. Az *Evangelikus Élet* legutóbbi (2023/11–12.) számában publikált írásomban (*A forradalom iskolái? A fiatal Petőfi élményei az evangélikus oktatásban*) Petőfi aszódi tanárának, Koren Istvánnak a nevét tévesen Koren Pálnak írtam. Koren Pál (1845–1921) békéscsabai lelkész és főesperes Koren István fia volt. A tévedésért az olvasók szíves elnézését kérem. KERTÉSZ BOTOND

Most fizessen elő lapunkra, nyerhet! Ha április 13-áig fizet elő az *Evangelikus Élet* nyomtatott példányaira, akkor részt vesz húsvéti nyereményakciónkban. Előfizetőink között egy balatonszárszói hétvégét sorsolunk ki. A szerencsés nyertes másodmagával tölthet el egy hétvégét a Balaton-parton.

Árak, előfizetési díjak 2023-ban		Egy évre	Fél évre	Negyedévre	Egy példány
Evangelikus Élet					
nyomtatott	1 példány előfizetése esetén	18 000 Ft	9 600 Ft	5 100 Ft	*692 Ft
	2–10 példány előfizetése esetén (1 címre kézbesített)	17 400 Ft	9 000 Ft	4 800 Ft	*669 Ft
	11 vagy több példány előfizetése esetén (1 címre kézbesített)	16 400 Ft	8 400 Ft	4 500 Ft	*631 Ft
	eseti vásárlás 1 példány esetén	-	-	-	850 Ft
	eseti vásárlás min. 10 példány esetén	-	-	-	725 Ft

Die Botschaft, die wir brauchen

Das lang ersehnte Ende der Pandemie ist in den meisten Ländern Europas nun auch offiziell da. Selbst bei uns in Wien bedeutet das das Ende der meisten Maßnahmen, die zur Eindämmung der Covid-19 Infektionen eingeführt wurden und die österreichweit am längsten aufrechterhalten wurden. Wir und die Menschen um uns herum werden langsam ruhiger, mutiger, sicherer im öffentlichen Leben. Mir scheint so, dass sie – zumindest nach eigenem Ermessen –, auch klüger geworden sind, denn sehr viele Menschen scheinen ganz genau zu wissen, welche Maßnahmen

FOTO: ANDREAS MÄSING / PIXELIO.DE

richtig und welche falsch waren. Zugleich wollen sie auch die Verantwortlichen für etwaige Fehler gefunden haben. Dabei ist es gar nicht notwendig, parteipolitischen Interessen zu folgen. Es reicht, die eigene Überzeugung über die Art und Weise, wie wir unser Leben gestalten sollten, lautstark zu verkünden. Nicht nur in der Pandemie, sondern auch gegenwärtig gehen die Meinungen deutlich auseinander...

Die Herausforderungen des Morgens sind zweifellos die Orientierungslosigkeit auf der einen Seite und der Selbstdarstellungswahn der Besserwisser auf der anderen. Wir konnten oft beobachten, dass selbst das Vertrauen auf die mittels der demokratischen Ordnung des Staates getroffenen Entscheidungen in Frage gestellt, bzw. durch andere, oft entgegengesetzte Entscheidungen ersetzt werden können. Die Prognosen „im Namen der Wissenschaft“ können täuschen oder gänzlich außer Acht gelassen werden. Die große Unsicherheit der letzten Jahre scheint nicht nachzulassen, sie überträgt sich vielmehr auf aktuelle Themen, wie z.B. auf die Teuerung oder auf die durchaus bedrohliche wirtschaftliche Krise unserer Tage.

Wenn wir nun die Funktion, den eigentlichen Auftrag der Kirche anschauen, dann fällt sofort auf, dass sie ganz anders funktioniert als die gesellschaftlichen Akteure. Sie trägt eine 2000 Jahre alte, unveränderte Botschaft durch die Geschichte der Menschheit. Verwirklicht wird dieser Auftrag vorwiegend in der konkreten Pfarrgemeinde und in besonderer Weise zu Ostern. Dabei ist es wichtig, dass die Botschaft unverändert bleibt, nicht aber die Art und Weise, wie die Kirche sie weitergibt. Das Kirchenjahr ermöglicht eigentlich immer, ein bestimmtes Thema oder eine bestimmte Bibelstelle in den Mittelpunkt zu stellen, trotzdem ist das Osterfest der beste Zeitpunkt, uns auf das konstituierende Geschehen des Christentums zu besinnen, das die Auferstehung selbst ist.

Die Jünger innen von Jesus Christus haben an diesem Punkt alles verstanden, was das *Alte Testament* und seine Lebensgeschichte vermitteln wollten. Durch diese Aktualisierung der Botschaft über die Rettung der Menschen haben sie eine neue Perspektive auch für das eigene Leben bekommen, die eine neue Möglichkeit ist, nach vorne zu schauen.

Sie haben sich also nicht um eine „Aufarbeitung“ dessen bemüht, was passiert ist und evtl. teilweise auch schiefgelaufen ist. Sie haben nicht nach Verantwortlichen gesucht, sondern ein neues Kapitel aufgeschlagen. Damit folgten Sie in diesem ersten Moment Jesus in der Art und Weise nach, wie er es ihnen aufgetragen hatte. Dadurch wurde die Osterbotschaft, d.h. die von der Auferstehung, zur Grundlage für das Leben von jedem einzelnen Menschen, der sich in dieser Welt der ständigen Veränderungen zurechtfinden möchte.

Mit dem auferstandenen Jesus Christus haben wir jemanden, der nun für immer bei uns bleibt. Jahrhundertelange Erfahrungen von vielen Millionen Menschen bestätigen das. Wir haben in unserem freien Land die Gelegenheit, durch diese Botschaft einen sicheren Halt im Leben zu erhalten. Selbst die regelmäßigen Gottesdienstbesuche ermöglichen uns schon den Kontakt zu Gott und zu seiner Gemeinde. Das ist ein Zugang, der sonst sehr leicht verloren geht. Denn wir haben die Möglichkeit, unseren Eltern diesen Kontakt zu ermöglichen, indem wir sie am Sonntag in die Kirche begleiten – viele machen das nicht. Wir haben die Möglichkeit, unseren Kindern diesen Kontakt zu ermöglichen, indem wir sie am Sonntag in die Kirche mitbringen – viele machen das nicht, sondern bleiben zu Hause. Wir haben die Möglichkeit, uns aktiv an der Weitergabe des christlichen Glaubens zu beteiligen und dabei zu erleben, dass Gott uns Erfolg schenkt. Jedes Osterfest bietet einen neuen Anfang, auch für uns persönlich, den wir nutzen könnten. An diesem Punkt kann das Zurückblicken auf die Anfänge des Christentums sogar ermutigend wirken. Denn Gott schafft und erhält seine Kirche heute genauso wie er das in den Anfängen getan hat: Durch die Beteiligung von Menschen, denen die Weitergabe der Auferstehungsbotschaft und ein Leben als Teil einer Gemeinschaft, die eine Zukunftsperspektive hat, am Herzen liegt. Lasst uns diese Gemeinschaft mit Gottes Hilfe und Beistand in unseren jeweiligen Pfarrgemeinden gemeinsam aufbauen!

Ich wünsche Ihnen und Euch eine gute Entscheidung und ein gesegnetes Osterfest:

■ IHR PFARRER SZILÁRD WAGNER (Wien)

„Der Himmel zum Reich des Vaters geht auf. Und der Vater will, dass der Himmel schon hier beginnt. Und er beginnt, wenn wir an den glauben und uns von dem nähren, der will, dass wir aus seiner Gegenwart neu geboren werden. Er will, dass in unserem Inneren Ostern wird!“

BISCHOF DR. STEFAN OSTER SDB (Passau)

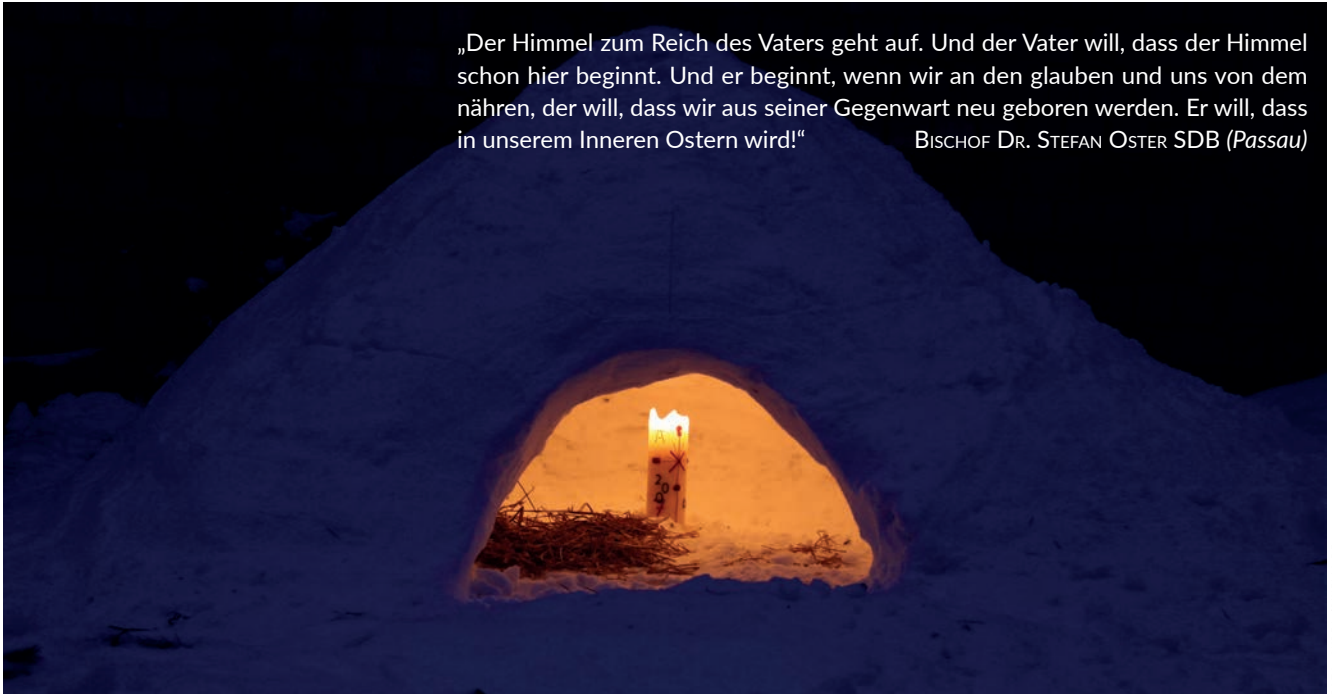

FOTO: SUBEA / PIXELIO.DE

FOTO: S. HOFSCHLÄGER / PIXELIO.DE

*Wir wollen alle fröhlich sein
in dieser österlichen Zeit,
denn unser Heil hat Gott bereit.
Halleluja, Halleluja, Halleluja, Halleluja.
Gelobt sei Christus, Marien Sohn.*

*Es ist erstanden Jesus Christ,
der an dem Kreuz gestorben ist;
ihm sei Lob, Ehr zu aller Frist
Halleluja, Halleluja, Halleluja, Halleluja.
Gelobt sei Christus, Marien Sohn.*

*Des freu sich alle Christenheit
und lobe die Dreifaltigkeit
von nun an bis in Ewigkeit.
Halleluja, Halleluja, Halleluja, Halleluja.
Gelobt sei Christus, Marien Sohn.*

Es gibt die Tradition in der Kirche, die „risus paschalis“, „österliches Lachen“ heißt und die Osterfreude zum Ausdruck bringen soll. Am Ende des Ostergottesdienstes wird ein guter religiöser Witz erzählt, der die Gemeinde zum Lachen bringt. Ich habe letztes Jahr diesen Witz erzählt: „Josef von Arimathäa kommt nach Hause und beichtet seiner Frau: Schatz, da war so ein Mann, der heute gekreuzigt wurde. Er tat mir so Leid, ich habe ihm unser neues Grab überlassen. Darauf die Frau: Wie bitte, unser neues Familiengrab? Bist du verrückt geworden? Josef: Schatz, beruhige dich doch, er braucht es nur für das Wochenende!“

FOTO: MARTINA TAYLOR / PIXELIO.DE

IRMA MARTIN: TRI ŽENY PRI HROBE KRISTOVHO (1843)

1. slávnosť veľkonočná

„Čo hľadáte živého medzi mŕtvymi? Niet hot u, ale vstal!“

Text: Lk 24,1-12

Veľkonočné ráno je plné Božej milosti. Naša záchrana a spása v Ježišovi Kristovi sa stala skutočnosťou. Pre tých však, ktorí vkladali svoju nádej do pozemského života a konania Ježiša Krista, bolo toto ráno zo začiatku veľmi smutné, temné, plné beznádeje. Umysel žien pomazať Ježišovo mŕtve telo nám jasne hovorí o tom, že po Veľkom piatku nebolo miesta pre vieru v živého Ježiša Krista. Jeho smrť na kríži bola pre nich tvrdou realitou so všetkými následkami. Až po kríž na Golgote, po hrob Jozefa z Arimatie, je pripustiteľná realnosť a historicita Ježiša Krista.

No vzkrieseného Ježiša Krista je možné prijať len vierou. V službe žien Ježišovi ich očakávalo potrebné poznanie: mŕtvemu Ježišovi nemožno slúžiť. Pán Boh

odmieta každú službu Ježišovi, ktorá nepočíta s tým, že Ježiš Kristus je živý, prítomný a súčasný. Boží poslovia oznamujú ženám radostné evanjelium o vzkriesení Ježiša Krista. Poukazujú na to, čo je rozhodujúce a podstatné i pre nás dnes: Ježiš Kristus žije! Nebolo také jednoduché vzkriesiť mŕtvu vieru žien i ostatných učeníkov, ktorí sa vzdali akejkoľvek nádeje. Pán Boh je však trpezlivý. Je zaujímavé, že Pán Boh použil práve ženy, ktoré šli pomazať Ježišovo mŕtve telo, aby sa stali poslami o Vzkriesenom. Práve ženy, ktoré boli vo svojom vnútri také roztrasené, posla, aby šli a zvestovali, že Kristus vstal, že žije. Pán Boh vedel, že moc evanjelia sa dotkne ich srdca a začne formovať ich vieru. Zvestovateľky posolstva museli hneď prekonať skúšku, veď im neverili ani Ježišovi učeníci. Iba Peter sa potom vybral k hrobu a zistil, že je prázdny, odišiel a divil sa tomu.

Ženy si mohli klásť otázku, či nie je nerozumné zvestovať posolstvo, ktorému neveria ani učeníci. Nemôžeme však obísť skutočnosť, že sa tým pochybujúcim ženám a učeníkom podobáme. Aj preto sa zamýšľame nad týmito slovami vzkriesení Ježiša Krista, aby sme boli ochotní primerane tejto skutočnosti žiť a konať, myslieť i hovoriť, že On vstala je prítomný. Aby sme celým spôsobom svojho života vyznávali, že Pán Ježiš Kristus je živý, že koná svojou mocou víťazí nad hriechom, diablom, smrťou, že neprestáva zachraňovať ľudí – aj v dnešnej dobe mnohých pochybností. Že sa chce stretnúť s každým z nás, aby sme mali živú vieru v Neho, aby sme s radosťou i vdakou oslavovali Jeho víťazstvo, ktoré nám prináša slobodu, radosť, pokoj, zmysluplné naplnenie života v časnosti i večnosť v kráľovstve nebeskom. Amen.

■ MGR. OLGA KLÁTIKOVÁ

2. slávnosť veľkonočná

„Odpovedal jej Ježiš: Žena, čo mňa a teba do toho? Ešte neprišla moja hodina.“

Text: Ján 2,3–10

Nejedno mesto alebo obec sa zapíše do dejín vďaka významnej udalosti, ktorá sa tam odohrala. Kána Galilejská sa zapísala do dejín ako miesto, kde sa konala svadba, pri ktorej došlo víno. Jedno malé organizačné zlyhanie stačilo na to, aby sa táto svadba stala bez konkurenčne najznámejšou vo svete. Nevieme, koho to bola svadba a aký bol vzťah svadobčanov k Márii, k Ježišovi a učeníkom. Evanjelista Ján začína tento príbeh rozprávať tak, že táto svadba bola už tretí deň a bola tam matka Ježišova. Až potom bol pozvaný Pán Ježiš a učeníci. Mária je v texte spomenutá ako prvá z tých, ktorí si všimli, že došlo víno. Hneď sa obrátila na Ježiša a túto skutočnosť Mu oznámila.

Napriek Ježišovej ostrej reakcii sa matka na svojho syna nehnevá a hovorí spoluluhom, aby urobili všetko, čo im Ježiš povie. Oni potom naplnili tých šesť kamenných nádob po okraj. Boli to nádoby, kde sa Židia rituálne umývali. Zmývali zo seba prach z cesty, ale bola v tom aj symbolika očistenia od všetkého zlého, hriechneho. A my vieme, ako to dopadlo. Z vody, ktorá bola určená, aby zmýva-

NEZNÁMY UMELEC ŠKOLY VELENGROVEJ: KÁNÁNSKA SVADBA (16. STOROČIE)

la prach a špinu ľudského tela, sa stalo najkvalitnejšie víno. Čo iné v tom môžeme vidieť ako predobraz toho, čo Ježiš vykonal na golgotskom kríži, aby nás zachránil? On nám ponúkol niečo dokonale krásne, odpustenie našich vín z milosti Božej. Všetci vieme, že Ježiš opakovane pripodobňuje svoju preliatu krv k vínu a hovorí o tom, keď ustanovil Večeru Pánovu. Pán Ježiš neprišiel preto, aby novomanželia na svojej svadbe nezažili hanbu, ale, aby premenil to špinavé na niečo vzácne. To nikto iný nedokáže, iba Ježiš. To bol Jeho prvý zázrak a učeníci v Neho uverili. Táto viera v Neho vzrástla

ešte viac, keď Ho uvideli na vlastné oči ako vzkrieseného.

Pán Ježiš žije a touto nádejou sa máme tešiť aj my kresťania. On prišiel na tento svet, by sa mohla odhrať veľkolepá svadba. Na mnohých stránkach Biblie čítame, že sám Ježiš bude ženich a cirkev, teda veriaci, budú Jeho nevestou. Pripravujme aj my svoje srdcia na túto krásnu svadbu každodennými modlitbami, čítaním si Biblie, posilňujme sa vo viere, šírieme lásku a veríme, že raz aj my ako verní nasledovníci vzkrieseného Krista budeme jej účastní. Amen.

■ MGR. MARTINA KRIVDOVÁ

MGR. STANISLAV BRTOŠ

VYKÚPENÍ

Excelentné je Bože, tvoje dielo
keď si sa pre nás stal človekom
zanechajúc seba, krv i telo
za pokrm, vo svete tomto divokom

čo tajomstvom sú i darom zároveň
dôkazom tvojej nekonečnej Lásky
zdvihnutí teraz na novú, inú úroveň
je človek, Bože, ty si tak veľikánsky

vždy nájdeš cestu, ako späť
navrátiť ľudstvo znova do raja
ten zápas musel prebolieť
keď pil si z horkosti pohára

až celkom do dna, onoho, samého
opustený a vyzdvihnutý na kríži
no iba ty premohol si moc zlého
aby sme znova všetci prežili

tajomstvo Vykúpenia.

FOTKA: QANG NGUYEN VINH / PEXELS.COM

Prajeme Vám všetkým požehnané, milostiplné a pokojné veľkonočné sviatky!

Roma szakkollégiumok az Európai Parlamentben

Két evangélikus intézmény is bemutatkozott Brüsszelben

FOTÓ: FABINY TAMÁS FACEBOOK-OLDALA

Evangélikus fenntartású intézmények is képviselték magukat azon a brüsszeli konferencián, amelyen a magyarországi roma szakkollégiumok mutatták be tevékenységüket az Európai Parlamentben. A nemzetközi érdeklődés mellett megrendezett március 7-i konferencián szerzett tapasztalataikról Molnár Erzsébet lelkészt, a nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégium igazgatóját, Hurai Gergő szakkollégistát, képi ábrázolás szakos egyetemi hallgatót és Fabiny Tamást, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspökét kérdeztük.

„A brüsszeli konferencia nemzetközi vonatkozású előzményének tekinthető a magyarországi roma szakkollégiumok 2021 októberében Rómában tett látogatása; ez alkalommal a delegáció tagjai Ferenc pápával is találkoztak. A Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat vezetősége az esemény után hozott döntést arról, hogy Róma után Brüsszelbe is elviszi a roma szakkollégiumok jó hírét. Erre végül 2023 márciusának második hetében sor is kerülhetett Hölvényi Györgynek, a Kereszténydemokrata Néppárt európai parlamenti képviselőjének, az Európai Néppárt frakciótagjának meghívására” – mondta el lapunknak Molnár Erzsébet, a nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégium (ERSZK) igazgatója.

A konferencia az Európai Parlament brüsszeli épületében zajlott; a meghívottak bemutathatták, hogy milyen munkát végez Magyarország tizenegy roma szakkollégiuma, amelyek közül kilenc felekezeti, azon belül kettő – a nyíregyházi és a pécsi – evangélikus fenntartású. Hölvényi György és Járóka Lívía (Fidesz) európai parlamenti képviselők köszöntője után Kocsis Fülöp görögkatolikus érsek-metropolita és Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke tartott előadást, majd a

szakkollégisták személyes életútjuk felvázolásával mutatkoztak be a hallgatóságnak. Lakatos Filip, az ERSZK tagja nagy sikert aratva adott elő hagyományos cigány táncokat.

„Az volt a szándékunk, hogy képet adhassunk erről a folyamatosan fejlődő intézményrendszerrel az Európai Parlament képviselőinek, valamint az ő megbízásukból jelen lévő szakértőknek, tanácsadóiknak, akik érdeklődést mutattak a tevékenységünk iránt. Ezután vacsora közben kötetlen beszélgetésre is mód nyílt, alkalmat kínálva arra, hogy a hallgatók még részletesebben, még személyesebben tudják átadni, honnan jöttek, mit adott, mit ad nekik a szakkollégiumok hálózata, és mennyit dolgoznak azért, hogy végül megszerezzék a diplomájukat” – mondta el a nyíregyházi intézmény vezetője.

Molnár Erzsébettől azt is megtudtuk, hogy a konferencia hivatalos programjain túl a negyvenöt fiatal számára nagy élményt jelentettek a belgiumi és németországi városokba tett kirándulások is. Az intézményvezető szerint mindenki számára világossá válhatott, hogy nyugati világnyelv ismerete nélkül az ember nem lehet érdemi és hasznos résztvevője egy ilyen eseménynek, ezt pedig mindenképpen szeretnék erősíteni a hallgatóik körében. „Abban bízunk, hogy a Brüsszelben járt hallgatók tapasztalatai építőleg fognak visszahatni a nagyobb kollégiumi közösségekre is” – fogalmazott Molnár Erzsébet.

„A szakkollégiumokban a hallgatók hozzám hasonlóan minden támogatást megkapnak ahhoz, hogy diplomát szerezve induljanak el az önálló élet útján” – nyilatkozta érdeklődésünkre Hurai Gergő, aki a nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégiumot képviselte a brüsszeli konferencián. A Nyíregyházi Egyetem rajztanárnak készülő, képi ábrázolás szakos hallgatója elmondta: már a belga fővárosba tartva is hasznosan telt az idő, hiszen a buszon minden szakkollégiumból bemutatkozott egy-egy hallgató, képet adva intézményük működéséről, az aktuális tanév menetéről és személyes történetükről is.

A konferencián jelen volt Fabiny Tamás is. A Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke örömteli körülményként szökött arról, hogy külföldiek is szép számmal érdeklődtek a romák helyzete iránt, vagyis egy olyan ügy iránt, amely túlmutat hazánk határain. „Nagyon büszke vagyok a konferencián megszólaló diákjainkra, szép angolsággal, talpraesetten tartották meg előadásukat, illetve szolgáltak rendkívül színvonalas táncbemutatóval, zenével” – fogalmazott az elnök-püspök.

A konferencia spirituális megalapozásaként Fabiny Tamás lelki-biblikus meditációt tartott az év igéje alapján – „Te vagy a látás Istene” (1Móz 16,13) –, rámutatva: ahogyan Isten angyala megvigasztalta Hágárt a megalázott helyzetében, úgy a mai Hágárok, köztük a romák is megtalálhatják Isten vigasztaló szeretetét.

■ BALCZÓ MÁTYÁS

Megbékélt sokféleségben, közös asztalnál

Konferencia a fél évszázados Leuenbergi konkordiáról

Az idén ötvenéves Leuenbergi konkordia szövegében és örökségében mélyültek el a résztvevők az Európai Protestáns Egyházak Közösségének március 9–11. között Debrecenben megrendezett, Együtt egyházzá lenni című konferenciáján. Az 1973 márciusában aláírt dokumentum lehetővé teszi a szószéki és oltárközösséget a protestáns egyházak között. Az alkalom közép-pontjában a protestáns egyházak európai kontextusban betöltött jelentősége, jövője és jelenléte, valamint a közös tanítás és még inkább a közösen megélt hit lehetőségei álltak.

FOTÓ: BODONOVICS ISTVÁN

A Debreceni Református Kollégium történelmi épületében zajlott – német nyelvű – nyilvános megnyitón Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke hangsúlyozta: „Több mint ötszáz évvel a reformáció után a *Leuenbergi konkordia* aláírásának ötvenedik évfordulója lehetőséget kínál arra, hogy ne csak formális részesei legyünk az európai protestantizmus és a világkeresztyénség 21. századi történetének, hanem elkezdjük jobban megismerni és megérteni egymást.” Kiemelte továbbá: „A párbeszéd és a találkozás reményt ad arra, hogy európai protestantizmusunk megújulhat, és szerepet vállalhat egy békésebb, emberibb és szolidárisabb – vagyis keresztyénebb – világ kialakításában.”

Balog Zoltán, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöke így fogalmazott köszöntőbeszédében: „Együttes kihívásunk Európában megtanulni azt, hogyan tudunk megállni a saját lábunkon, a saját erőnkön, hogyan tudunk nem támogatásokból működni – de leginkább azt, hogyan tudjuk egymást támogatni lelkileg.” Hangsúlyozta, hogy bár az Európai Protestáns Egyházak Közösségének (GEKE) tagegyházait meghatározza az eltérő történelmi múlt, ez nem elválasztó különbség, hanem örökség, amelyet nem hagyhatunk figyelmen kívül.

A reprezentatív ceremónia után a következő napok a tudományos-teológiai előadások és beszélgetések jegyében teltek. Michael Weinrich rendszeres teológiai professzor, a GEKE taná-

csának korábbi elnöke nyitó előadásában kiemelte: a GEKE célja, hogy a szilárdan megalapozott teológiai tisztánlátásra és egyetértésre törekedve hangot adjon az európai protestánsoknak, nem feledkezhetünk meg azonban a *Leuenbergi konkordiában* foglalt „a megbékélt különbözőségek egysége” kifejezésről sem, amelynek az esetében a hangsúly a „megbékélt” jelzőn van. De ma már a GEKE kapcsán a „megbékélt sokféleség egysége” a meghatározóbb: a különbség arra emlékeztet, ami elválaszt, a sokféleség pedig arra, hogy minden, a közösségben részt vevő félnek önmagában is értéke van.

Heike Springhart, a Badeni Protestáns Tartományi Egyház püspöke, a rendszeres teológia professzor asszonya a konferencia-előadásában a közös asztal jelentőségéről beszélt, amelynél különböző irányokból érkező bár, de mindannyian helyet foglalhatunk. Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke erre válaszol elsősorban a magyarországi helyzetből kiindulva ismertette a két nagy protestáns felekezet, a „nagy testvér” református és a „kis testvér” evangélikus egyház közös történelmi háttérét és kortárs megítélését. Véleménye szerint a keresztyénség „elnemzetiesítése” az egyik legnagyobb kihívás, de nemcsak Magyarországon, hanem akár az Egyesült Államokban és Brazíliában is. Ahogyan Fabiny Tamás kiemelte: mindez a felekezeten és nemzeteken átívelő ökumenikus mozgalom számára is kihívás. Egyházunk elnök-püspöke az ökumenikus szolidaritás erősítésében látja a kiutat: „Ha egy rész szenved, akkor mindenki szenved”, miközben a közös szenvedés „elvezethet minket az egységhez”.

A fő előadások mellett a panelbeszélgetések több teret engedtek a gyakorlati példák és a szűkebb körű párbeszédnek, és ezen a ponton mindenképpen meg kell említenünk a fiatalabb generáció helyzetét – a GEKE-nek a fiatalabb teológusok megszólítására és bevonására irányuló erőfeszítései nem voltak hiábavalók az elmúlt évtizedben, és a fiatalabb, húszas-harmincas generáció képviselői számos aktuális témával és élő beszélgetéssel gazdagították az ötvenedik évforduló alkalmából rendezett konferenciát.

A leuenbergi egyezmény fontosságáról és jövőjéről szóló teológiai viták után a konferencia záró plenáris üléssel és többnyelvű (angol–német–magyar–francia) istentisztelettel zárult, amelyen a résztvevők az úrvacsora közösségében is megtapasztalhatták a különbözőségeken túlmutató, valódi közösséget.

Mario Fischer, a GEKE főtákarója a prédikációjában így fogalmazott: „Azzal, ami ötven évvel ezelőtt, ezekben a márciusi napokban Leuenbergben történt, évszázados belső protestáns küzdelmeket győztek le, és egyházközösség jött létre. Ezért helyes, hogy ezt a közösséget nemcsak a teológiai elmélkedésben, hanem az istentisztelet közös ünneplésében is megünnepeljük. Mert ebben lüktet közösségünk szíve: hogy az Úr asztalánál egyesülünk.”

■ LABORCZI DÓRA (CPCE/GEKE)

Rajtunk keresztül Isten cselekszik

Közös alkalmon vett részt a gyülekezeti-munkatárs-képzés két évfolyama

Az első, 2019-ben indult – majd a koronavírus-járvány miatt csak 2021-ben befejeződött – gyülekezetimunkatárs-képzés hallgatói a második évfolyam résztvevőivel együtt töltötték a március 18-i képzési napot Budapesten, egyházunk országos irodájának épületében. Ennek a közös alkalomnak az is célja volt, hogy a már végzett munkatársképzősök megoszthassák tapasztalataikat azokkal, akik most járnak a tanfolyamra, ezzel is szélesítve a lelkészek mellett végzett szolgálat lehetőségeit.

A SZERZŐ FELVÉTELE

„Ő »adott« némelyeket apostolokul, másokat prófétákul, ismét másokat evangélistákul vagy pásztorokul és tanítókul, hogy felkészítse a szenteket a szolgálat végzésére, Krisztus testének építésére, míg eljutunk mindnyájan a hitnek és Isten Fia megismerésének egységére, a felnőttkorra, a Krisztus teljességét elérő nagykorúságra” (Ef 4,11–13) – a 2019-ben indult első évfolyam nyitóalkalmának igéjét hozta a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának kápolnájában tartott közös lelki alapozásra Gáncs Péter.

A nyugalmazott püspök rámutatott: „Az apostol igéje arra emlékeztet, hogy ha nem is mondjuk ki, de az életünk eseményei mögött van valaki, aki az egészet mozgatja. Olyan jó lenne, ha komolyan gondolnánk, hogy nem egyszerűen azért vagyunk itt, a munkatársképzőn, mert így döntöttünk; nem azért, mert a lelkészünk

rábeszélt; hanem azért, mert rajtunk keresztül az Isten cselekszik, és mindent megad ahhoz, amire elhív, amire felkészít, amiben megerősít, amiben szeretne elkötelezni minket.”

Ha Pál apostol *Korinthusiakhoz írt első levelének* 13. fejezete a szeretet himnusza, akkor a 12. fejezetet is nevezhetjük himnusznak, mégpedig a solidaritás és az összetartozás himnusának – osztotta meg felismerését a megjelentekkel Németh Zoltán lelkész, az országos iroda gyülekezeti és missziói osztályának vezetője. Szerinte az emberi együttélés egyik legnagyobb kihívása az, hogy az egyén és a közösség viszonyát képesek vagyunk-e úgy kialakítani, hogy ha megmaradhatunk, meg is maradjunk személyiségnek, egyéniségnek, de egyúttal össze is tudjunk kapcsolódni, képesek legyünk közösséget alakítani.

„...Krisztus teste vagytok, és egyenként annak tagjai” – emelte ki a 27. verset Németh Zoltán, hogy ennek alapján irányítsa rá a figyelmet az egész 12. fejezet üzenetére, annak felismerésére, hogyan ment meg bennünket az Úristen igéje attól, hogy egy olvasztótégelyben gondolkodás, önreflexió, önállóság, kritika nélküli összeolvadás áldozatai legyünk; de attól is, hogy elszigetelődve magunkra maradjunk, és egyedül kelljen megküzdenünk minden gondunkkal, nehézségünkkel.

Többen is vannak, akik az első tanfolyam elvégzése után a másodikon is részt vesznek. Goldschmidt Éva Liel 2019-ben még mint a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium diákja jelentkezett – Aradi György lelkész ajánlása nyomán – a gyermekmunka szakirányra. „Nagyon lelkesen vágtam bele, mert a gyülekezetben már akkor is aktívan tevékenykedtem, és szerettem volna mélyebb ismereteket szerezni a gyermekek lelkivilágáról. Nagyon pozitív tapasztalatokat szereztem, ráadásul – bár ennek hátrányai is voltak – a képzés járványhelyzet miatti elhúzóda sa több időt adott nekünk, hogy egy nagyon összeforrott közösséggé alakuljunk” – mondta el. A tapasztalatok aztán arra indították, hogy jelentkezzen a második képzésre is; ez alkalommal média szakirányra jár, amely média és kommunikáció szakos hallgatóként az egyetemi tanulmányaival is összhangban van. „A hitemet és a média iránti érdeklődésemet szerettem volna összekapcsolni, amit tökéletesen szolgál a mostani tanfolyam” – összegezte véleményét Goldschmidt Éva Liel.

A második évfolyam résztvevői a szakirányok szerinti képzéseken töltötték a napot, az első évfolyam tagjai pedig a közös ebéd után az Evangélikus Országos Gyűjteményben – a levéltárban és a könyvtárban – tettek látogatást Lackner Pál gyűjteményi igazgatónak, illetve Balogh Krisztának, a könyvtár vezetőjének kalauzolásával.

A nap tapasztalatainak összegzésére mindannyian a kápolnában gyűltek össze. Gáncs Péter rávilágított, hogy a kurzusok hallgatói nemcsak a lelkésznek kell, hogy a munkatársai legyenek, hanem egymásnak is. Ennek nyomán kiemelte, hogy a nap kulcsszavait, a *szolidaritást*, a *megbecsülést* és az *együttműködést* a résztvevők úgy vigyék tovább, hogy azok mélységet kapjanak bennük.

■ – BALCZÓ –

Ökumenikusan az ifjúság közötti szolgálatról

Ifjvezetők számára tartottak képzést

Közel négyszáz résztvevővel zajlott háromnapos ökumenikus képzés az Ifjúságépítők Alapítvány szervezésében március 17–19. között Budapesten, a Rózsakerti Demjén István Református Gimnáziumban. A református, evangélikus, baptista és anglikán ifjvezetők megismerhették egymás jó gyakorlatait, de nemcsak az ismeretgyarapításra, a szakmai fejlődésre, hanem a lelki feltöltődésre is kiváló lehetőséget kínált az együttlét.

„Az Ifjúságépítők Alapítvány célja, hogy a Kárpát-medencében ökumenikus szinten összefogja az ifjúsági munkát. Ifjvezetőket hívnak képzésekre, szakmai segítséget ajánlanak fel, segédanyagokat kínálnak számukra. A mostani konferencia és az évközi alkalmak ezeken túl kiváló lehetőséget nyújtanak a tapasztalatcserére és a kapcsolatépítésre is” – mondta el Szidoly Roland lelkész, egyházunk országos irodája gyülekezeti és missziói osztályának gyermek- és ifjúságmunkaág-vezetője, a Szélrózsa evangélikus ifjúsági találkozó szervező csapatának vezetője, az ifjvezető-képzés evangélikus vezetőségi tagja. – Különleges élmény volt megtapasztalni, hogy a jelenlévők többsége húsz és harminc év közötti egyetemista ifjvezető, és sok az ifjúsági lelkész is. Idén először ökumenikus úrvacsorás istentisztelettel zárult az alkalom, ez tovább erősítette az egységet a résztvevők között.”

A programokkal kapcsolatban a lelkésztől megtudtuk, hogy három csoportban – kezdő, haladó és pro – tartottak „sufnitalkokat”, műhelyfoglalkozásokat és fórumbeszélgetéseket. Így ki-ki megtalálhatta a maga szakmai előéletének, tapasztalatának megfelelő alkalmakat, amelyeken elmélyíthette a tudását, új impulzusokra tehetett szert.

A képzés témáját idén az „egység – egytest” gondolata adta: egység a misszióban, a felekezetek között és a munkában. A fórumbeszélgetésekről és a műhelymunkáról Szidoly Roland elmondta, hogy társadalmi és szakmai-módszertani kérdéseket egyaránt megvitattak. „Számos igei fókuszú előadás is elhangzott, de foglalkoztunk az

isten-, a pár- és a szülő-gyermek kapcsolattal egyaránt.”

Az ökumenikus együttlét arra is kiváló lehetőséget kínált, hogy a résztvevők megismerjék egymás jó gyakorlatait, és merítsenek belőlük. Szidoly Roland szerint evangélikus közösségeink számára tanulság lehet, hogy más felekezetekben az ifjúsági szolgálat hálózatosan, több civil szervezettel együttműködve zajlik.

FOTÓ: PETRÁS CSABA

„Nálunk ma még kevés olyan gyülekezet van, ahol az ifjvezetők nem a lelkészek, hanem egyetemista fiatalok – fejtette ki a lelkész. – Baptista és református testvéreinknél mára bevett gyakorlat, hogy az ifjúsági közösségeknek nem vagy nemcsak a lelkész a vezetőjük, hanem olyan fiatalok, akik az ifjúsági körökből kinöve képzésekre jártak. Ilyenre nálunk leginkább a gyermekbibliakörökön és a vasárnapi iskolák esetében van példa.”

A konferencián több evangélikus előadó is közreműködött. A második nap fő előadását Simon Réka, a Büki Evangélikus Egyházközség lelkésze, az Evangéli-

kus Hittudományi Egyetem (EHE) doktorandusza tartotta a felekezetek közötti egységről. Németh Kitti bobai lelkész a táborozással, tábor szervezéssel, Nagy Szabolcs budahegyvidéki lelkész, az EHE doktorandusza a Biblia-fókuszú ifjúsági munkával kapcsolatos kerekasztal-beszélgetésen vett részt. Sefcsik Zoltán szekszárdi lelkész a *Boldog vagy az istenkapcsolatodban?* című pódiumbeszélgetésnek volt részese, míg Szidoly Roland az ifjvezetés kihívásairól és lehetőségeiről osztotta meg a tapasztalatait ökumenikus beszélgetésben.

Szolgált a képzésen a Pestszentlőrinci Evangélikus Egyházközség Új Teremtés együttese is, egyházunk országos irodá-

jának gyülekezeti és missziói osztálya és a Szélrózsa evangélikus ifjúsági találkozó szervező csapata pedig közös standon mutatta be a találkozót, valamint az ifjúsági munkát segítő, az ifjúság számára készített evangélikus kiadványokat.

A konferencia résztvevői jó szívvel adakoztak is. A befolyt összeg a kárpátaljai Második Esély Misszió Beregszászban épülő gyülekezeti házában munkáit segíti. A képzés regisztrációs díjának tizedét a szervezők a Kemeneshögyész–Magyar-gencsi Társult Evangélikus Egyházközség számára ajánlották fel.

■ – GALAMBOS –

Inspirálj és gyújts lángra másokat!

Nick Vujicic előadásain jártunk

A karok és lábak nélkül született Nick Vujicicnek olyan kisugárzása van, amellyel magára vonzza a tekinteteket. Előadásaival nagy tömegek – a Budapest Arénában például tizenkétezer ember – figyelmét köti le. Isten szeretete és békéje ragyog át rajta – különösen, amikor nem motivációs trénerként áll a színpadon, hanem eredeti küldetésének, az evangélium hirdetésének tesz eleget.

FOTÓ: EZ AZ NAP! ALAPÍTVÁNY

délután a Nemzeti Közszerzők Egyetem Ludovika Arénájában látta és hallotta őt – és igazán sajnálta, hogy az utóbbi alkalom közönsége nem azzal a Nickkel találkozott, mint az előbbié... Az Orczy téri komplexumban, emberileg érthető módon, némi fáradtság érződött rajta, de nem ez adta a hiányérzetet. Mintha a szíve és a lelke (vagy a Lélek...?) kevésbé lett volna jelen.

Az nem kérdés, hogy Nick Vujicic rutinos előadó, magával ragadó stílussal. Igazán átütő ereje viszont akkor van, amikor nem pusztán a „magáét mondja”, hanem a Szentírás üzenetét tolmácsolja.

Mint a Budapest Arénában, ahol az Ez az a nap! Alapítvány szervezésében tizenkétezer ember előtt – közöttük kisgyerekes családok, különféle (gyülekezeti) csoportok –, az ország akár egészen távoli területeiről, sőt a határokon túlról érkezett közönségnek beszélt arról, hogy Isten a szeretet istene. Jézus a mennybe vezető út, „a feltámadás és az élet” (Jn 11,25), aki a megtörtekért, a megkötöttségekkel küszködőkért jött el, a betegekért, haldoklókért, bűnösökért – mindannyiunkért. Rá van szükségünk, a sebeinket csak ő tudja begyógyítani (az alkohol, a drog, a pornó nem), és ha ő kopogtat, akkor engedjük be!

Mindezt értelemszerűen a saját történetéből, tapasztalataiból kiindulva, de végig a Bibliára mutatva, rengeteg humorral („amikor elszibbadt a lábam”) és érzelmes mondattal („nem tudom fogni a feleségem kezét, de tudom fogni a szívét”) fűszerezve közvetítette. Testi valójával egyáltalán nem ébresztett szánalmat. Ebben nyilván óriási szerepe volt annak, hogy egyrészt rendben van

önmagával, másrészt pedig olyan nagy energiát mozgósított olyan (színpadi) jelenléttel, hogy pár perc után fel sem tűnt a fogyatékosága.

A bizonyágtételét fohással kezdte és zárta – és ugyan lehet vitatni (ízlés és szocializáció kérdése is), hogy van-e helye egy ilyen alkalom végén nyilvános megtérésre buzdítani mindazokat, akiket először érintett meg az ige, de szemmel láthatóan sokakban megfogalmazódott a vágy, hogy a vezetett ima révén megvallják bűneiket, és átadják az életüket Jézusnak.

Két nappal később a Ludovika Arénában nem a prédikátor, hanem a motivációs tréner állt az egyetemisták előtt. „Maradj erős!” tematikájú előadásában Nick Vujicic egészen más felütéssel és eltérő hangsúlyokkal operált. A kiindulópontot itt az jelentette, hogyan lehetünk inspirálóak, vagyis olyasvalakik, akik képesek lángra gyújtani és motiválni másokat. Olyan tételmondatok hangzottak el, mint: ha becsületességet akarsz látni a világban, akkor kezd magadon, és légy először te az. Felelős vagy azért, hogy változtass azon, amin módodban áll változtatni. Nem az az erős, aki soha nem vail kudarcot, hanem az, akiben a küzdelmek során kialakul a reziliencia, vagyis a rugalmas ellenállás, a változásokhoz való sikeres adaptálódás képessége. Légy bátor, alázatos – és hálás.

Vujicic a jövőben máshová helyezi át a fókuszot az életében és a szolgálatában. Több időt szeretne a családjával tölteni, a személyes jelenléte igénylő alkalmak helyett más módokon akar tartalmat gyártani és közvetíteni, és egy félmondatban arra is utalt, hogy a személyes hitéről viszont kevesebbet akar szólni a jövőben.

Pedig Nick Vujicic akkor a leghitelesebb, amikor a szavai hittel teljesek. Karizmája, Istentől kapott kegyelmi ajándéka a prédikálás képessége. Kár lenne, ha véka alá rejtene.

■ V. J.

Mire képes az ember, ha van hátszárta? Ha a szülei gyermekkorában tényleg úgy szeretik, amilyen. Ha abban erősítik: Istennek terve van veled. Ha megtanítják arra fókuszálni és azért hálásnak lenni, amiye van. Nick Vujicic a példa arra, hogy ilyen milióból indulva még végtagok nélkül is van esély a kiteljesedett életre.

A tetra-amelia szindrómában szenvedő, szerb származású, de Ausztráliában született, két évtizede már az Amerikai Egyesült Államokban élő negyvenéves férfi boldog családi élettel, feleséggel, négy gyermekkel és sikeres vállalkozással bír.

A hullámvölgyeket persze ő sem spórolhatta meg. Meg kellett küzdenie a kétségeivel és a tágabb környezetének visszajelzéseivel is. Ahogy ő fogalmaz, látott démonokat, de ugyanígy csodákat is.

E sorok írója március 11-én este a Budapest Arénában, illetve március 13-án

HÚSVÉT ÜNNEPE – ZSOLT 118,14-24

Élet és halál szimfóniája

Hívás az örök életre. Másfél éve, a másnapi súlyos műtétre készülve, mielőtt az esti nyugtatót bevettem, mintegy imádságként dúdolgattam magamban a 121. számú énekünk 8. versét:

*Tartsd oda hunyó két szemem elé
Szent keresztfádat! Mutass ég felé!
Tűnnek az árnyak, virrad reggelem.
Életben-halálban maradj velem!*

A nem éppen komplikációmentes műtét után két nappal később tértem teljesen magamhoz az intenzív osztályon. Kinyitva a szemem, az első, amit megláttam az osztály állandó félhomályában, egy kicsi, egyszerű feszület volt az ágyam végénél álló oszlopon. Biztos vagyok benne, hogy ha nem ebben a nagyon elesett helyzetben lettem volna, észre sem vettem volna, annyira szerényen húzódott meg a sok cső, kötszer, gép között ott az oszlopon. Nem ez a kicsi kereszt volt ebben a helyiségben a központban, nem ez a tárgy volt a lényeg, mégis, nekem és nyilván még sok elesett, beteg embernek azt jelentette, amit jelenlétének kell: az együtt szenvedő, meghaló, de életre kelő Urat, a Krisztust.

A 118. zsoltárt páska ünnepén, a páskavacsora után éneklük az istenfélő zsidók. Élet és halál fordulatáról szólnak ennek a zsoltárnak kijelölt versei. A Szentírás nem véletlenül ellenpontozza az élet dolgát a halállal, hiszen amit az ember elrontott, azt állította helyre Isten a mi Urunk, Jézus Krisztus áldozatával. A feltámadott Jézus minden tanítása arról szól, hogy hív minket a halálból az életre, az örök halálból az örök életre.

A zsoltár írója, Dávid úgy beszél, mint aki a sírból emelkedik ki, megmenekült a haláltól. Csak az tudja ennyire értékelni az életet, aki legalább egyszer életében eljutott a fizikai megsemmisülés szélére, és megmenekült.

Miért élek még? Aki él, miután a halál szélén állt, és tudatára ébred, hogy mit jelent az élet, aki csodálattal tekint arra a kegyelemre, amely őt testestől-lelkestől megőrizte, az ilyen ember énekel. Amiért élhetünk még, az az Úr felemelt jobb keze, innen származik a mi biztonságunk és lehetőségünk.

”

Luther kedvenc zsoltára volt a 118. zsoltár. Ő így tanít: „Ne bízd magad semmire, ne bizakodj senkiben, hanem csak az Úrban egyedül. Mert az Úr a mi erősségünk – mindenünk! Dicsérjük is ezért hálás magasztalással. Csak ő a mi énekünk. Benne bizonyosan üdvösségünk lesz. Ez az Úr pedig ki volna más, mint a Jézus Krisztus, aki valóságos Isten, az Atyától öröktől fogva született, s valóságos ember is, Máriától az idő teljességében született?! Ő az, akit az ige erősségnek, hatalomnak, éneknek és szabadításnak magasztal.

De Krisztus csak akkor lehet erősségünk, ha a saját erőnkben többé nem bizakodunk. Ha keresztre vont mindenféle szenvedés, akkor nekünk is zsoltárunkká, énekké lesz. Aztán jön a diadalom és szabadulás – örök életre.” (Luther: *Jer, örvendjünk, keresztyének*)

ISMERTETLEN FESTŐ: FELTÁMADÁS (1527)

Mi célból élek? Isten ránk bízta, hogy megtaláljuk az élet értelmét (Préd 3,11), az életünk irányító pontját. Minden vasárnap alkalmas idő arra, hogy ezen elgondoljunk. Ne keressük a Szentírásból kívül a választ! Itt van előttünk az életünk céljára adott válasz ebben a zsoltármondatban is: „Nem halok meg, hanem élek, és hirdetem az Úr tetteit!” Nem önös dolgaink további hajszolása a célja Isten által megmentett életünknek, hanem az ő nevének, tetteinek dicsérete. Ahogy a héber szó kifejezi: hogy elbeszéljük, felsoroljuk, megszámláljuk, hirdessük, sőt „megírjuk” (!) az Úr nagy munkáit, az ő nagy nevet.

A feltámadás ünnepe van ma. Annak az ünnepe, hogy Jézus Krisztus véglegesen győzelmet aratott minden ellensége felett, akik nekem

is ellenségeim. Az élő Jézus Krisztus az, akivel a csata eldőlt a mi életünkben is. „Mert meghaltatok, és a ti életetek el van rejtve Krisztussal együtt Istenben. Mikor Krisztus, a mi életünk megjelenik, akkor vele együtt ti is megjelentek dicsőségben.” (Kol 3,3-4)

Hozza el a feltámadásnak ez a reménysége a mi életünkbe is az örökké boldog szimfóniát!

■ ROSTÁNÉ PIRI MAGDA

Imádkozzunk! Köszönjük, Urunk, hogy nem hagytad magára a világot, hanem előttünk jársz életben és halálban, s amikor szükségünk van rá, fogod a kezünket. Köszönjük, hogy a megszabadultak közé sorolhatjuk magunkat, akiket átvittél a halálból az életre. Ámen.

TRADICIONÁLIS HARANGOK ÖNTÉSE GOMBOS MIKLÓS ÉS FIA, FERENC www.harangontes.hu		Cím: 2162 Órbottyán Rákóczi u. 134. Pf. 10. Mobil: +36 30 9489575 +36 30 7288161 Tel.: 06 28 360 170 E-mail: gombosmi@harangontes.hu info@harangontode.hu

Harang eladó! Új öntésű, 725 kg, G hangú, füles. Érdeklődni: (06) 30/728-8161; www.harangontes.hu.

Templomok elektromos padlófűtésének tervezése és kivitelezése. Elsősorban a lábtér fűtésére. Padlóbontás nélkül. Teljesen automata és kézi vezérlési lehetőség. Nem tartalmaz mozgó alkatrészt, így hosszú az élettartama. Energiatakarékos. Referenciamunka: újpesti evangélikus templom, mendegelo.hu/padlofutes. Elérhetőség: Rempört Richárd e. v. (okleveles villamosmérnök, villanszerelő); telefon: 70/510-2336, e-mail: remportrichard@gmail.com

Gyászír. A Pósfay család kegyelettel tudatja, hogy néhai dr. Pósfay György (1921–2017) genfi evangélikus lelkész keresztlányja, Ürmös Lórántné született Pósfay Krisztina Zsófia életének 68. esztendejében január 31-én hazatért megváltó Urához. Temetése szeretett kelenföldi gyülekezetének templomában volt folyó év február 24-én. A vigasztalás és a feltámadás ígését dr. Blázy Árpád igazgató lelkész hirdette Jel 1,4 alapján: „Kegyelem nektek és békeesség attól, aki van, és aki volt, és aki eljövendő...” Em-lékét szívünkben őrizzük!

A gyászoló család

EVANGÉLIKUS Élet A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet online: evangelikusélet.hu • Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
 • Előfizetés: kiado.penzugy@lutheran.hu • Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24.
 Tel.: 06-20/824-5519. • Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.ball@lutheran.hu) • Főszerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu)
 • Hírszerkesztő: VITÁLIS JUDIT (judit.vitalis@lutheran.hu) • Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu) • Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSÁNNÁ (matetot@gmail.com)
 • Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu) • Rovatvezetők:
 BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.ball@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap ígéje (mariann.matrai@lutheran.hu), HEGEDŰS ATTILA – Ifjúság (attila.hegedus@lutheran.hu), TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem (tamytam@lutheran.hu), DR. ECSI ZSUZSA – Cantate (ezsu@lutheran.hu), KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus (eleonora.kovacs@lutheran.hu), BODA ZSUZSA – Népszerű teológia, Evangélikus arcképcsarnok (bodazsuzsalutherkiado@gmail.com) • Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518
 • Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó igazgatója (balint.antal@lutheran.hu) • Nyomdai előállítás: PRIME RATE KFT. (1044 Budapest, Megyeri út 53.) www.primerate.hu; felelős vezető: DR. TOMCSÁNYI PÉTER • Árusítja a kiadó. • Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302 (nyomtatott), ISSN 1787-0313 (online)
 • Előfizethető közvetlenül a kiadónál. Az előfizetési díj beföldön egy példány esetén negyedévre 5100 Ft, fél évre 9600 Ft, egy évre 18 000 Ft. • Kedvezményeinkről a Lutherkiado.hu oldalon tájékozódhat. • A lap digitálisan is előfizethető a Luther Kiadó webáruházában. Digitális előfizetés negyedévre 3000 Ft, fél évre 5500 Ft, egy évre 10 000 Ft. Egy digitális lapszám ára: 600 Ft. • Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. • Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. • Címlapfotó: MAGYARI MÁRTON

ORATIO OECUMENICA

Húsvét ünnepe

Mennyei Atyánk! Igéd arra biztat, hogy ne aggódva, kétségbeesésünkben forduljunk hozzád, hanem mindenkor hálaadással tárjuk eléd kéréseinket, hiszen mindig van mit megköszönni neked.

Hálát adunk a teremtett viláért, amelyet otthonul adtál, s amely naponta éltető táplálékot nyújt. Köszönjük a helyet, ahova állítottál, a természeti és az emberi környezetet, ahol kiszabtd feladatainkat. Tartsd ébren lelkiismeretünket, hogy hűségesen gondozzuk a természet kincseit. Ne engedd elfelejtenünk, hogy a földön minden embernek otthonra van szüksége. Adj bölcsességet döntéseinkben, hogy ne önző érdekeket szolgáljunk, hanem az emberiség javát és a békét. Kegyelmeddel gyógyítsd a világ sebeit, adj megújulást.

Hálát adunk családunkért. Add, hogy a családi közösség a szeretet iskolája lehessen, ahol megtanuljuk tőled, hogy nem érdemeinkért, hanem önmagunkért szeretsz minket. Tégy készszé a megbocsátásra, az elfogadásra, egymás értékeinek újbóli felfedezésére. Add, hogy meglássuk azok szükségét, akik nélkülözik a családi szeretetet, s nyújtunk feléjük segítő kezét.

Hálát adunk gyülekezetünkért. Köszönjük megrendítő nagyvonalúságot, mellyel életet adó ígédet emberekre bíztad. Szentlelked vezessen, hogy ne éljünk vissza bizalmaddal, hanem hűséges követeidként juttassuk el evangéliumodat mindazokhoz, akikhez küldesz minket.

Hálát adunk a feltámadás öröméért. Köszönjük szent Fiad áldozatát, aki vállalta az emberi élet küzdelmeit, még a halál mélységét is, hogy feltámadásával kaput nyisson az üdvösségre. Add, hogy a húsvéti fénysugár világítsa be életünk útját: ébresszen és serkentsen indulásra, mutassa a helyes irányt, a célhoz közeledve pedig töltsön be a feltámadás élő reménységével. Ámen.

HÚSVÉT 2. NAPJA – ZSOLT 116,8–10

Hiszem és szólok

Krisztus feltámadt! Valóban feltámadt! Egy régese régi legenda szerint Alexandriai Katalin a keresztényeket üldöző Maxentius római császárnak tett bizonyosságot Jézus kereszthaláláról és feltámadásáról. „Feltámadt a halálból? Ezt csak akkor hiszem el neked, ha kőből új életet tudsz fakasztani!” – mondta az uralkodó. A leány másnap egy tojással a kezében járult a császár színe elé. Átnyújtotta neki. A tojáshejőn keresztül éppen ebben a pillanatban tört rést magának az új élet. „Látszólag holt, mint egy kő! – mondta Katalin. – Látszólag halott, és mégis eleven!” Azt mesélik, a császár igencsak gondolkodóba esett...

Azóta az egyszerű tojásból húsvéti tojás lett. Jelképe a halálból való feltámadásnak. Szimbóluma annak az örömhírnek, melyről a zsolttárosnak még legfeljebb csak sejtése volt: ha Isten itt, e földi létben meg tud szabadítani halálközeli helyzetekből, hogyne szabadítana ki magából a halálból is! Isten erősebb a halálnál. Még a halál sem szakíthat el a szeretetétől. A zsolttárosnak ez az elgondolása vált a hit tapasztalatává Krisztus feltámadásában.

A húsvéti sírról elhengerített kő mögül maga az Élet lépett elő. Ezen a hiten – a Feltámadottnban való hiten – alapul az egyház léte. Őbenne hitt, és róla szólt az előttünk élt keresztény nemzedékek sora.

„Hittem, azért szóltam.” Pál apostolról tudjuk, mennyi megpróbáltatáson ment keresztül. Útjai során számtalanszor fonták körül a halál kötelei. Többször bebörtönözték. Igen sok verést szenvedett el. Saját népétől ötször kapott egy híján negyven botütést. Háromszor megvesszőzték. Egyszer megkövezték. Háromszor szenvedett hajótörést, egy éjt és egy napot hanyódot a tenger hullámain. Fáradozásban és vesződségben, gyakori virrasztásban, éhezésben és szomjazásban, gyakori börtölésben, hidegben és mezítelenségben teltek napjai.

Mégsem esett kétségbe, hanem bízott Isten szabadító szeretetében. Hálát adott, mert az Úr megadta neki, hogy tovább járjon az élők földjén, és hirdesse az evangéliumot. Sőt, földi léte határain túltekintve, a 116. zsolttár ógörög fordítását idézve hittel tudta mondani: „...meg van írva: »Hittem, azért szóltam«, mi is hiszünk, és azért szólunk. Mert tudjuk, hogy aki feltámasztotta az Úr Jézust, az Jézussal együtt minket is feltámaszt...” (2Kor 4,13–14)

„Hittem, ha így szólok is: Igen nyomorult vagyok!” Nyomorúságos idöket élünk. Világjárvány, migráció, háború, energiaválság, infláció, keresztényüldözés, kultúrharc és véleményterror (s még mi minden más) kötelei fojtogatnak minket. Személyes életünkben is magunkon hordozzuk a bűn terhét, a betegség, a gyász és megannyi bánat fájalmát. Nehézségeink vannak.

”

Megpróbáltatások sorát kell kiállnunk. Nem csoda, ha olykor nyomorultul érezzük magunkat, és elfog a kétségbeesés.

Ilyenkor jó arra gondolnunk, mennyi szükségünkben segített meg, mennyi veszélyhelyzetből mentett ki bennünket Isten életünk folyamán! Megmentette szemünket a könnyhullatástól, lábunkat az elbukástól. Ennél még reménytelibb arra emlékeznünk, hogy Isten nemcsak földi életünkre vonatkozóan, ideig-óráig szabadított meg a haláltól, hanem örökre: Jézus Krisztus feltámasztása által.

NIKOLA BODAREVSKI: PÁL APOSTOL TÁRGYALÁSA

Kell ennél nagyobb vigasztalás? A világon nyomorúságunk van, de Jézus legyőzte a világot, legyőzte a halált. Az élők földjén járhatunk, az Úr színe előtt. Miénk az örök élet! Akik megtapasztaltuk mindezt, nem bírjuk többé magunkba rejteni. Földi zarándokutunkat járva, örömeinkben és nyomorúságaink között még inkább hittel szóljuk a feltámadás örömeit:

*Megyünk az úton roskadozva,
létünk néha golgotajárás,
ősz fejünkre újabb tél havaz,
szívverésünk megváltás-kiáltás,
mégis vigasz ez a mindennapi
tántorgásos néma kálvária,
ha hittel hisszük, és megvalljuk azt:
Értünk is feltámadt az Ember Fia!*

(Timár Máté: Húsvéti hitvallás [részlet])

Krisztus feltámadt! Valóban feltámadt! Értünk. Értem is. Hiszem és szólok!

■ NÉMETH MIHÁLY
(Maglód)

Imádkozzunk! Hiszem, Uram, és szólok, hogy kereszthalálodból élet támad. Erősíts hitemben! Segíts megszólalásomban! Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (április 9.) *Miután a hét első napjának reggelén [Jézus] feltámadt, először a magdalai Máriának jelent meg, akiből hét ördögöt űzött ki. Ő elment, és megvitte a hírt azoknak, akik övele voltak, akik gyászoltak és sírtak.* Mk 16,9–10 (Zsolt 3,6; Mk 16,1–8; 1Kor 15,1–11; Mt 28,1–10) Így indul a hetünk: Jézus feltámadt a halálból. Valóban feltámadt! Először a magdalai Máriának jelent meg. Aztán a többieknek is – így jutott el hozzánk is a hír: Jézus él! Nemcsak hét ördögöt űzött ki belőlünk, hanem legyőzte a sátánt és a halált. Jézussal együtt mi is új életre támadunk fel! Halleluja! Így indul a hetünk: Jézus feltámadt a halálból. Akik még gyászolnak és sírnak, hadd ismerjék meg az ő feltámadásának erejét!

Hétfő (április 10.) *De hála legyen Istennek, aki a diadalt adja nekünk a mi Urunk Jézus Krisztus által!* 1Kor 15,57 (2Móz 14,14; Lk 24,13–35; 1Kor 15,50–58; Mt 28,11–20) Ünnepe a mai, örvendező, vidám ünnep. Mint akik elfeledkezhetünk mindennapi terheinkről. Szabad keresztyén emberként így ünnepelnünk. Persze tapasztaljuk mulandóságunk törvényét, bukásaink súlyát, hiányaink fájdalmát. Mégis ünneplünk, mint akik ismerjük Jézus győzelmét a halál fölött. Hozzá tartozunk, akié minden hatalom mennyen és földön! Ez a húsvéti derű töltsön meg bennünket hétköznapijainkban is!

Kedd (április 11.) *Mert amilyen bőséggel részünk van Krisztus szenvedéseiben, olyan bőséges Krisztus által a mi vigasztalásunk is.* 2Kor 1,5 (Zsolt 91,9; Jn 20,1–10; Róm 12,1–8) Húsvét óta nem illúziókat dédelgetünk. A hit bizonyosság: Jézus feltámadt, valóban feltámadt! Nem takargatjuk nyomorúságainkat. Sem azokat, amelyekkel magunk és mások életét megkeserítjük, sem azokat, amelyek minket sújtanak. Nem takargatjuk azt sem, ha Krisztusért ér bennünket szenvedés: ha megváltó szemmel néznek ránk akár családtagjaink, amikor étkezés előtt imádkozunk, amikor a vasárnapi istentisztelet miatt később ülünk ebédlőasztalhoz, vagy le kell mondanunk egy focimeccset. S nem takargatjuk vigasztalásunkat sem: hogy Jézus számunkra az élet. Mert nem illúziókat dédelgetünk, hanem biztos reménységben élünk.

Szerda (április 12.) *Minden jó adomány és tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá, akiben nincs változás, sem fénynek és árnyéknak váltakozása.* Jak 1,17 (Ézs 45,12b; Jn 20,11–18; Róm 12,9–16) Húsvét hete van. Jézus feltámadott, és minket is életre hívott. Olyanok vagyunk, mint a tavasszal előbúvó kis hajtások, amelyeket könnyen tönkretesz a tavaszi fagy. Ma már az iskola is elkezdődik, könnyen visz-

százokkenhetünk a régi kerékvágásba. Jó emlékeznünk arra, hogy húsvéttól indultunk, hogy ami jót várunk és keresünk, azt tőle kapjuk – a világosság Atyjától, az élet Istenétől. Kiapadhatatlan forrásunk van!

Csütörtök (április 13.) *Jézus mondja: Én élek, és ti is élni fogtok.* Jn 14,19b (Neh 9,31; Jn 21,1–14; Róm 12,17–21) Jézus él. Elsőként a magdalai Máriának jelent meg, s aztán megláthatták a tanítványok is. Ebből a találkozásból él ma is az egyház, Krisztus hívő népe. Abból, hogy a tanítványok megláthatták őt. Mi nem látjuk. Amit látunk – ha jól szemléljük a világot –, az a megszokott rendjeink széthullása. Az igazság és a szépség útjait, amelyeket Jézus is járt előttünk, hasztalan keressük. Mégis abból a hitből élünk, hogy Jézus feltámadt a halálból, és a tanítványok megláthatták őt. Hozzá tartozunk és rajta keresztül az Atyához. Jézus a mi sorsunk.

Péntek (április 14.) *[Krisztus] megszabadítja azokat, akik a haláltól való félelem miatt egész életükben rabok voltak.* Zsid 2,15 (Jer 23,5; Lk 24,36–47; Róm 13,1–7) Voltak, akik felül tudtak kerekedni a halálfélelmen. Akik eszmék mellett álltak ki, vagy tudományukat, a felfedezett igazságot többre tartották, mint életüket. Voltak, akik a szabadság oltárán áldozták oda magukat, vagy az engedelmesség példaképei lettek – mennyi ember, aki túl tudott lépni a halálfélelmen! Nem másokról szól tehát ez az ige. Rólam, aki megdermedek a legtöbb konfliktushelyzetben, aki mérlegelem a nyereség esélyét és a veszteség valószínűségét döntéseimnél. Rólam szól ez az ige: értem halt meg Jézus, és nekem támadt fel, hogy szabad legyek az igazságra és az irgalmasságra.

Szombat (április 15.) *Ugyan ki vagy te, ember, hogy perbe szállsz az Istennel?* Róm 9,20a (Jób 9,4; Lk 24,1–12; Róm 13,8–14) Isten kegyelméről beszél Pál apostol. Arról, hogy akinek kegyelmez, az tényleg kegyelmet kap. S hogy a kegyelme érdekében van, akiket megkeményít. Ezért ne szállj perbe Istennel, nemcsak azért, mert hatalmas, hanem azért, mert célja mégis a kegyelem. Jézusról szól az ige. Arról a Jézusról, aki vállalta a maga sorsát. Arról a Jézusról, akit ártatlanul hurcoltak meg, aki ok nélkül szenvedte el a halált. Arról a Jézusról, aki nem szállt perbe Istennel, hanem tudta, hogy mélységeket járva is Isten kegyelmének egyetlen és tökéletes eszköze ő. Húsvét után vagyunk. Jézus tisztasága őrizzen meg bennünket, hogy vasárnap bemutathassuk fehér ruhánkat, amelyet Jézus tisztított meg kegyelméből.

LUTHER
OTTHON

HalLOTtál már rólunk?

Gölyahetek

Leleki hétvége

Karácsonyi bál Focicsapat

Zarándokének Keringő

Csocsóbajnokság Befogadás

Kórus Pingpongbajnokság Hitélet

Látókörbővítő előadások

Vallásismereti előadások

Színház Kulturális programok

Ördögútja Múzeumlátogatás

Szakkollégium Hittantábor

Áhítatok Kolikirándulás

Filmklub Szintvacsorák

Társasjáték
Hogy vagy?

Várjuk szeretettel a
következő tanévben is az egyetemistákat!

✉ lutherotthon.felveteli@lutheran.hu

☎ +36 1 329 8614

🌐 lutherotthon.egyhazkozseg.hu

📘 Luther Otthon - Szakkollégium

📷 [lutherotthon](https://www.instagram.com/lutherotthon)

Mellettek vagyunk- lélekkel, ismerettel

Te is segíthetsz, ha egyházi és civil 1%-os
felajánlásoddal az evangélikus egyház
és az evangélikus szeretetotthonok,
oktatási intézmények, gyülekezetek
munkáját támogatod.

1%

Magyarországi
Evangélikus Egyház

Technikai
szám: **0035**

evangelikus.hu

1%